

Ukrainian
Maritime Cluster

ДП «УКРПРОМЗОВНІШЕКСПЕРТИЗА»

Огляд морської галузі України

КИЇВ • 2021

Проект реалізовано Центром інформаційної підтримки бізнесу м. Миколаїв у рамках ініціативи EU4Business Європейського Союзу.

Зміст

Вступ 4

1. Сектор проектування суден в Україні	6
1.1. Загальні обсяги послуг із проектування суден в Україні в 2010-2019 роках	6
1.2. Обсяги послуг із проектування суден в Україні в розрізі компаній в 2010-2019 роках	7
1.3. Регіональна структура надання послуг із проектування суден в Україні в 2010-2019 роках	11
1.4. Значення сектору проектування суден для економіки України в 2010-2019 роках	13
1.5. Перспективи і напрямки розвитку сектору проектування суден в Україні.....	14
2. Сектор суднобудування і судноремонту	15
2.1. Загальні обсяги суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 роках .	15
2.2. Обсяги суднобудування і судноремонту в Україні в розрізі компаній в 2010-2019 роках	23
2.3. Регіональна структура суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 роках	27
2.4. Значення сектору суднобудування і судноремонту для економіки України в 2010-2019 роках	30
2.5. Перспективи та напрямки розвитку суднобудування і судноремонту в Україні.	32
3. Сектор судноплавства	34
3.1. Загальні обсяги послуг українських судноплавних компаній в 2010-2019 роках, кількість компаній і зайнятість у секторі	34
3.2. Обсяги судноплавних послуг в Україні в розрізі компаній в 2010-2019 роках .	53
3.3. Регіональна структура судноплавних послуг в Україні в 2010-2019 роках.....	54
3.4. Значення сектору судноплавних компаній для економіки України в 2010-2019 роках	57
3.5. Перспективи і напрямки розвитку судноплавства в Україні	58
4. Сектор морських і річкових портів в Україні.....	59
4.1. Загальні обсяги послуг із перевалки вантажів у морських і річкових портах України в 2010-2019 роках.....	59

4.2. Обсяги перевалки в Україні в розрізі морських і річкових портів в 2010-2019 роках	70
4.3. Регіональна структура перевалки вантажів морськими портами в Україні в 2010-2019 роках	75
4.4. Значення морських і річкових портів для економіки України	76
4.5. Перспективи розвитку сектору морських портів в Україні	78
5. Наявність передумов для формування секторального та міжсекторального кластеру	80
Ключові висновки Звіту	84
Додатки.....	89

Вступ

Маркетингове дослідження «Огляд морської галузі України» розроблене в січні-лютому 2021 року за підтримки Європейського Союзу з метою розвитку морської галузі в Україні. За його зміст відповідальний Центр інформаційної підтримки бізнесу м. Миколаїв та ДП "Укрзовнішекспертиза", воно не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу.

Досліджуваний період: з 2010 по 2019 роки включно.

Досліджувана територія: вся територія України, з 2014 року без урахування тимчасово окупованих територій АР Крим.

Досліджувані сегменти:

- 1) проектування суден (інжиніринг);
- 2) суднобудування і судноремонт;
- 3) судноплавство;
- 4) морські та річкові порти.

Метою дослідження є огляд національної морської галузі та оцінка наявності передумов для формування секторальних та міжсекторального кластеру в Україні.

В процесі дослідження здійснено:

- аналіз обсягів виручки та кількості працюючих в розрізі сегментів впродовж 2010-2019рр.;
- проаналізовано кількість учасників та їх частки в кожному з досліджуваних сегментів;
- проведено аналіз регіональної структури та виявлено регіональну спеціалізацію морської галузі України;
- проаналізовано значення сектору для економіки України та оцінено його вплив на зайнятість;
- здійснено оцінку перспектив розвитку кожного з сегментів.

Використані джерела інформації:

1. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Дані Асоціації «Укрсудпром», з відкритих джерел інформації.
3. Регістрова книга суден 2019 року, видана Регістром судноплавства України (Київ, 2020).
4. Статистичні дані United Nations conference on trade and development. <https://unctadstat.unctad.org/> та інші відкриті джерела інформації.

Під час виконання дослідження були використані наступні **припущення та підходи:**

- 1) Обсяги виручки за сегментами наводяться в доларах США, адже впродовж аналізованого періоду відбулась значна девальвація національної валюти. Зокрема, в 2014-2016рр., гривня втричі девальвувала по відношенню до долару США.

При перерахунку національної валюти в дол. США було застосовано наступний обмінний курс:

Рік	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Курс грн/дол. США	7,93564	7,96756	7,99103	7,993	11,8867	21,8447	25,5513	26,5966	27,2005	25,8456

Джерело: НБУ

- 2) З огляду на законодавчі вимоги щодо збереження комерційної таємниці, обсяги виручки в розрізі компаній надаються в діапазонах: до 1 млн. дол. США; 1-5 млн. дол. США; 5-10 млн. дол. США, 10-15 млн. дол. США; понад 15 млн. дол. США.
- 3) За межами дослідження залишилися наступні питання:
- Аналіз поточного стану та перспективи розвитку військового флоту України. Програми його оновлення та/або розбудови.
 - При аналізі цивільного флоту не враховувались плавзасоби, що безпосередньо не впливають на вантажопотік та пасажирські перевезення, а відтак і діяльність портів. Зокрема: плавучі готелі, гідрографічні судна тощо.

1. Сектор проектування суден в Україні

1.1. Загальні обсяги послуг із проектування суден в Україні в 2010-2019 роках

Сектор проектування суден в Україні представлений 16 компаніями, в яких працює близько 900 осіб.

Загальний обсяг надання послуг із проектування суден в Україні протягом 2010-2019 років складав 7-34 млн. дол. США/рік (табл. 1.1). Позитивна динаміка 2010-2013 рр. змінилася різким обвалом у 2014-2016 рр., через російську анексію Криму і втрату замовлень з боку кримських суднобудівних і судноремонтних заводів.

В 2017-2019 рр. обсяги реалізації послуг із проектування суден за рахунок збільшення зовнішніх замовлень щорічно зростали, однак показник 2019 року залишається значно меншим за максимальний результат 2013 року.

Таблиця 1.1

Характеристика сектору проектування суден в Україні в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	124	175	157	275	138	216	187	342	388	514	390	315
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	15,6	22,0	19,7	34,4	11,6	9,9	7,3	12,9	14,3	19,9	4,3	27
Кількість суб'єктів господарювання, од.	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	-2	-11
Кількість зайнятих працівників, осіб	961	955	981	925	931	927	945	892	939	909	-52	-5
Виробіток на 1-го працюючого, тис. дол. США/працюючого в рік	16,2	23,0	20,1	37,2	12,5	10,7	7,7	14,5	15,2	21,9	5,7	35

Джерело: Державна служба статистики України

Кількість працюючих в сегменті проектування суден впродовж 2010-2019рр. зменшилась на 5%. Виробіток на 1-го працюючого в 2010-2014рр. активно зростав, досягнувши максимального значення в 2014 році (37,2 тис. дол. США/рік на 1-го працюючого). Події 2014-2015 рр. призвели до падіння показників виробітку більш ніж втричі. З 2017 року виробіток на 1-го працюючого в сегменті проектування суден почав зростати, досягнувши значення на рівні ~22 тис. дол. США/рік на 1-го працюючого.

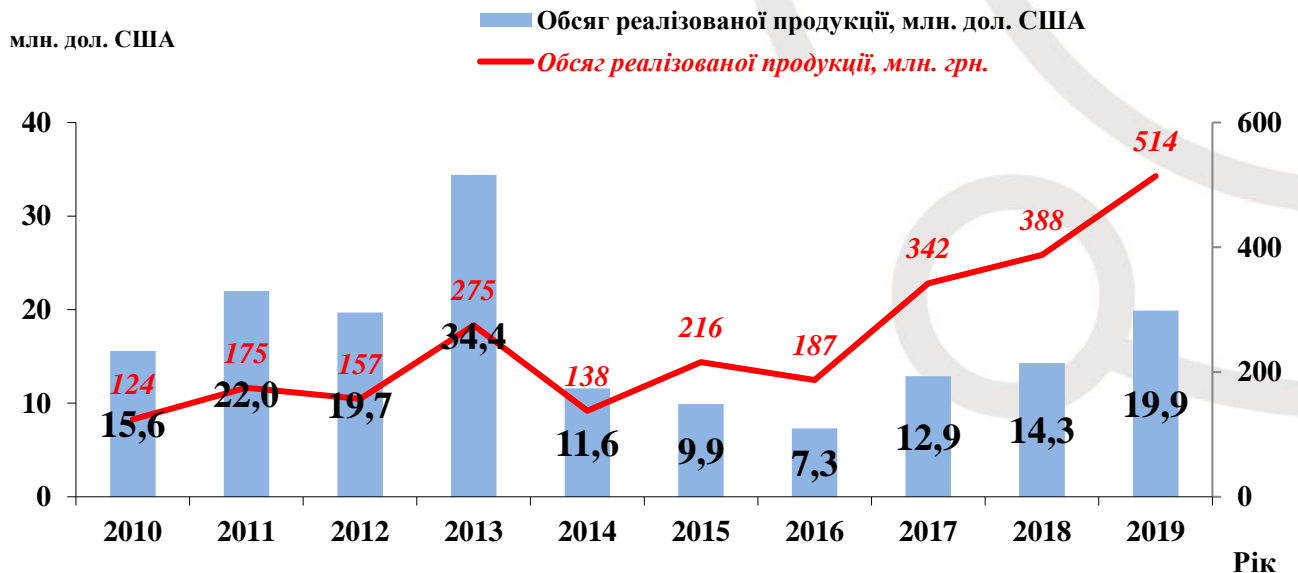

Рис. Динаміка обсягів реалізованої продукції підприємствами сектору проектування суден в Україні в 2010-2019 рр.

Таким чином, анексія Росією АР Крим призвела до суттєвого падіння виручки від проектування суден в 2014-2016 рр., яке не було компенсоване збільшенням зовнішніх замовлень в 2017-2019 рр. В результаті, обсяг послуг із проектування суден в Україні в 2019 році (19,9 млн. дол. США) залишається майже вдвічі меншим за максимальний докризовий показник 2013 року (34,4 млн. дол. США).

1.2. Обсяги послуг із проектування суден в Україні в розрізі компаній в 2010-2019 роках

Послуги з проектування суден в Україні в 2010-2019 рр. надавали 16 компаній. Чотири із них (ДП "Дослідно-Проектний Центр Кораблебудування", ДП Центральне Конструкторське Бюро "Ізумруд", ДП "Київський Науково-Дослідний Інститут Гідроприладів" і ДП Науково-Дослідний Інститут "Шторм") входять до складу концерну «Укроборонпром», та спеціалізуються на військовому суднобудуванні і модернізації існуючого військового флоту.

Найбільші проектні компанії цивільного суднобудування – ТОВ "Марін Дизайн Інжинірінг Миколаїв", ТОВ "Морське Інженерне Бюро", ТОВ "СІ-Джоб Миколаїв", ТОВ "Залів Шіп Дизайн", ТОВ "Асаба Дизайн Центр" і ПП "Торола Дизайн Груп".

ТОВ "Марін Дизайн Інжинірінг Миколаїв" є представництвом інжинірингового підрозділу міжнародної суднобудівної компанії Damen Shipyards Group. Мультисервісна компанія, портфель включає більше 330 виконаних проектів різних типів морських суден. В

основному працює на іноземних замовників, в т.ч. для суднобудівних заводів Damen Shipyards Group.

ТОВ "Морське Інженерне Бюро" – найбільший український проектувальник морських, річкових і суміжного плавання суден. Мультисервісна компанія, загальна кількість реалізованих проектів – понад 400. Основні замовники – українські і російські судноплавні компанії.

ТОВ "СІ-Джоб Миколаїв" є представництвом міжнародної компанії C-Job, найбільшого у Європі проектно-конструкторського бюро із суднобудування. Мультисервісна компанія, портфель включає близько 30 виконаних проектів різних типів морських суден. Працює на іноземних замовників.

ТОВ "Залів Шіп Дизайн" – український проектувальник різних типів цивільних морських суден. Мультисервісна компанія, портфель включає близько 30 виконаних проектів різних типів морських суден. Працює в основному на іноземних замовників.

ТОВ "Асаба Дизайн Центр" і ПП "Торола Дизайн Груп" є невеликими українськими проектними компаніями, які спеціалізуються на проектуванні річкових і суміжного плавання судна. Основний замовник послуг у цих компаній – ТОВ «Нібулон» (проекти буксирів, барж і пасажирських суден, навантажувачів).

Детальніше інформація щодо українських проектних установах у суднобудуванні наведена в Додатку 1.1.

В Таблиці 1.2 наведена інформація щодо обсягів реалізації послуг із проектування суден українськими компаніями в 2010-2019 роках.

Таблиця 1.2

Найбільші виробники послуг в секторі проектування суден в Україні в 2010-2019 рр., млн. дол. США

Виробник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ДП "Дослідно-Проектний Центр Кораблебудування"	5-10	10-15	5-10	>15	1-5	<1	<1	1-5	1-5	5-10
ТОВ "Марін Дизайн Інжинірінг Миколаїв"	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	5-10	1-5
ТОВ "Морське Інженерне Бюро"	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	<1	1-5	1-5	1-5
ТОВ "СІ-Джоб Миколаїв"									1-5	1-5
ДП "Науково-Дослідний Інститут "Шторм"	<1	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	<1	<1	<1
ТОВ "Залів Шіп Дизайн"	<1	<1	1-5	1-5	<1	1-5	<1	1-5	1-5	1-5
ДП "Київський Науково-Дослідний Інститут Гідроприладів"	<1	<1	1-5	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ТОВ "Асаба Дизайн Центр"			<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ДП "Державний Проектний Інститут "Діпроверф"	<1	1-5	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ПП "Торола Дизайн Груп"	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ПАТ "Чорноморсуднопроект"	<1	<1	<1	<1	<1	<1				<1

Виробник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Дочірнє підприємство Проектно-Дизайнерське Бюро "Пролайн"	<1	<1	<1	<1	<1		<1	<1	<1	<1
ДП Центральне Конструкторське Бюро "Ізумруд"	<1	<1	<1			<1	<1	<1		
Приватне підприємство "Гранд Інжиніринг"	<1	<1		<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ТОВ "Бюро Корабельних Інженерів"						<1	<1	<1	<1	<1
Спеціальне конструкторсько-технологічне бюро Інституту Гідромеханіки НАН України	<1				<1	<1	<1			

Джерело: Державна служба статистики України

За результатами 2019 року на 5 компаній (ДП "Дослідно-Проектний Центр Кораблебудування", ТОВ "Марін Дизайн Інжиніринг Миколаїв", ТОВ "Морське Інженерне Бюро", ТОВ "СІ-Джоб Миколаїв" і ТОВ "Залів Шіп Дизайн") припадало 89% послуг із проектування суден в Україні (Рис. 1.2).

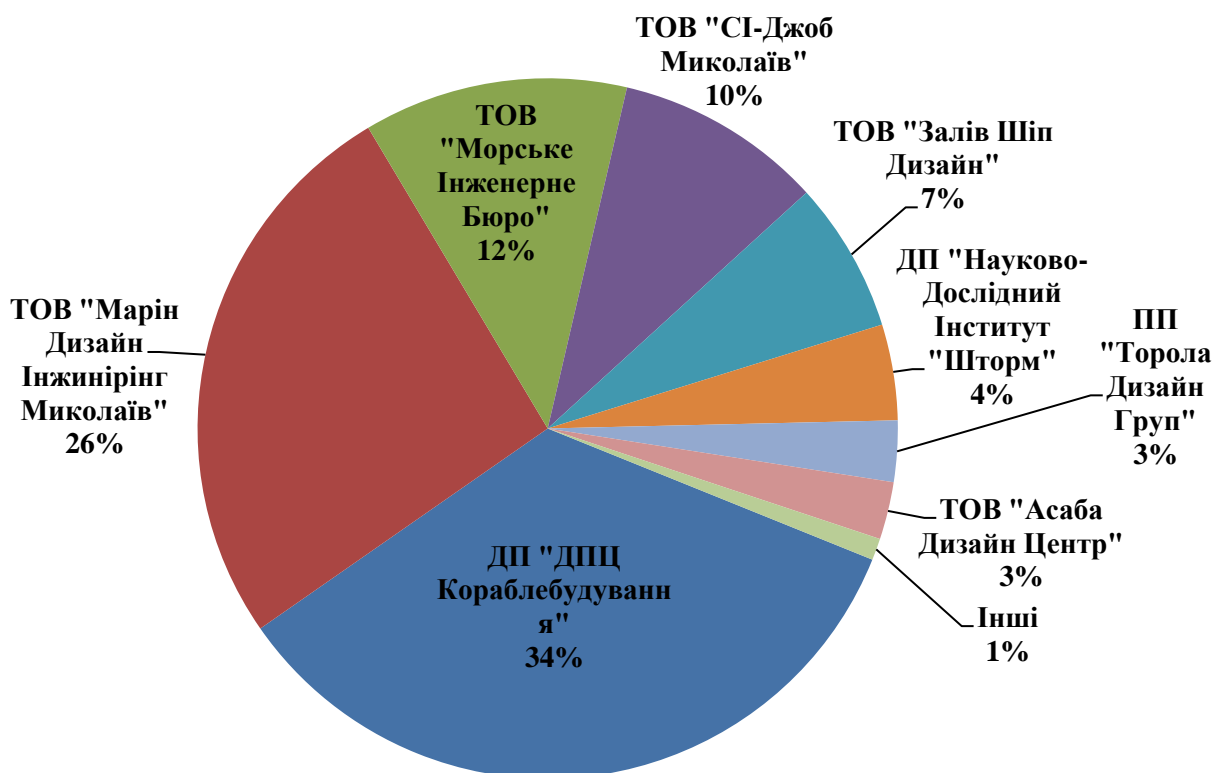

Рис. 1.2 - Основні компанії сектору проектування суден в Україні в 2019 рр., %

Таким чином, в сегменті проектування суден в Україні домінує п'ять компаній, із сукупною часткою близько 90%.

Одна компанія (ДП "Дослідно-Проектний Центр Кораблебудування") спеціалізується на військовому кораблебудуванні, інші чотири – на цивільних суднах.

Дві компанії (ТОВ "Марін Дизайн Інжинірінг Миколаїв" і ТОВ "СІ-Джоб Миколаїв") є представництвами іноземних інжинірингових компаній, і в основному виконують проекти для іноземних (західних) компаній.

ТОВ "Морське Інженерне Бюро" ТОВ "Залів Шіп Дизайн" є українськими компаніями, і виконують замовлення як для українських, так і іноземних замовників.

1.3. Регіональна структура надання послуг із проектування суден в Україні в 2010-2019 роках

Компанії сегменту проектування суден географічно розташовані у 4-х областях, і найбільша їх кількість припадає на Миколаївську та Одеську області (табл. 1.3).

Таблиця 1.3
Регіональна структура суб'єктів господарювання проектування суден в Україні в 2019 рр.,

од.

Регіон	Всього
Миколаївська область	8
Одеська область	4
м. Київ	3
Херсонська область	1
ВСЬОГО	16

Джерело: Державна служба статистики України

Також в Миколаївській та Одеській областях найбільша кількість зайнятих в секторі проектування суден (Рис. 1.3).

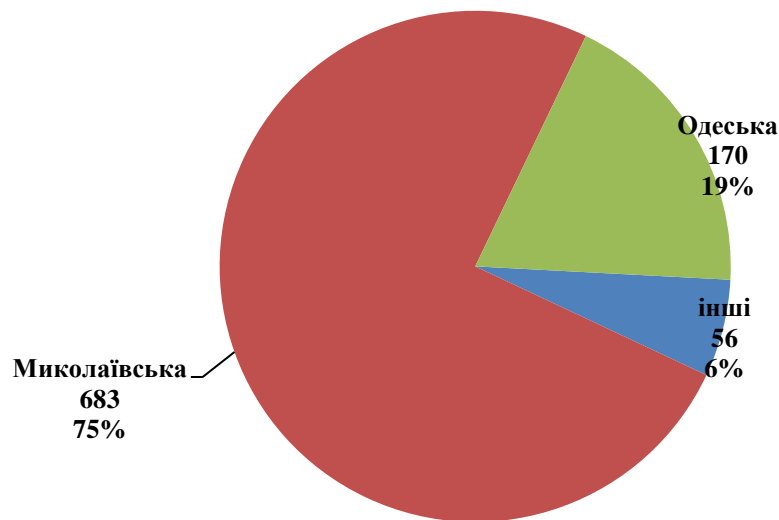

Рис. 1.3 - Регіональна структура зайнятих працівників у проектуванні суден в Україні в 2019 році, чол.

Джерело: Державна служба статистики України

Основні доходи в секторі проектування суден генерують компанії Миколаївської області, і протягом останніх років їх обсяги та частка збільшилися (табл. 1.4, Рис. 1.4).

Таблиця 1.4

Обсяги реалізації сектору проектування суден в Україні в розрізі регіонів в 2010-2019 рр., млн. дол. США

Регіон	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											млн. дол. США	%
м. Київ	1,1	1,3	2,6	0,7	0,3	0,5	0,2	0,6	0,1	0,1	-1,0	-91
Миколаївська	10,6	16,0	12,6	28,2	7,3	5,9	4,8	8,8	12,0	16,4	5,7	54
Одеська	3,6	4,7	4,3	5,5	4,0	3,5	2,3	3,4	2,2	3,4	-0,2	-6
Херсонська	0,3	0,1	0,1		0,0	0,0	0,0	0,0			-0,3	-100
ВСЬОГО	15,6	22,0	19,7	34,4	11,6	9,9	7,3	12,9	14,3	19,9	4,3	27

Джерело: Державна служба статистики України

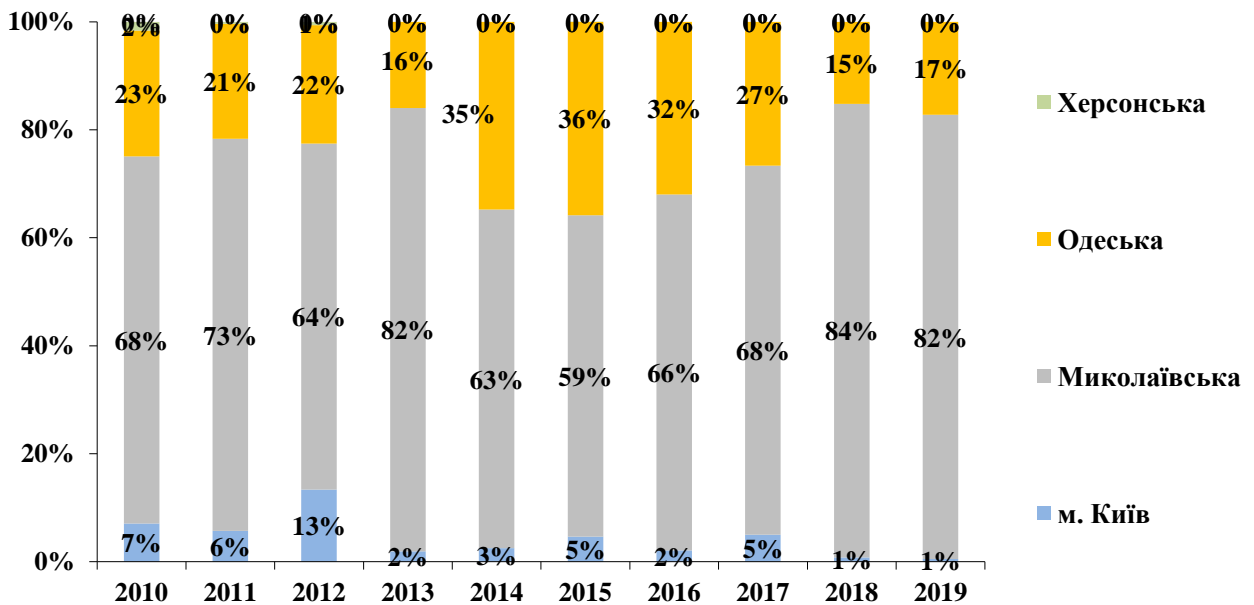

Рис. 1.4 - Регіональна структура обсягів реалізації сектору проектування суден в Україні в 2010-2019 рр., %

Таким чином, основна частина послуг із проектування суден в Україні припадає на компанії Миколаївської області. Тут зосереджена найбільша кількість підприємств (8 із 16), на яких задіяні 683 працівників (75% всіх працюючих в секторі) і які в 2019 році згенерували 16,4 млн. дол. США виручки (82% всієї виручки сегменту).

1.4. Значення сектору проектування суден для економіки України в 2010-2019 роках

Для оцінки значимості сектору проектування суден для економіки України розраховувалася його питома частка в загальній виручці та кількості працюючих в українських інжинірингових компаніях.

Так, протягом 2010-2019 рр. питома частка сектору проектування суден в Україні у загальному обсязі інжинірингових послуг була незначною, і становила 0,78-1,33% (табл. 1.5). Частка сектору у загальній кількості працюючих в інжинірингових компаніях в Україні протягом 2010-2019 рр. хоча і зросла вдвічі, однак залишається незначною – 1,72% в 2019 р.

Таблиця 1.5

Значення сектору проектування суден для економіки України в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США												
Інжинірингові послуги	1 956,5	2 501,1	2 539,6	2 582,0	1 453,1	743,6	767,2	985,2	1 158,3	1 824,7	-131,8	-7
Обсяг реалізованої продукції сектору проектування суден	15,6	22,0	19,7	34,4	11,6	9,9	7,3	12,9	14,3	19,9	4,3	27
<i>Питома вага сектору, %</i>	<i>0,80</i>	<i>0,88</i>	<i>0,78</i>	<i>1,33</i>	<i>0,80</i>	<i>1,33</i>	<i>0,96</i>	<i>1,30</i>	<i>1,23</i>	<i>1,09</i>	<i>0,29</i>	
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб												
Інжинірингові послуги	111,9	100,6	88,4	77,0	67,3	57,3	53,4	51,4	49,3	52,4	-59,5	-53
Кількість зайнятих працівників в секторі проектування суден	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	-0,1	-5
<i>Питома вага сектору, %</i>	<i>0,89</i>	<i>0,99</i>	<i>1,13</i>	<i>1,17</i>	<i>1,34</i>	<i>1,57</i>	<i>1,69</i>	<i>1,75</i>	<i>1,83</i>	<i>1,72</i>	<i>0,83</i>	

млн. дол. США

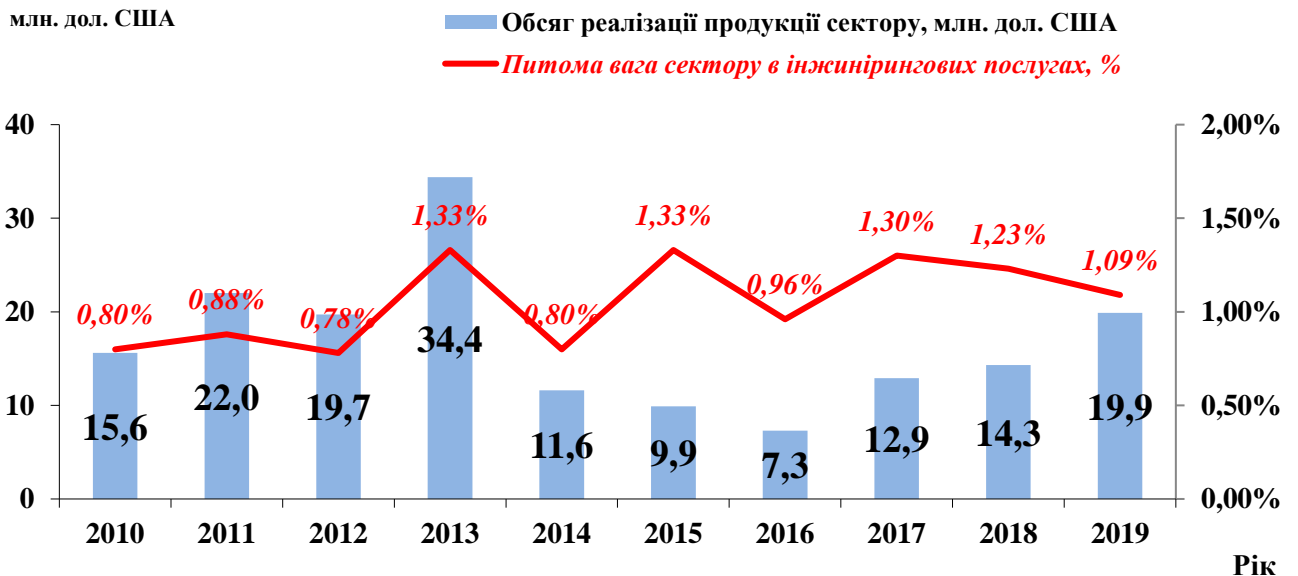

Рис. 1.5 – Значення сектору проектування суден для економіки України в 2010-2019 рр.

Таким чином, протягом 2010-2019 рр. сегмент проектування суден мав низькі показники питомих часток у обсягах виробництва і кількості працюючих у сегменті інжинірингу.

1.5. Перспективи і напрямки розвитку сектору проектування суден в Україні

Як свідчить наведений в попередніх розділах аналіз, протягом останніх років можливості українських інжинірингових компаній у сфері проектування суден перевищували попит українських замовників. Тому значну частину замовлень формували зовнішні клієнти.

Експортні замовлення залишатимуться важливими, насамперед для двох українських офісів міжнародних інжинірингових компаній - C-Job та MDEM. Для цих компаній можна очікувати помірного зростання кількості зовнішніх замовлень, темпами 10-15% в рік. Цьому сприятиме розширення портфоліо виконаних проектів, а також використання можливостей материнських компаній в частині доступу до клієнтів і конструкторських рішень.

Для українських інжинірингових компаній перспективи розвитку пов'язані зі збільшенням замовлень з боку вітчизняних суднобудівних заводів та судновласників на розробку нових типів кораблів. Насамперед, це стосується річкових суден і суден суміжного плавання «ріка-море», оскільки річкові перевезення містять значний нереалізований потенціал як у частині вантажних, так і пасажирських перевезень. Лише за такого сценарію вітчизняні компанії з проектування суден отримують замовлення, достатні для продовження діяльності і розвитку.

У випадку відсутності замовлень з боку вітчизняних суднобудівних і судноплавних компаній ситуація в секторі проектування суден погіршиться. Залишатися кілька конструкторських бюро: офіси іноземних компаній (C-Job та MDEM); ДПЦК (спеціалізоване військове КБ); МІБ (КБ Єгорова). Інші компанії через відсутність достатньої кількості замовлень змушені будуть припинити свою діяльність.

2. Сектор суднобудування і судноремонту

2.1. Загальні обсяги суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 роках

Загальний обсяг реалізації продукції суднобудування і судноремонту в Україні протягом 2010-2019 років знизився вдвічі, відповідно, з 263,3 млн. дол. США в 2010 р. до 141,2 млн. дол. США в 2019 році (табл. 2.1).

Позитивна динаміка 2010-2013 рр. змінилася різким обвалом в 2014 р., зокрема, через російську анексію Криму і втрату крупних суднобудівних заводів.

В 2015-2019 рр. обсяги реалізації в секторі за рахунок збільшення внутрішніх замовлень щорічно зростали, однак показник 2019 року залишається значно нижчим за максимальний результат 2013 року. Основний приріст внутрішніх замовлень за цей період забезпечила компанія «Нібулон», яка реалізує програму відновлення річкового судноплавства по Дніпру і Південному Бугу.

Загальна кількість суднобудівних і судноплавних компаній в 2019 році склала 451 од., що в півтора рази менше показника 2013 року (671 од.).

Загальна чисельність працюючих в секторі протягом 2010-2019 років скоротилася в 3 рази, відповідно, із 21,8 до 6,96 тис. осіб.

Таблиця 2.1

Характеристика сегменту суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	2 089	2 085	2 268	3 263	800	1 533	2 300	2 905	2 728	3 650	1 561	75
<i>з них підприємства</i>	<i>2 034</i>	<i>2 012</i>	<i>2 166</i>	<i>3 153</i>	<i>754</i>	<i>1 425</i>	<i>2 141</i>	<i>2 713</i>	<i>2 489</i>	<i>3 407</i>	<i>1 374</i>	<i>68</i>
<i>фізичні особи-підприємці</i>	<i>56</i>	<i>72</i>	<i>103</i>	<i>110</i>	<i>46</i>	<i>108</i>	<i>159</i>	<i>192</i>	<i>239</i>	<i>243</i>	<i>187</i>	<i>337</i>
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	263,3	261,6	283,8	408,3	67,3	70,2	90,0	109,2	100,3	141,2	-122,1	-46
Кількість суб'єктів господарювання, од.	668	629	606	671	430	431	472	404	412	451	-217	-32
<i>з них підприємства</i>	<i>383</i>	<i>361</i>	<i>360</i>	<i>407</i>	<i>240</i>	<i>232</i>	<i>206</i>	<i>224</i>	<i>233</i>	<i>249</i>	<i>-134</i>	<i>-35</i>
<i>фізичні особи-підприємці</i>	<i>285</i>	<i>268</i>	<i>246</i>	<i>264</i>	<i>190</i>	<i>199</i>	<i>266</i>	<i>180</i>	<i>179</i>	<i>202</i>	<i>-83</i>	<i>-29</i>
Кількість зайнятих працівників, осіб	21 814	20 655	19 090	16 336	8 378	7 827	7 801	7 954	6 945	6 955	-14 859	-68

Джерело: Державна служба статистики України

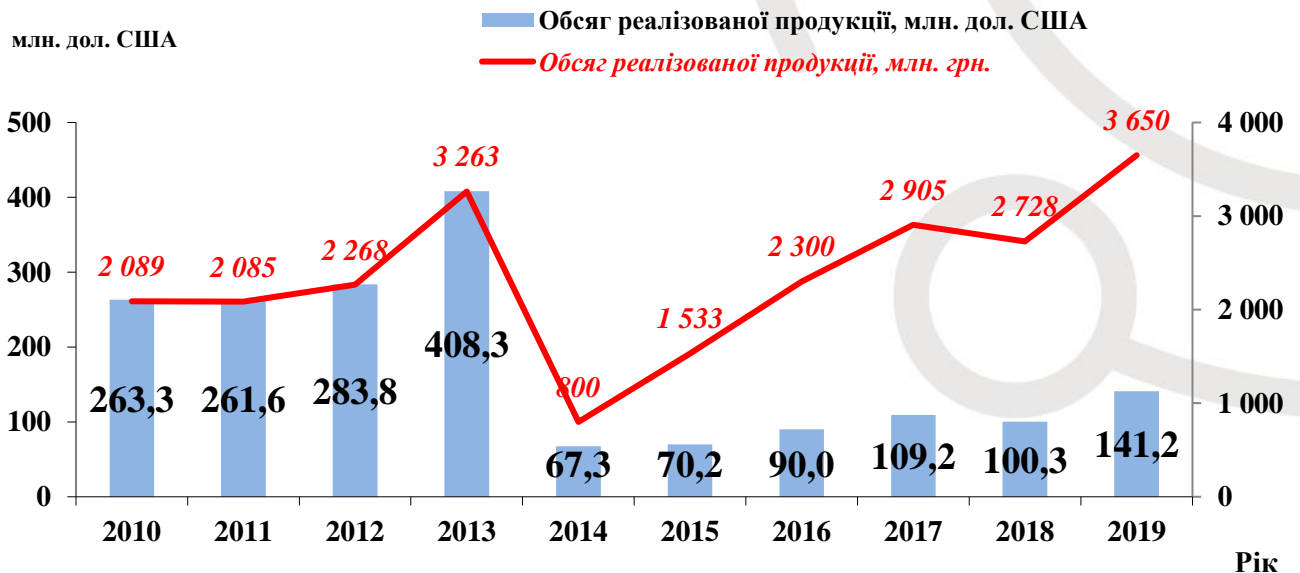

Рис. 2.1. Динаміка обсягів реалізованої продукції підприємств суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 рр.

Протягом 2010-2019 років в Україні побудовано 176 нових суден, в т.ч. на експорт - 24 од., для потреб внутрішнього ринку – 152 од. (табл. 2.2). Максимальними обсяги будівництва нових суден впродовж аналізованого періоду були в 2010-2013 роках (15-30 од./рік).

Таблиця 2.2.

Будівництво нових суден в Україні в 2010-2019 рр., од.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
Всього побудовано суден	27	35	22	17	9	11	13	15	13	14	176
на експорт	4	5	3	2	1	2	2	2	1	2	24
на внутрішній ринок	23	30	19	15	8	9	11	13	12	12	152

Джерело: Асоціація «Укрсудпром», Державна служба статистики України

Основними покупцями вироблених в Україні суден в 2010-2019рр. були вітчизняні компанії та фізичні особи (табл. 2.3).

Найбільшими клієнтами, окрім портів, стали наступні компанії:

- ТОВ СП "Нібулон" – 50 од.;
- ТОВ "Лоток" – 11 од.;
- ТОВ "Сервіс Транс Балк" – 8 од.;
- ТОВ "Сапсан Трансшип" – 3 од.;
- ТОВ "АП МАРІН" - 2 од.;
- ТОВ "Грейн-Трансшипмент" – 2 од..

Слід зазначити, що ці компанії спеціалізуються на перевезенні зерна в Україні. Сукупно, такі компанії впродовж 2010-2019рр. замовили 76 суден (73% від загальної кількості нових суден). Отже, основними замовниками суднобудування в 2010-2019рр. стали компанії-перевізники зерна.

Морські порти і ДП "Адміністрація Морських Портів України" впродовж 2010-2019рр. придбали 9 суден (9% від загальної кількості нових суден).

Таблиця 2.3

Основні клієнти-замовники нових суден в Україні в 2010-2019рр., од.

Судновласник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Всього
ТОВ СП "Нібулон"	12	2	2	1	2	6	7	7	5	6	50
ТОВ "Лоток"									11		11
ТОВ "Сервіс Транс Балк"			7	1							8
ДП "МТП "Южний"	1	1	2								4
Державне Підприємство "Адміністрація Морських Портів України"			2				1				3
ТОВ "АРТІЛЬ ЛТД"						1	1	1			3
ТОВ "Сапсан Трансшип"			2						1		3
ДП "Маріупольський МТП"			2								2
Плаксієнко Денис Володимирович							2				2
ТОВ "АП МАРІН"							2				2
ТОВ "Грейн-Трансшипмент"										2	2
ANSHIP LLC	1										1
Blue Wave Shipping Inc	1										1
Головко Володимир Михайлович	1										1
ПАТ "Інгулецький Гірничо-Збагачувальний Комбінат"			1								1
ПАТ "Новоселівський Гірничо-Збагачувальний Комбінат"			1								1
ПП "Вестра"				1							1
ПрАТ "Українське Дунайське Пароплавання"								1			1
Сахник Валерій Юрієвич					1						1

Судновласник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Всього
Сахник Ігор Валерійович						1					1
Сахник Ольга Геннадіївна								1			1
ТОВ "АКВА ТУР"		1									1
ТОВ "Мостобудівельне Підприємство "Мостострой"	1										1
ТОВ "Севен Порте"						1					1
ТОВ «Пі Енд Оу Марітайм Юкрейн»		1									1
Всього	17	5	19	3	3	9	13	10	17	8	104

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

Найбільшим попитом на внутрішньому ринку в 2010-2019 рр. користувалися наступні типи суден: баржі (54 од. або 52% від всіх нових суден), буксири (25 од. або 24%) та пасажирські (7 од.) судна (табл.2.4).

Таблиця 2.4

Оновлення українського флоту впродовж 2010-2019рр., в розрізі типу суден, од.

Тип судна	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Всього
Баржа	12		9	1		3	8	4	14	3	54
Буксир	1	4	6		2	3		3	2	4	25
Пасажирське	1					1	3	2			7
Земснаряд			2					1			3
Генвантаж	1			1							2
Катер					1	1					2
Сушовантажне			2								2
Перевантажувач									1	1	2
Плавкран				1			1				2
Нафтосміттєзбірне							1				1
Прогулянкове		1									1
Ро-Ро	1										1
Самопідйомна Платформа	1										1
Танкер						1					1
Всього	17	5	19	3	3	9	13	10	17	8	104

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

Найбільший попит був на судна морського класу місткістю понад 100 тонн - 80 нових суден або 77% від загальної кількості нових суден (табл.2.5). В цьому сегменті найбільший попит був баржі (43 од.) та буксири (24 од.).

Перелік основних замовників на внутрішньому ринку суднобудування в динаміці (по роках), а також в розрізі класів суден надається в Додатку 2.1.

Таблиця 2.5

Основні замовники нових суден на внутрішньо українському суднобудівному ринку впродовж 2010-2019рр., в розрізі судновласників та типів суден, од.

Судновласник	Морські Валовою Місткістю Понад 100 Тонн												Морські Валовою Місткістю Менше 100 Тонн				Для Внутрішнього Плавання (Річкові)				Всього	
	БАРЖА	БУКСИР	ГЕНВАНТАЖ	ЗЕМСНАРЯД	НАФТОСМІТ ТЄЗБІРНЕ	ПЕРЕВАНТА ЖУВАЧ	ПЛАВКРАН	ПРОГУЛЯНК ОВЕ	РО-РО	САМОПІДІО МНА ПЛАТФОРМ	СУХОВАНТА ЖНЕ	Всього	БУКСИР	КАТЕР	ПАСАЖИРСЬ КЕ	ТАНКЕР	Всього	БАРЖА	ЗЕМСНАРЯД	ПАСАЖИРСЬ КЕ		Всього
ТОВ СП "НІБУЛОН"	17	18		1		2	2					40						10			10	50
ТОВ "ЛОТОК"	11											11										11
ТОВ "СЕРВІС ТРАНС БАЛК"	8											8										8
ДП "МТП "ЮЖНИЙ"		3										3	1				1					4
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ"					1							3										3
ТОВ "АРТІЛЬ ЛТД"															1		1			2	2	3
ТОВ "САПСАН ТРАНСШИП"	3											3										3
ДП "МАРІУПОЛЬСЬКИЙ МТП"		2										2										2
ПЛАКСІЄНКО ДЕНИС ВОЛОДИМИРОВИЧ															2		2					2
ТОВ "АП МАРІН"	2											2										2
ТОВ "ГРЕЙН- ТРАНСШИПМЕНТ"	2											2										2
ANSHIP LLC									1			1										1
BLUE WAVE SHIPPING INC			1									1										1
ГОЛОВКО ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ																				1	1	1
ПАТ "ІНГУЛЕЦЬКИЙ ГРНИЧО- ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ"																		1			1	1

Судновласник	Морські Валовою Місткістю Понад 100 Тонн												Морські Валовою Місткістю Менше 100 Тонн				Для Внутрішнього Плавання (Річкові)				Всього		
	БАРЖА	БУКСИР	ГЕНВАНТАЖ	ЗЕМСНАРЯД	НАФТОСМІТ ТЄЗБІРНЕ	ПЕРЕВАНТА ЖУВАЧ	ПЛАВКРАН	ПРОГУЛЯНК ОВЕ	РО-РО	САМОПІДІО МНА ПЛАТФОРМ	СУХОВАНТА ЖНЕ	Всього	БУКСИР	КАТЕР	ПАСАЖИРСЬ КЕ	ТАНКЕР	Всього	БАРЖА	ЗЕМСНАРЯД	ПАСАЖИРСЬ КЕ		Всього	
КОМБІНАТ"																							
ПАТ "НОВОСЕЛІВСЬКИЙ ГРНИЧО- ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"																			1			1	1
ПП "ВЕСТРА"			1								1											1	1
ПрАТ "УКРАЇНСЬКЕ ДУНАЙСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО"																		1				1	1
САХНИК ВАЛЕРІЙ ЮРІЄВИЧ													1				1						1
САХНИК ІГОР ВАЛЕРІЙОВИЧ													1				1						1
САХНИК ОЛЬГА ГЕННАДІЇВНА														1			1						1
ТОВ "АКВА ТУР"								1				1											1
ТОВ "МОСТОБУДІВЕЛЬНЕ ПІДРИЄМСТВО "МОСТОСТРОЙ"												1											1
ТОВ "СЕВЕН ПОРТС"															1		1						1
ТОВ «ПІ ЕНД ОУ МАРІТАЙМ ЮКРЕЙН»		1										1											1
Всього	43	24	2	1	1	2	2	1	1	1	2	80	1	2	4	1	8	11	2	3	16	104	

Джерело:Регістрова книга суден, 2019

Протягом 2010-2019 років в Україні було відремонтовано 1825 суден, в т.ч. за зовнішніми замовленнями – 557 од., за внутрішніми замовленнями – 1268 од. (табл. 2.6).

Основними замовниками ремонтних робіт були українські судновласники. Незадовільний технічний стан українського флоту (~85% суден старіше за 20 років) сприв попиту на ремонтні роботи.

Таблиця 2.6.

Динаміка ремонту суден в Україні в 2017-2019рр, од.

Ремонт суден за напрямком	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010 - 2019
Всього відремонтовано суден	193	201	184	198	148	163	177	190	181	190	1825
<i>на експорт</i>	<i>61</i>	<i>64</i>	<i>52</i>	<i>67</i>	<i>56</i>	<i>53</i>	<i>55</i>	<i>59</i>	<i>49</i>	<i>41</i>	<i>557</i>
<i>на внутрішній ринок</i>	<i>132</i>	<i>137</i>	<i>132</i>	<i>131</i>	<i>92</i>	<i>110</i>	<i>122</i>	<i>131</i>	<i>132</i>	<i>149</i>	<i>1268</i>

Джерело: Асоціація «Укрсудпром», Державна служба статистики України

Кількість зайнятих працівників у секторі суднобудування і судноремонту протягом 2010-2019 рр. скоротилася в 3,1 рази з 21,8 до 7,0 тис. осіб (табл. 2.7). Також спостерігалось скорочення середньої кількості працюючих на підприємстві (з 54 осіб в 2010 р. до 27 осіб в 2019 р.).

Виробіток на одного працівника (ефективність праці) також змінювалась. Найкращими показники ефективності були в 2013 році: 25 тис. дол. США/рік на 1-го працюючого. Втрата потужностей в АР Крим призвела до падіння показників ефективності втричі. Покращення показників впродовж 2015-2019 рр. хоча й відбулось, але не досягло рівня 2013р.

Таблиця 2.7

Зайнятість та ефективність праці в сегменті суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Кількість зайнятих працівників, осіб	21 814	20 655	19 090	16 336	8 378	7 827	7 801	7 954	6 945	6 955	-14 859	-68
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	263,3	261,6	283,8	408,3	67,3	70,2	90,0	109,2	100,3	141,2	-122,1	-46
<i>Виробіток на 1-го працюючого, тис. дол. США/працюючого в рік</i>	<i>12,1</i>	<i>12,7</i>	<i>14,9</i>	<i>25,0</i>	<i>8,0</i>	<i>9,0</i>	<i>11,5</i>	<i>13,7</i>	<i>14,4</i>	<i>20,3</i>	<i>8,2</i>	<i>68</i>

Джерело: Державна служба статистики України

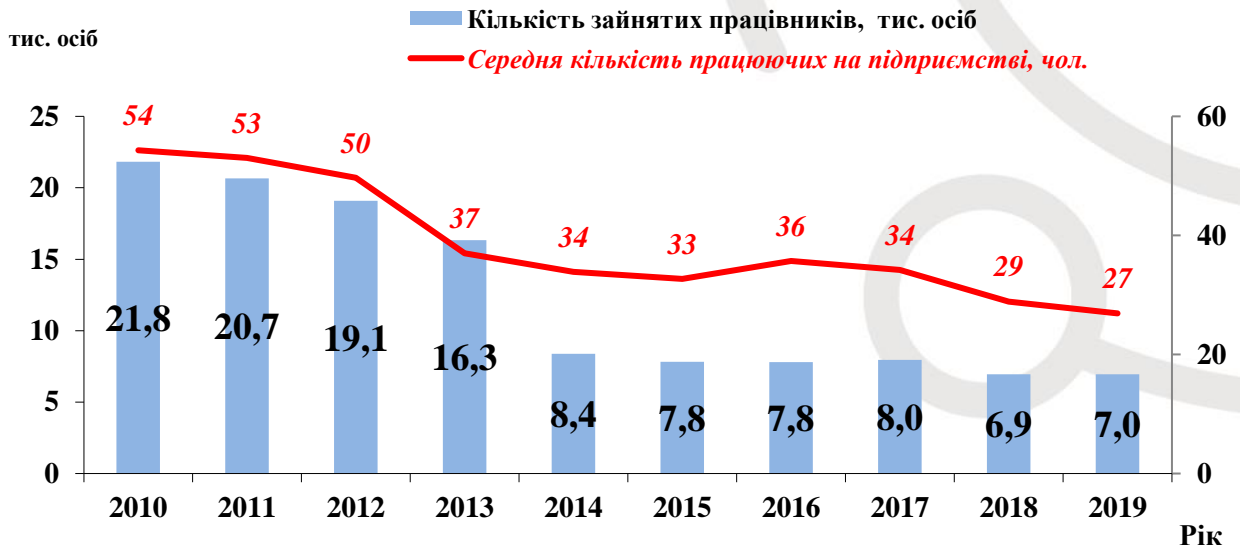

Рис. 2.2 Динаміка зайнятих працівників в суднобудуванні і судноремонті України в 2010-2019 рр.

Таким чином, російська анексія АР Крим і втрата кількох крупних суднобудівних заводів призвела до суттєвого падіння виручки від суднобудування і судноремонту в 2014 році, яке не було компенсоване в 2015-2019 рр. В результаті, обсяг робіт і послуг з суднобудування і судноремонту в Україні в 2019 році (126,1 млн. дол. США) залишається втричі меншим за максимальний докризовий показник 2013 року (408,3 млн. дол. США).

2.2. Обсяги суднобудування і судноремонту в Україні в розрізі компаній в 2010-2019 роках

Послуги з суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 рр. надавали 121-365 компаній, з них 35 – найбільші за обсягами виручки.

Десять з найбільших компаній (ПАТ "Суднобудівний Завод "Залів", ВАТ "Феодосійська суднобудівна компанія "Море", Дочірнє Підприємство "Краншип", ТОВ "Морський Індустріальний Комплекс", ПАТ "Севастопольський Морський Завод", ТОВ "Судноремонтний Завод "Южний Севастополь", ПрАТ "Приморець", ПАТ "Севастопольське підприємство "Ера", ТОВ "Дніпровська Лагуна", ТОВ "Севморверф") знаходяться на території АР Крим, і з 2014 року вони не контролюються Україною (табл.2.8).

Три компанії: ВАТ "Феодосійська суднобудівна компанія "Море" (АР Крим), Херсонський Державний Завод "Палада" та ДП "Миколаївський суднобудівний завод" входять до складу концерну «Укроборонпром», і спеціалізуються на військовому кораблебудуванні, включаючи модернізацію і оновлення існуючого військового флоту.

Найбільші суднобудівні та судноремонтні компанії цивільного суднобудування – ТОВ СП «Нібулон» (будує судна для власних потреб), ПрАТ "ІСРЗ", ТОВ "Смарт-Мерітайм Груп", ПрАТ "Завод "Кузня на Рибальському", ТОВ "Сігран", ПрАТ "Дунайсудноремонт" та ТОВ "Судноремонтне підприємство "Дунайсудносервіс".

Таблиця 2.8

Виручка найбільших суднобудівних і судноремонтних компаній України в 2010-2019 рр., млн. дол. США

Виробник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ПАТ "Суднобудівний Завод "Залів"	>15	>15	>15	>15						
ТОВ СП «Нібулон»								>15	>15	>15
ВАТ "Феодосійська суднобудівна компанія "Море"	<1	>15	>15	>15						
ПАТ "Херсонський суднобудівний завод"	>15	>15	10-15	>15	5-10	<1	<1			
ПрАТ "ІСРЗ"	10-15	>15	>15		5-10	5-10	5-10	10-15	10-15	>15
ТОВ "Смарт-Мерітайм Груп"					1-5	10-15	>15	10-15	>15	10-15
ПАТ "Чорноморський суднобудівний завод"	10-15	>15	10-15	>15	5-10	1-5	<1			
ПрАТ "Завод "Кузня на Рибальському"	1-5	1-5	10-15				1-5		>15	
Дочірнє Підприємство "Краншип"	5-10	5-10	5-10	>15						
ПАТ "Миколаївський суднобудівний завод "Океан"	>15	5-10	5-10	5-10						
ПрАТ "Дунайсудноремонт"	5-10	5-10	5-10		5-10	1-5	1-5	1-5	5-10	1-5
Херсонський Державний Завод "Палада"	10-15	1-5	5-10	1-5	<1			5-10	<1	<1
ТОВ "Сігран"	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	5-10

Виробник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ТОВ "Судноремонтне підприємство "Дунайсудносервіс"	1-5	1-5	1-5		1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ТОВ "СРЗ"						5-10	1-5	5-10	5-10	1-5
ТОВ "Морський Індустріальний Комплекс"	1-5	1-5	5-10	5-10			<1	<1		
Приватне Підприємство "Техносбит"	<1				1-5	1-5	5-10	1-5	1-5	1-5
ПАТ "Севастопольський Морський Завод"	1-5	5-10	5-10							
ПАТ "Київський Суднобудівний-Судноремонтний Завод"	<1	1-5	1-5		1-5	<1	1-5			
ТОВ "Судноремонтний Завод "Южний Севастополь"	1-5	1-5	5-10							
ПрАТ "Приморець"	<1	1-5	5-10							
ТОВ "Леман-НВ"	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1-5	1-5	1-5
ТОВ "Транзас Україна"						1-5	1-5	1-5	1-5	
ДП "Миколаївський суднобудівний завод"	1-5	1-5	<1	<1	1-5	<1	<1	<1	<1	<1
ПАТ "Севастопольське підприємство "Ера"			1-5	1-5						
ТОВ "Завод Океан"					1-5	1-5	1-5	<1		
ТОВ "Южная судоремонтная компания"					<1	1-5	1-5	1-5		
ТОВ "Дніпровська Лагуна"	<1	1-5	1-5	1-5						
ТОВ Суднобудівна судоремонтна компанія "Миколаївська Верф"					<1	<1	<1	<1	<1	1-5
ТОВ "Суднобудівний завод "Океан"										1-5
ТОВ "Марко ЛТД"									1-5	1-5
ТОВ "Севморверф"	<1	1-5								
ТОВ "Альбатрос"	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1-5	<1	<1	<1
ТОВ "Судноверф "Наваліс"	<1	<1	1-5	1-5	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ТОВ "Транспортний Судноплавний Менеджмент"						<1	<1	1-5	1-5	<1
ТОВ "ПОСС"								<1	<1	1-5

В сегменті суднобудування і судноремонту відсутня концентрація. В секторі наявна значна кількість учасників, максимальна частка кожного з яких не перевищує 20% (рис.2.3).

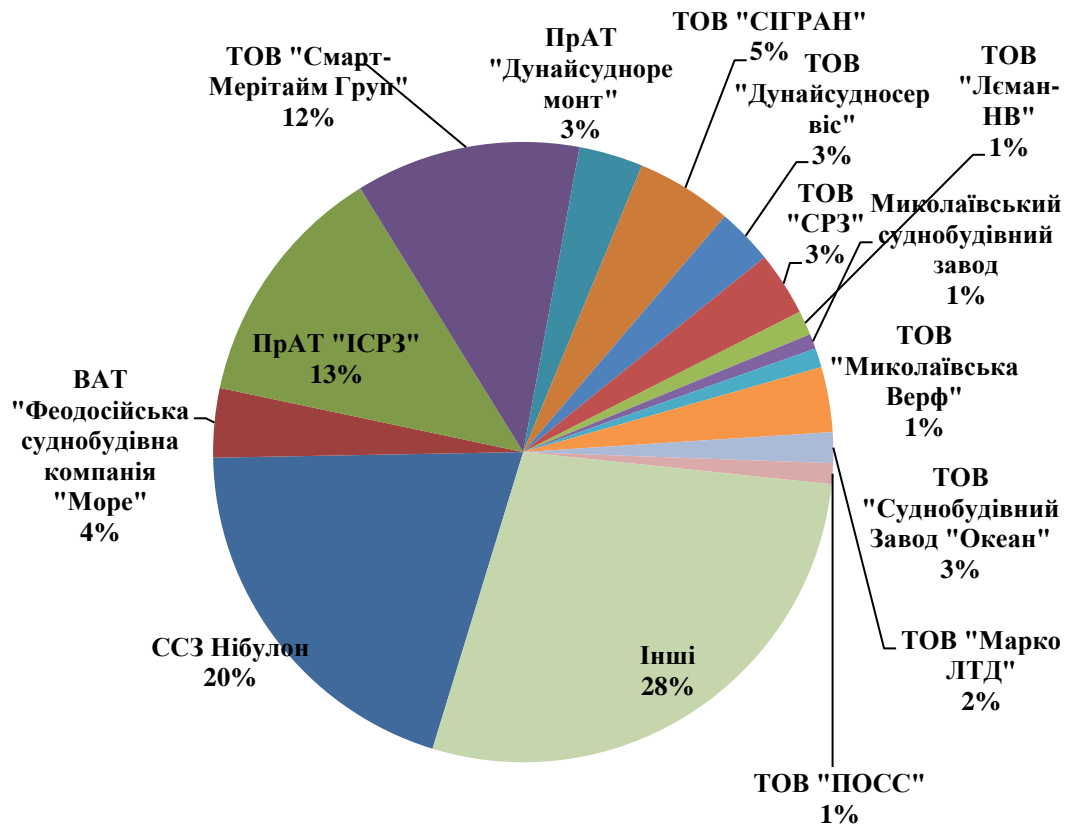

Рис.2.3 Основні компанії сектору суднобудування і судноремонту в Україні в 2019 р., %

Виконання робіт з суднобудування та судноремонти в основному здійснюється на потужностях суднобудівних та судноремонтних заводів України.

На сьогоднішній день в Україні діє ~20¹ суднобудівних та судноремонтних верфей, з них 7 великих суднобудівних та 5 судноремонтних (з чисельністю більше 250 працівників, які можуть будувати та ремонтувати судна довжиною більше 100 м), 3 середніх та 5 малих суднобудівних верфей, які можуть будувати судна до малотоннажного 40 м. Також працює кілька десятків малих судноремонтних та малих підприємств флоту (яхти, катери, човни довжиною до 24 м). Активне будівництво суден здійснюється лише на 6-7 судноверфях.

Кожен з заводів має свою спеціалізацію та технічні особливості. Основні характеристики найбільших з суднобудівних та судноремонтних заводів України та їх особливості наводяться в Додатку 2.2.

Потужності наявних суднобудівних заводів, без урахування втрачених АР Крим заводів, становлять 30-40 суден/рік в залежності від класу судна, з яких 12-14 типу річка-море, 10-12 барж, 4-6 буксирів, 2-4 прогулянкових суден.

Рівень завантаженості заводів впродовж 2010-2019 рр. не перевищував 60% (табл.2.9). Поточний рівень завантаженості становить 30-35%.

¹ За даними Асоціації «Укрсудпром».

Таблиця 2.9

Суднобудівні потужності України та їх завантаження в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Всього побудовано суден, од.	27	35	22	17	9	11	13	15	13	14
Максимальні потужності, од.	60	60	60	60	40	40	40	40	40	40
<i>Завантаження потужностей, %</i>	<i>45</i>	<i>58</i>	<i>37</i>	<i>28</i>	<i>23</i>	<i>28</i>	<i>33</i>	<i>38</i>	<i>33</i>	<i>35</i>

Джерело: Асоціація «Укрсудпром»

Три суднобудівні компанії (ВАТ "Феодосійська суднобудівна компанія "Море", Херсонський Державний Завод "Палада" та ДП "Миколаївський суднобудівний завод") входять до складу концерну «Укроборонпром», і спеціалізуються на військовому кораблебудуванні, включаючи модернізацію і оновлення існуючого військового флоту.

Активне будівництво цивільних суден здійснюється на 6-7 судоверфях. Поточний рівень завантаження потужностей становить 30-35%.

Найбільші суднобудівні та судноремонтні компанії цивільного суднобудування – ТОВ СП «Нібулон» (будує для власних потреб), ПрАТ "ІСРЗ", ТОВ "Смарт-Мерітайм Груп", ПрАТ "Завод "Кузня на Рибальському", ТОВ "Сігран", ПрАТ "Дунайсудноремонт" та ТОВ "Судноремонтне підприємство "Дунайсудносервіс".

2.3. Регіональна структура суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 роках

Суднобудівні і судноремонтні підприємства географічно розташовані у 15 регіонах, і найбільша їх кількість у Миколаївській, Одеській і Херсонській областях (табл.2.10).

Таблиця 2.10

Регіональна структура суб'єктів господарювання суднобудування і судноремонту в Україні в 2019 рр., од.

Регіон	Всього	В т.ч. компанії	В т.ч. ФОПи
Миколаївська область	116	83	33
Одеська область	113	58	55
Херсонська область	130	52	78
м. Київ	46	30	16
Донецька область	13	10	3
Київська область	11	6	5
Дніпропетровська область	7	3	4
Харківська область	3	2	1
Черкаська область	4	2	2
Запорізька область	2	1	1
Полтавська область	2	1	1
Волинська область	1	1	0
Сумська область	1		1
Кіровоградська область	1		1
Хмельницька область	1		1
ВСЬОГО	451	249	202

Джерело: Державна служба статистики України

Лідерами за кількістю працюючих в суднобудуванні та судноремонті є Одеська, Херсонська та Миколаївська області (Рис. 2.4).

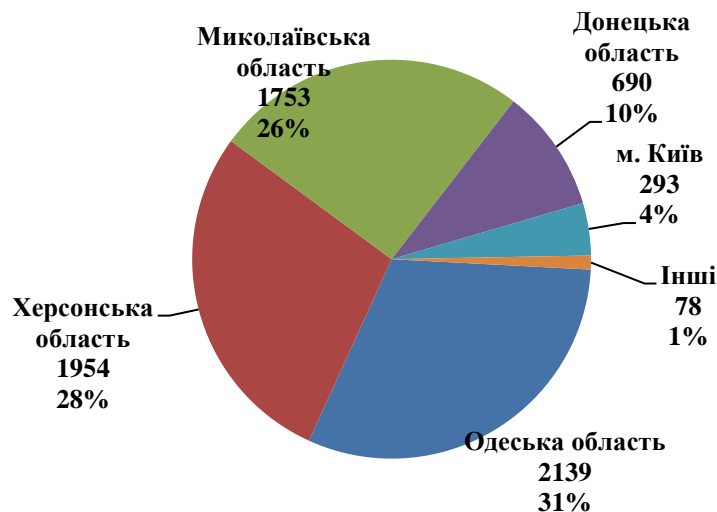

Рис. 2.4 – Регіональна структура зайнятих працівників суднобудування і судноремонту в Україні в 2019 рр., чол.

Джерело: Державна служба статистики України

Основні доходи у суднобудуванні та судноремонті генерують підприємства Одеської, Херсонської та Миколаївської областей (табл. 2.11, Рис. 2.5). Слід зазначити, що Крим в 2010-2013 рр. генерував 25-55% всіх доходів сектору, і його анексія негативно позначилася на діяльності сектору.

Таблиця 2.11

Регіональна структура обсягів суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 рр., млн. дол. США

Регіон	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											млн. дол. США	%
АР Крим	70,6	66,1	75,1	224,5							-70,6	-100
Херсонська	57,2	28,1	23,5	75,9	18,4	17,5	23,8	35,6	19,6	35,2	-22,0	-38
Миколаївська	49,4	42,6	39,5	53,6	19,3	21,1	23,7	20,8	13,9	29,5	-19,9	-40
Одеська	33,9	29,1	35,2	9,4	21,4	21,5	27,1	35,6	27,0	56,3	22,4	66
м. Севастополь	37,0	74,3	85,4	32,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-37,0	-100
м. Київ	12,6	19,3	22,9	9,7	6,6	1,3	8,0	6,2	33,6	10,7	-1,8	-15
Донецька	0,2	0,2	0,3	0,5	0,3	7,0	5,6	9,7	5,4	6,9	6,6	2 805
Київська	0,5	0,4	0,4	0,9	0,8	1,3	1,1	0,3	0,1	0,5	0,0	9
Запорізька	0,6	0,4	0,6	0,5	0,5	0,3	0,4	0,7	0,3	0,8	0,2	31
Сумська	1,0	0,5	0,3	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	-100
Дніпропетровська	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	1,2	1,2	
Інші	0,4	0,5	0,6	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	-0,3	-67
ВСЬОГО	263,3	261,6	283,8	408,3	67,3	70,2	90,0	109,2	100,3	141,2	-122,1	-46

Джерело: Державна служба статистики України

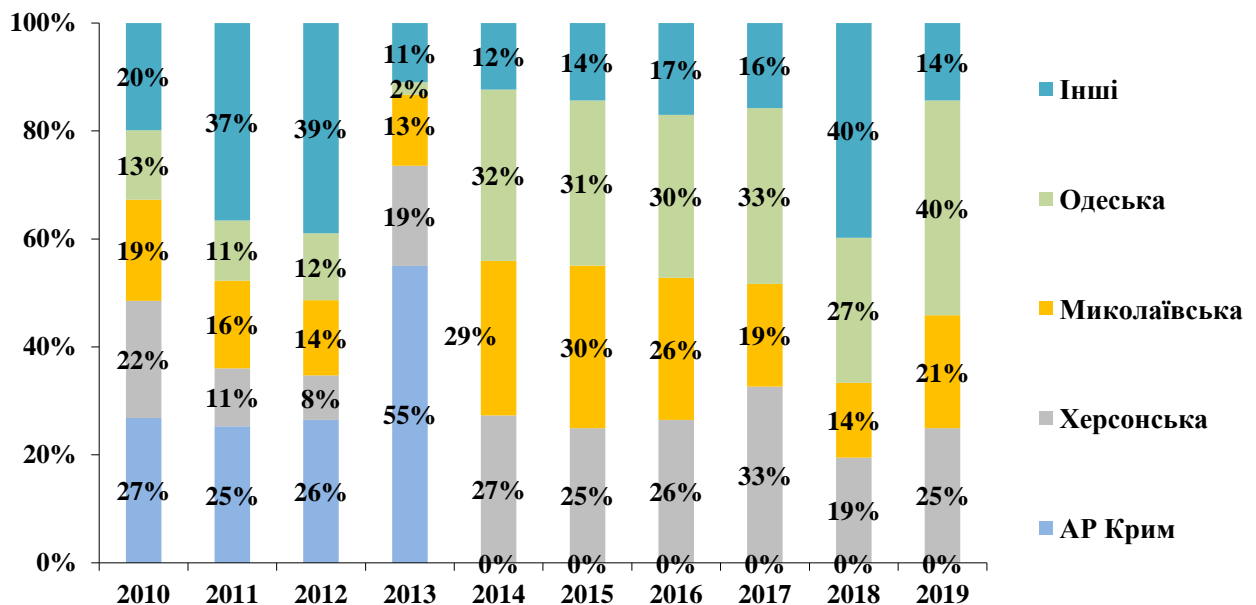

Рис.2.5 Регіональна структура обсягів суднобудування і судноремонту в Україні в 2010-2019 рр., %

Таким чином, основна частина послуг із суднобудування і судноремонту в Україні припадає на Миколаївську, Одеську та Херсонську області. В цих областях зосереджена найбільша кількість суб'єктів господарювання (80% або 359 із 451), на яких задіяні 5846 працівників (85% всіх працюючих в секторі) і які в 2019 році згенерували 121 млн. дол. США виручки (86% всієї виручки сегменту).

2.4. Значення сектору суднобудування і судноремонту для економіки України в 2010-2019 роках

Для оцінки значимості сектору суднобудування і судноремонту для економіки України розраховувалася його питома частка в загальній виручці та кількості працюючих в українських суднобудівних і судноремонтних компаніях.

Так, протягом 2010-2019 рр. питома частка сектору суднобудування і судноремонту в Україні у загальному обсязі промисловості була незначною, і становила 0,06-0,24% (табл. 2.12). Частка сектору у загальній кількості працюючих в суднобудівних та судноремонтних компаніях в Україні протягом 2010-2019 рр. впала вдвічі – 0,31% в 2019 р.

Таблиця 2.12

Значення сектору суднобудування і судноремонту для економіки України в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні ї одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США												
Промисловість	136 148	168 966	177 620	172 012	121 980	82 686	85 919	100 404	113 945	119 120	-17 028	-13
Обсяг реалізованої продукції сектору	263	262	284	408	67	70	90	109	100	141	-122	-46
<i>Питома вага сектору, %</i>	<i>0,19</i>	<i>0,15</i>	<i>0,16</i>	<i>0,24</i>	<i>0,06</i>	<i>0,08</i>	<i>0,10</i>	<i>0,11</i>	<i>0,09</i>	<i>0,12</i>	<i>-0,07</i>	
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб												
Промисловість	3 291,9	3 220,8	3 209,6	3 103,7	2 606,3	2 417,9	2 351,5	2 334,4	2 317,6	2 254,4	-1 037	-32
Кількість зайнятих працівників в секторі	21,8	20,7	19,1	16,3	8,4	7,8	7,8	8,0	6,9	7,0	-15	-68
<i>Питома вага сектору, %</i>	<i>0,66</i>	<i>0,64</i>	<i>0,59</i>	<i>0,53</i>	<i>0,32</i>	<i>0,32</i>	<i>0,33</i>	<i>0,34</i>	<i>0,30</i>	<i>0,31</i>	<i>-0,35</i>	

млн. дол. США

Рис. Значення сектору суднобудування і судноремонту для економіки України в 2010-2019 рр.

Порівняння часток сектору суднобудування і судноремонту за обсягами реалізації та кількості працюючих по відношенню до промисловості свідчить про низьку ефективність праці у секторі.

Таким чином, протягом 2010-2019 рр. сегмент суднобудування і судноремонту мав низькі показники питомих часток у обсягах виробництва і кількості працюючих у промисловості, що свідчить про низьку його значимість у промисловості України.

2.5. Перспективи та напрямки розвитку суднобудування і судноремонту в Україні

Наявні потужності українських суднобудівних підприємств здатні щорічно будувати до 40 кораблів, з яких 12-14 морських і типу «ріка-море», 10-12 барж, 4-6 буксирів, 2-4 пасажирських суден. Завантаження суднобудівних потужностей протягом останніх років не перевищувало 30%.

Судноремонтні потужності дозволяють здійснювати ремонт кораблів різної складності в обсязі до 350 од./рік, і протягом останніх років вони завантажені на 40-50%. Тут слід зазначити, що частина суднобудівних заводів через відсутність замовлень на будівництво кораблів змушена здійснювати судноремонт.

Протягом останніх 10 років основними замовниками послуг суднобудування і судноремонту були вітчизняні судноплавні компанії, і насамперед компанія «Нібулон», яка реалізувала програму відновлення річкового судноплавства. Обсяги зовнішніх замовлень були незначними, оскільки вітчизняні підприємства мають гірші умови порівняно з іноземними конкурентами. Насамперед, це стосується режиму оподаткування і доступу до дешевого фінансування. Так, іноземні суднобудівні компанії звільнені від податку на прибуток і ввізного мита на імпорт матеріалів і комплектуючих, а також мають можливість кредитуватися за ставкою менше 4%.

Перспективи сектору суднобудування і судноремонту залежать від розвитку судноплавства в Україні і потреби в оновленні вітчизняного флоту, а також від державної політики щодо стимулювання суднобудування і судноремонту.

Експорт залишатиметься важливим сегментом, однак висока конкуренція з боку іноземних компаній стримуватиме обсяги замовлень для українських підприємств.

На сьогодні українські судноплавні компанії перевозять лише 1% вантажів, які перевалюють українські морські порти (детальніше див. Розділ 3 звіту). В значній мірі це є наслідком використання ними старого флоту, який неконкурентний через гірші експлуатаційні показники (більша кількість екіпажу, витрати палива, менша швидкість, тощо). Тому потрібні заходи, які стимулюватимуть вітчизняні судноплавні компанії оновлювати флот. Насамперед, це посилення технічних регламентів і вимог до флоту, зокрема в частині викидів і енергоефективності.

Стимулювання і запуск програми оновлення флоту українських судноплавних компаній сформує портфель замовлень на будівництво нових кораблів у вітчизняних суднобудівних компаній.

Також важливим є надання державної підтримки вітчизняним суднобудівним компаніям, щонайменше в частині звільнення від ввізного мита на імпорт необхідних комплектуючих і матеріалів.

У випадку відсутності зазначених змін, Україна продовжить втрачати суднобудівні потужності, і протягом найближчих років основним напрямком їх діяльності стане судноремонт.

3. Сектор судноплавства

3.1. Загальні обсяги послуг українських судноплавних компаній в 2010-2019 роках, кількість компаній і зайнятість у секторі

Загальний обсяг реалізації послуг українськими судноплавними компаніями протягом 2010-2019 років зменшився вдвічі, відповідно, з 208,8 млн. дол. США в 2010 році до 113,2 млн. дол. США в 2019 році (табл. 3.1).

Сталі обсяги реалізації в 2010-2013 рр. (~200 млн. дол. США/рік) змінилися значним їх зменшенням в 2014-2016 рр. (до 93 млн. дол. США в 2016 р.) та помірним зростанням в 2017-2019 роках (до 113,2 млн. дол. США в 2019 р.).

Загальна кількість судноплавних компаній в Україні в 2019 році склала 129 од., і з 2013 року їх кількість зменшилася в півтора рази.

Таблиця 3.1

Характеристика сектору судноплавства в Україні в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	1 657	1 565	1 619	1 548	1 489	2 133	2 373	2 507	2 690	2 925	1 268	77
<i>з них підприємства</i>	<i>1 634</i>	<i>1 550</i>	<i>1 594</i>	<i>1 518</i>	<i>1 471</i>	<i>2 108</i>	<i>2 346</i>	<i>2 472</i>	<i>2 654</i>	<i>2 886</i>	<i>1 252</i>	<i>77</i>
<i>фізичні особи-підприємці</i>	<i>23</i>	<i>15</i>	<i>25</i>	<i>30</i>	<i>18</i>	<i>25</i>	<i>27</i>	<i>34</i>	<i>37</i>	<i>39</i>	<i>16</i>	<i>71</i>
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	208,8	196,5	202,7	193,6	125,2	97,6	92,9	94,2	98,9	113,2	-95,6	-46
Кількість суб'єктів господарювання, од.	513	230	298	603	306	316	279	248	235	255	-258	-50
<i>з них підприємства</i>	<i>137</i>	<i>125</i>	<i>159</i>	<i>188</i>	<i>123</i>	<i>137</i>	<i>114</i>	<i>120</i>	<i>119</i>	<i>129</i>	<i>-8</i>	<i>-6</i>
<i>фізичні особи-підприємці</i>	<i>376</i>	<i>105</i>	<i>139</i>	<i>415</i>	<i>183</i>	<i>179</i>	<i>165</i>	<i>128</i>	<i>116</i>	<i>126</i>	<i>-250</i>	<i>-66</i>
Кількість зайнятих працівників, осіб	10 405	9 323	9 078	9 631	5 983	5 021	4 418	4 100	3 975	4 266	-6 139	-59
Виробіток на 1-го працюючого, тис. дол. США/працюючого в рік	20,1	21,1	22,3	20,1	20,9	19,4	21,0	23,0	24,9	26,5	6,5	32

Джерело: Державна служба статистики України

Падіння доходів в сегменті судноплавства в 2014-2015 рр. призвело до відтоку працюючих та перегляду підходів до роботи. Зміни в галузі на кінець аналізованого періоду позитивно вплинули на показники ефективності працюючих. Виробіток на 1-го працюючого за підсумками 2019 року становив ~27 тис. дол. США/рік на 1-го працюючого, що на 32% більше за показники 2010 року та на 19% вище показників 2012 року.

Рис. 3.1 – Динаміка обсягів реалізації продукції судноплавних підприємств України в 2010-2019 рр.

Загальна чисельність працюючих в українських судноплавних компаніях протягом 2010-2019 років скоротилася в 2,4 рази, відповідно, із 10,4 до 4,3 тис. осіб (Рис. 3.2).

Також спостерігалось двократне скорочення середньої кількості працюючих в одній судноплавній компанії – із 72 осіб в 2010 р. до 32 осіб в 2019 р.

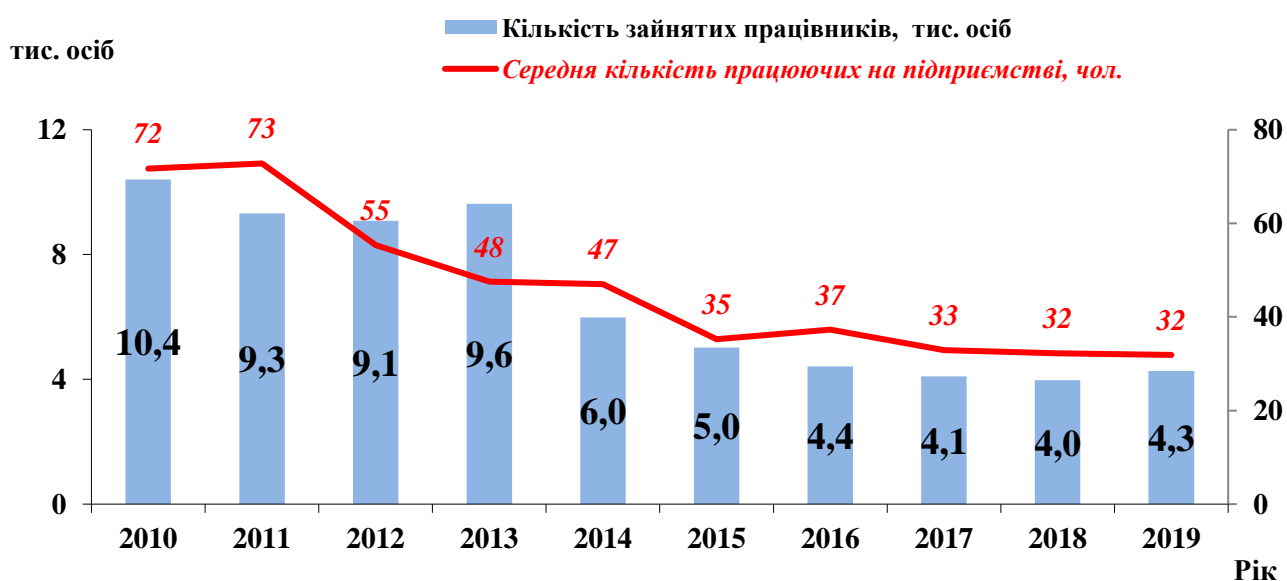

Рис. 3.2 – Динаміка зайнятих працівників в українських судноплавних компаніях в 2010-2019 рр.

В розрізі сегментів судноплавства, основні доходи генеруються в сегментах вантажних морських перевезень (62,1 млн. дол. США, або 55% в 2019 р.) і вантажних річкових перевезень (40,0 млн. дол. США, або 35%).

Пасажирські морські і річкові перевезення сумарно генерують ~10% доходів (табл. 3.2, Рис. 3.3).

Обсяги реалізації судноплавних компаній України за сегментами перевезень в 2010-2019 роках, млн. дол. США

Сегмент перевезень	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											млн. дол. США	%
Вантажний морський транспорт	83,9	90,4	89,4	90,6	50,3	32,3	36,5	24,7	54,1	62,1	-21,7	-26
Вантажний річковий транспорт	102,4	85,1	86,0	80,5	61,4	60,8	50,9	60,9	33,9	40,0	-62,4	-61
Пасажирський морський транспорт	9,0	5,6	6,0	5,3	1,4	1,0	0,8	1,0	2,5	2,8	-6,1	-68
Пасажирський річковий транспорт	13,6	15,3	21,1	17,2	12,0	3,6	4,7	7,7	8,5	8,2	-5,4	-40
ВСЬОГО	208,8	196,5	202,7	193,6	125,2	97,6	92,9	94,2	98,9	113,2	-95,6	-46

Джерело: Державна служба статистики України

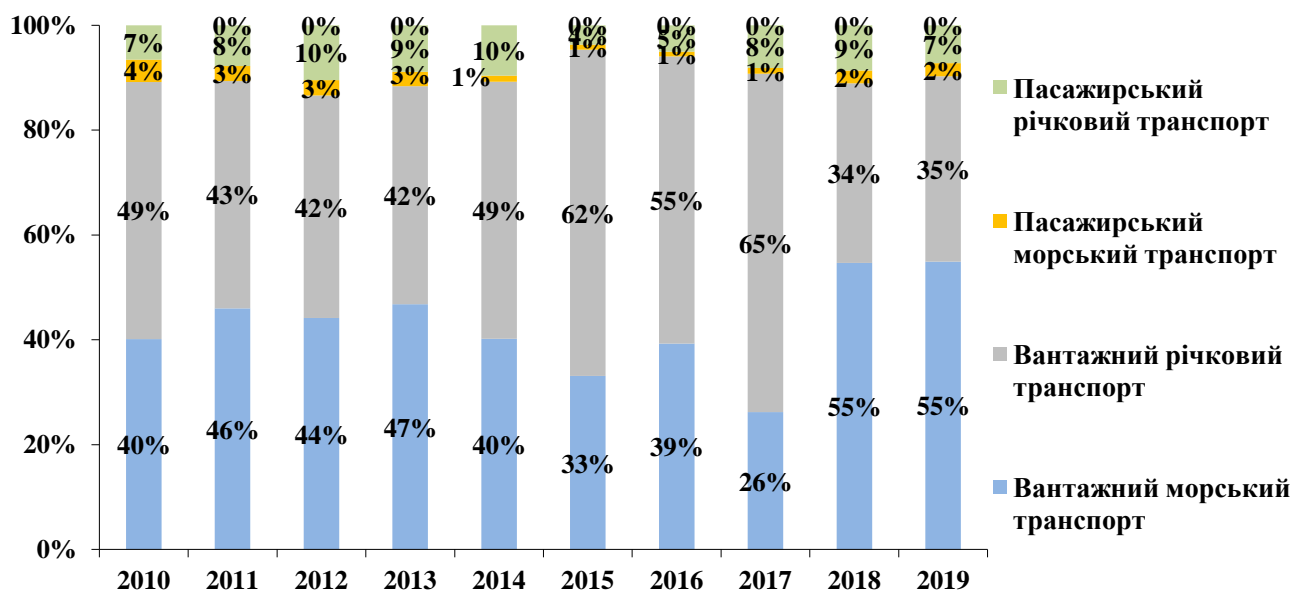

Рис. 3.3 – Структура реалізації судноплавних компаній України за сегментами в 2010-2019 роках, %

Сукупна виручка українських судноплавних компаній у сегменті вантажного морського транспорту в 2010-2019 рр. зменшилася на чверть, відповідно, з 84 до 62 млн. дол. США/рік (табл. 3.3).

Протягом 2010-2013 рр. обсяги виручки були сталими (84-90 млн. дол. США/рік). Значне скорочення виручки в 2014-2017 рр. (до 24,7 млн. дол. США в 2017 р.) змінилося помірним її зростанням в 2018-2019 рр. (до 62,1 млн. дол. США в 2019 р.).

Загальна кількість морських вантажних судноплавних компаній протягом 2010-2019рр. змінювалася, із незначною тенденцією до їх зменшення.

Кількість працюючих протягом 2010-2019 рр. мала різнонаправлену динаміку: помірне зростання чисельності в 2010-2013 рр., значне скорочення в 2014-2017 рр. і збільшення в 2018-2019 рр. Останнє зростання чисельності забезпечила компанія «Нібулон», яка активно розвиває сегмент вантажного судноплавства суміжного плавання «ріка-море».

Таблиця 3.3

Характеристика сегменту вантажного морського транспорту в Україні в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	665	720	715	725	598	706	932	656	1 471	1 606	940	141
з них підприємства	662	718	711	720	596	697	924	650	1 464	1 595	933	141
фізичні особи-підприємці	3	2	4	4	2	8	8	7	7	10	7	198
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	83,9	90,4	89,4	90,6	50,3	32,3	36,5	24,7	54,1	62,1	-21,7	-26
Кількість суб'єктів господарювання, од.	89	62	79	105	75	77	71	68	67	76	-13	-15
з них підприємства	71	57	72	85	56	64	54	55	54	61	-10	-14
фізичні особи-підприємці	18	5	7	20	19	13	17	13	13	15	-3	-17
Кількість зайнятих працівників, осіб	2 708	2 644	3 070	3 639	1 336	537	486	456	1 760	2 004	-704	-26

Джерело: Державна служба статистики України

Рис. 3.4 – Динаміка обсягів реалізованої продукції підприємств вантажного морського транспорту України в 2010-2019 рр.

Загальний обсяг вантажів, перевезених українськими судноплавними морськими компаніями, протягом 2010-2019 рр. зменшився вдвічі, відповідно, з 4,1 до 2,1 млн. тонн/рік (табл. 3.4). Зниження відбулося за рахунок закордонного плавання (-1,9 млн. тонн), обсяги каботажних перевезень суттєво не змінилися.

Зменшилися обсяги перевезень більшості видів вантажів. Найбільше скоротилися обсяги перевезень будівельних вантажів (-608 тис. т/рік), нафти і нафтопродуктів (-219 тис. т/рік), руди (-148 тис. т/рік) та інших вантажів (-1,2 млн. т/рік). Збільшилися обсяги перевезення металів (+495 тис. т/рік) і коксу (+18 тис. т/рік).

Таблиця 3.4

Обсяги перевезення морським транспортом України у розрізі видів вантажів у 2010-2019 рр., тис. тонн*

Вантаж	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	+/- 2019 до 2010
нафта і нафтопродукти	249	275	253	189	77	71	53	32	30	30	-219
вугілля	45	21	19	18	0	28	0	0	0	5	-40
кокс	0	5	41	19	14	6	27	34	23	18	18
руда різна	206	155	69	64	111	892	725	272	38	58	-148
будівельні	704	885	503	464	118	110	68	95	71	96	-608
хімічні і мінеральні добрива	46	121	85	89	43	32	17	10	12	9	-37
лісові	30	15	12	11	5	7	55	4	6	2	-28
папір	0	3	2	0	3	3	0	0	3	7	7
метали різні	535	401	501	838	1166	1170	1077	1063	1006	1030	495
зерно	656	749	527	170	132	110	100	204	473	587	-69
вантажі в контейнерах	92	105	50	67	22	30	38	8	0	0	-92
інші вантажі	1505	1411	1396	1499	1114	833	873	531	230	278	-1227
Всього	4068	4146	3458	3428	2805	3292	3033	2253	1892	2120	-1948
За видами сполучення:											
-закордонне	2959	2973	2495	2708	2383	2046	1903	1408	1207	1089	-1870
-каботажне	1109	1173	962	720	422	1246	1130	845	685	1031	-78

*включає перевезення суднами змішаного плавання «ріка-море»
Джерело: Державна служба статистики України

В товарній структурі перевезення морським транспортом України протягом 2010-2019рр. збільшилася питома частка зерна і металів, за рахунок зменшення частки будматеріалів, нафти і нафтопродуктів, рудної сировини (табл. 3.5).

Частка закордонних перевезень українським морським транспортом зменшилася з 73% в 2010 році до 51% в 2019 році.

Таблиця 3.5
Товарна структура перевезення вантажів морським транспортом України в 2010-2019 роках, %*

Вантаж	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
нафта і нафтопродукти	6,1%	6,6%	7,3%	5,5%	2,7%	2,2%	1,7%	1,4%	1,6%	1,4%
вугілля	1,1%	0,5%	0,5%	0,5%	0,0%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%
кокс	0,0%	0,1%	1,2%	0,6%	0,5%	0,2%	0,9%	1,5%	1,2%	0,8%
руда різна	5,1%	3,7%	2,0%	1,9%	4,0%	27,1%	23,9%	12,1%	2,0%	2,7%
будівельні	17,3%	21,3%	14,5%	13,5%	4,2%	3,3%	2,2%	4,2%	3,8%	4,5%
хімічні і мінеральні добрива	1,1%	2,9%	2,5%	2,6%	1,5%	1,0%	0,6%	0,4%	0,6%	0,4%
лісові	0,7%	0,4%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	1,8%	0,2%	0,3%	0,1%
папір	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,2%	0,3%
метали різні	13,2%	9,7%	14,5%	24,4%	41,6%	35,5%	35,5%	47,2%	53,2%	48,6%
зерно	16,1%	18,1%	15,2%	5,0%	4,7%	3,3%	3,3%	9,1%	25,0%	27,7%
вантажі в контейнерах	2,3%	2,5%	1,4%	2,0%	0,8%	0,9%	1,3%	0,4%	0,0%	0,0%

Вантаж	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
інші вантажі	37,0%	34,0%	40,4%	43,7%	39,7%	25,3%	28,8%	23,6%	12,2%	13,1%
Всього	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
За видами сполучення:										
-закордонне	72,7%	71,7%	72,2%	79,0%	85,0%	62,2%	62,7%	62,5%	63,8%	51,4%
-каботажне	27,3%	28,3%	27,8%	21,0%	15,0%	37,8%	37,3%	37,5%	36,2%	48,6%

*включає перевезення суднами змішаного плавання «ріка-море»
Джерело: Державна служба статистики України

Питома частка українських морських судноплавних компаній у перевезенні вантажів, які обробляють українські морські порти, скоротилася із 4% в 2010 р. до 1% в 2019 році (табл. 3.6). Тобто, українські судноплавні компанії фактично не приймають участь у перевезенні вантажів, які генерує українська економіка, віддавши цей сегмент іноземним конкурентам.

Таблиця 3.6

Частка українських морських судноплавних компаній у перевезенні вантажів, що перевалюють українські морські порти в 2010-2019 рр.

Вантаж	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Перевалка в морських портах, млн. тонн	108	114	152	149	145	145	132	133	135	160
Перевезення українськими морськими судноплавними компаніями, млн. тонн	4	4	3	3	3	3	3	2	2	2
Частка українських судноплавних компаній у перевезенні вантажів, що перевалюють українські морські порти, %	4%	4%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	1%

Джерело: Державна служба статистики України

Основними клієнтами українських морських судноплавних компаній в 2010-2019 рр. були:

1. Виробники металопрокату – метзаводи групи «Метінвестхолдинг» (Запоріжсталь, ММК ім. Ілліча, Азовсталь), Арселор Міттал Кривий Ріг
2. Зернотрейдери – Кернел, Миронівський хлібопродукт, Нібулон
3. Виробники залізної руди – «Ферекспо», Арселор Міттал Кривий Ріг
4. Виробники феросплавів (Нікопольський феросплавний завод, Запорізький феросплавний завод)

Сукупна виручка українських судноплавних компаній у сегменті вантажного річкового транспорту протягом 2010-2019 рр. скоротилася втричі, відповідно, з 102 до 40 млн. дол. США/рік (табл. 3.7). Обсяги зменшувалися щорічно протягом всього періоду.

Загальна кількість річкових вантажних судноплавних компаній протягом 2010-2019

років змінювалася несуттєво (27-33 компанії).

Кількість працюючих у даному сегменті протягом 2010-2019 рр. зменшилася втричі, відповідно, з 6,4 тис. осіб в 2010 р. до 2 тис. осіб в 2019 році.

Таблиця 3.7

Характеристика сегменту вантажного річкового транспорту в Україні в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	813	678	688	643	730	1 328	1 301	1 619	921	1 035	222	27
<i>з них підприємства</i>	<i>810</i>	<i>676</i>	<i>685</i>	<i>640</i>	<i>726</i>	<i>1 321</i>	<i>1 296</i>	<i>1 613</i>	<i>913</i>	<i>1 025</i>	<i>215</i>	<i>27</i>
<i>фізичні особи-підприємці</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>7</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>8</i>	<i>10</i>	<i>7</i>	<i>310</i>
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	102,4	85,1	86,0	80,5	61,4	60,8	50,9	60,9	33,9	40,0	-62,4	-61
Кількість суб'єктів господарювання, од.	28	27	31	34	29	30	33	33	32	35	7	25
<i>з них підприємства</i>	<i>23</i>	<i>25</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>22</i>	<i>23</i>	<i>24</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>26</i>	<i>3</i>	<i>13</i>
<i>фізичні особи-підприємці</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>8</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>4</i>	<i>80</i>
Кількість зайнятих працівників, осіб	6 406	5 753	5 348	4 659	4 131	4 012	3 663	3 312	1 917	1 972	-4 434	-69

Джерело: Державна служба статистики України

Рис. 3.5 – Динаміка обсягів реалізованої продукції підприємств вантажного річкового транспорту України в 2010-2019 рр.

Загальний обсяг вантажів, перевезених українськими судноплавними річковими компаніями, збільшився в півтора рази, відповідно, із 5,94 до 8,95 млн. тонн/рік (табл. 3.8).

Практично весь цей приріст забезпечило перевезення зерна компанією «Нібулон» із її річкових терміналів.

Таблиця 3.8

Обсяги перевезення річковим транспортом України у розрізі вантажів у 2010-2019 рр., тис. тонн

Вантаж	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	+/- 2019 до 2010
Зерно	207	277	338	991	1 079	1 285	1 648	2 248	2 618	3 415	3 208
Мінерально-будівельні вантажі	4 418	4 602	4 275	916	1 226	1 230	2 793	3 691	4 439	4 240	-178
Метали	632	595	645	715	972	1 003	874	893	879	882	250
Інші вантажі	677	809	988	160	204	213	267	291	341	409	-268
Всього	5 935	6 283	6 246	2 782	3 482	3 731	5 582	7 122	8 277	8 945	3 010

Джерело: Державна служба статистики України, РІС (річкова інформаційна система)

В товарній структурі вантажоперевезень річковим транспортом протягом 2010-2019 років відбулися зміни, а саме – зросла питома частка зерна (з 3% до 38%), головним чином за рахунок зменшення частки мінерально-будівельних вантажів (з 74% до 47%) (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Товарна структура перевезення вантажів річковим транспортом України в 2010-2019 роках, %*

Вантаж	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Зерно	3%	4%	5%	36%	31%	34%	30%	32%	32%	38%
Мінерально-будівельні вантажі	74%	73%	68%	33%	35%	33%	50%	52%	54%	47%
Метали	11%	9%	10%	26%	28%	27%	16%	13%	11%	10%
Інші вантажі	11%	13%	16%	6%	6%	6%	5%	4%	4%	5%
Разом	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Джерело: Державна служба статистики України, РІС (річкова інформаційна система)

Основними клієнтами українських річкових судноплавних компаній в 2010-2019 рр. були:

1. Виробники металопродукції – Запоріжсталь, Арселор Міттал Кривий Ріг, Дніпровський меткомбінат
2. Зернотрейдери – Нібулон, Гермес
3. Виробник феросплавів – Нікопольський феросплавний завод

Виручка українських судноплавних компаній у сегменті пасажирського морського транспорту протягом 2010-2019 рр. скоротилася майже в чотири рази, відповідно, з 9 до 2,8 млн. дол. США/рік (табл. 3.10).

Таке значне скорочення виручки обумовлене російською анексією АР Крим, на який припадала основна частина морських пасажирських перевезень.

Також через анексію Криму протягом 2010-2019 років зменшилися в 5 разів загальна кількість суб'єктів господарювання, що надають послуги морських пасажирських перевезень, та в 7 разів кількість працюючих у даному сегменті.

Таблиця 3.10

Характеристика сегменту пасажирського морського транспорту в Україні в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	71	45	48	43	17	22	21	28	67	73	2	3
<i>з них підприємства</i>	58	36	34	26	15	19	16	17	57	61	3	5
<i>фізичні особи-підприємці</i>	13	9	14	16	3	3	6	10	10	12	-1	-8
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	9,0	5,6	6,0	5,3	1,4	1,0	0,8	1,0	2,5	2,8	-6,1	-68
Кількість суб'єктів господарювання, од.	336	110	147	383	109	123	97	70	67	71	-265	-79
<i>з них підприємства</i>	28	25	35	44	17	23	13	13	14	15	-13	-46
<i>фізичні особи-підприємці</i>	308	85	112	339	92	100	84	57	53	56	-252	-82
Кількість зайнятих працівників, осіб	1 154	703	351	892	170	185	144	114	165	170	-984	-85

Джерело: Державна служба статистики України

Рис. 3.6 – Динаміка обсягів реалізованої продукції підприємств пасажирського морського транспорту України в 2010-2019 рр.

Сукупна виручка українських судноплавних компаній у сегменті пасажирського річкового транспорту протягом 2010-2019 рр. скоротилася вдвічі, відповідно, з 13,6 до 8,2 млн. дол. США/рік (табл. 3.11).

Загальна кількість суб'єктів господарювання, що надають послуги річкових пасажирських перевезень, протягом 2010-2019 років суттєво не змінювалася.

Кількість працюючих у даному сегменті протягом 2010-2019 рр. зменшилася на 12%.

Таблиця 3.11

Характеристика сегменту пасажирського річкового транспорту в Україні в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	108	122	169	137	143	78	119	204	231	212	104	96
з них підприємства	104	119	164	132	134	71	111	193	220	204	100	97
фізичні особи-підприємці	4	2	5	6	9	7	8	11	11	8	3	73
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	13,6	15,3	21,1	17,2	12,0	3,6	4,7	7,7	8,5	8,2	-5,4	-40
Кількість суб'єктів господарювання, од.	60	31	41	81	93	86	78	77	69	73	13	22
з них підприємства	15	18	24	31	28	27	23	27	26	27	12	80
фізичні особи-підприємці	45	13	17	50	65	59	55	50	43	46	1	2
Кількість зайнятих працівників, осіб	137	223	309	441	346	287	125	218	133	120	-17	-12

Джерело: Державна служба статистики України

Рис. 3.7 – Динаміка обсягів реалізованої продукції підприємств пасажирського річкового транспорту України в 2010-2019 рр.

Загальна кількість перевезених пасажирів морським і річковим транспортом України протягом 2010-2019 рр. зменшилася більше ніж в 10 разів, відповідно, з 7,6 млн. чол. в 2010р. до 0,67 млн. чол. в 2019 р. (табл. 3.12).

Найбільше зменшилися перевезення пасажирів морським транспортом (в 84 рази), через анексію Росією Криму, де активно використовувався морський транспорт у перевезенні пасажирів між містами півострова. Перевезення пасажирів річковим транспортом за цей період скоротилися вдвічі, відповідно, з 985 до 590 тис. осіб.

Таблиця 3.12

Кількість перевезених пасажирів в Україні водним транспортом в 2010-2019 рр., тис. чол.

Вид транспорту	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Морський	6645,6	7064,1	5921,0	6642,0	29,4	25,5	30,3	28,6	71,9	79,4
Річковий	985,2	962,8	722,7	631,1	565,1	550,8	448,5	562,9	596,2	589,9
Всього	7630,8	8026,9	6643,7	7273,1	594,5	576,3	478,8	591,5	668,1	669,3

Джерело: Державна служба статистики України

Погіршення показників українських судноплавних компаній протягом 2010-2019 рр. пов'язане з незадовільним станом їх флоту.

Загальна кількість суден зареєстрованих під прапором України згідно реєстровій книзі суден станом на кінець 2019 року становила **1483 судна**, в т.ч.:

- морські самохідні і несамохідні судна валовою місткістю **100 і більше**, самохідні і несамохідні судна змішаного плавання валовою місткістю 100 і більше – **493 судна**;
- морські самохідні і несамохідні судна валовою місткістю **менше 100 та** самохідні і несамохідні судна **змішаного** плавання валовою місткістю менше 100 – **92 судна**;

- самохідні і несамохідні судна внутрішнього плавання незалежно від валової місткості – 898 судна.

Флот, який задіяний безпосередньо в пасажирських, вантажних перевезеннях та в забезпеченні діяльності портів станом на кінець 2019 року налічував 1167 одиниць. Частина флоту (316 одиниць) не мають прямого відношення до перевезення пасажирів, вантажів або роботи портів. Серед таких плавзасобів є: плавучі готелі, гідрографічні судна та інші. Оскільки такі плавзасоби не впливають на пряму на вантажопотоки та пасажирські перевезення, в т.ч. на роботу портів, то при вивченні стану українського флоту такі судна були вилучені з аналізованого переліку.

Отже, станом на кінець 2019 року загальний флот українських судноплавних компаній налічував 1167 одиниць, в т.ч. 469 од. (40%) морських суден з місткістю понад 100 тонн, 623 од. (53%) річкових суден та 75 од. (6%) морських суден місткістю менше 100 тонн (табл.3.13).

Таблиця 3.13

Флот українських судноплавних компаній в розрізі різновидів суден станом на кінець 2019 року, од.

Різнавид суден	Кількість, од.	%
Морські валовою місткістю понад 100 тонн	469	40%
Морські валовою місткістю менше 100 тонн	75	6%
Для внутрішнього плавання (річкові)	623	53%
Всього	1167	100%

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

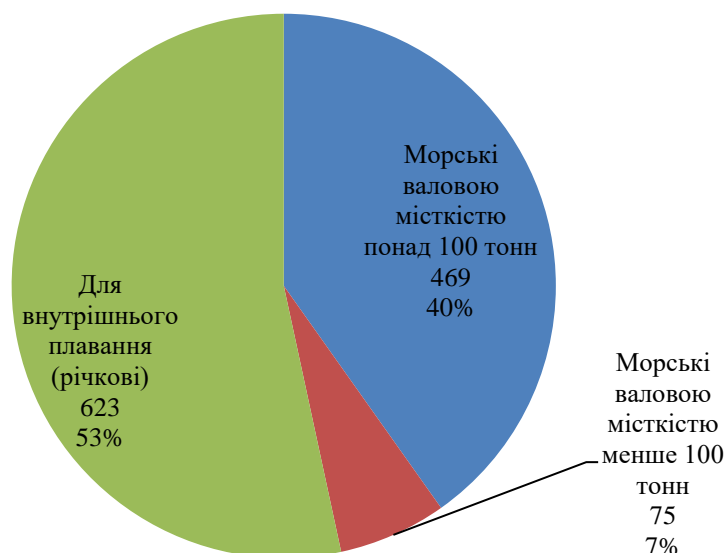

Рис. 3.8 – Структура українського флоту в розрізі різновидів суден станом на кінець 2019 року, %.

Вікова структура українського флоту вкрай не задовільна – 66% всього парку суден (764 од.) мають вік понад 30 років (табл.3.14). Лише 104 судна (9%) мають вік менше 10 років.

Таблиця 3.14

Вікова структура українського флоту в розрізі різновиду (класу) суден станом на кінець 2019 року, од.

Тип судна\ Вікова структура	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього
Морські валовою місткістю понад 100 тонн	80	36	56	297	469
Морські валовою місткістю менше 100 тонн	8	4	11	52	75
Для внутрішнього плавання (річкові)	16	35	157	415	623
Всього	104	75	224	764	1167
<i>Питома вага, %</i>	<i>8,9%</i>	<i>6,4%</i>	<i>19,2%</i>	<i>65,5%</i>	<i>100,0%</i>

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

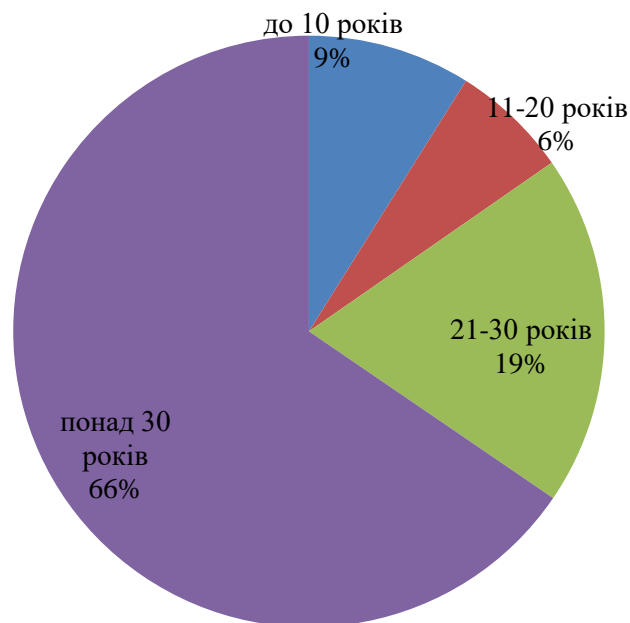

Рис. 3.9 – Вікова структура українського флоту станом на кінець 2019 року, %.

Таблиця 3.15

Вікова структура українського флоту в розрізі різновидів (класів) та типів суден станом на кінець 2019 рік, од.

Тип судна	Морські валовою місткістю понад 100 тонн					Морські валовою місткістю менше 100 тонн					Для внутрішнього плавання (річкові)					Всього	
	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	од.	питома вага, %
Балкер				1	1											1	0,1
Баржа	43	16	9	53	121						11	23	118	112	264	385	33
Буксир	24	10	8	70	112	1		2	17	20			17	123	140	272	23,3
Бункеровщик							1			1						1	0,1
Вантажне				1	1											1	0,1
Газовоз				1	1								1		1	2	0,2
Генвантаж	2	5	11	30	48											48	4,1
Гідропісконавантажувач													5	5	5	5	0,4
Збирач Лляльних Вод				6	6								1	1	7	7	0,6
Земснаряд	1			2	3				3	5	2	1	2	11	16	19	1,6
Катер				1	1	2										6	0,5
Контейнеровоз				1	1											1	0,1
Криголам				1	1											1	0,1
Лоцманське							1	4	6	11						11	0,9
Нафтоналивна Баржа				1	1											1	0,1
Нафтосміттєзбірне	1			3	4		2	4	6	12			1	1	17	17	1,5
Пасажирське			1	11	12	4			5	9	3	3	8	66	80	101	8,7
Перевантажувач	2				2								1	1	3	3	0,3
Плавкран	2		4	25	31								1	26	27	58	5
Плавучий Док				2	2											2	0,2
Прогулянкове	1	1			2											2	0,2
Рефрижератор				1	1								1	1	2	2	0,2
Рефрижератор				1	1											1	0,1
Риболовецьке		4	14	32	50			1	15	16						66	5,7
Ро-Ро	1			3	4											4	0,3

Тип судна	Морські валовою місткістю понад 100 тонн					Морські валовою місткістю менше 100 тонн					Для внутрішнього плавання (річкові)					Всього	
	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	од.	питома вага, %
Самопідйомна Платформа	1				1											1	0,1
Суховантажне	2		7	39	48							3	7	51	61	109	9,3
Танкер			2	12	14	1				1		5	3	17	25	40	3,4
Всього	80	36	56	297	469	8	4	11	52	75	16	35	157	415	623	1167	100
Питома вага в сукупному флоті, %	17,1	7,7	11,9	63,3	100,0	10,7	5,3	14,7	69,3	100	2,6	5,6	25,2	66,6	100	-	-

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

Станом на кінець 2019 року найбільші судновласники в Україні:

- ПрАТ "Українське Дунайське Пароплавство" (256 од.) – 22% українського флоту, в тому числі 223 (36% в річковому флоті) судна річкового класу;
- АСК "Укррічфлот" (85 од.) – 7% українського флоту, в тому числі 43 од. морського класу місткістю понад 100 тонн (9% в морському флоті місткістю понад 100 тонн) та 42 судна річкового класу (~7% в річковому флоті);
- ТОВ СП "Нібулон" (69 од.) – 6% українського флоту, в т.. 54 судна морського класу місткістю понад 100 тонн (11,5% морського флоту місткістю понад 100 тонн);
- Державне Підприємство "Адміністрація Морських Портів України" (44 од.) – 4% українського флоту, в т.ч. 25 суден морського класу місткістю понад 100 тонн (що становить ~5% морського флоту місткістю понад 100 тонн).

58% сукупного українського флоту фактично належить 18 найбільшим компаніям-судновласникам. Окремо слід зазначити, що серед 284 судновласників налічується 55 фізичних осіб (в т.ч. ФОПів) у якості судновласників, яким належить 64 судна різного класу (53 судна або 83% мають вік понад 30 років).

Таблиця 3.16

Вікова структура флоту найбільших українських судновласників в розрізі різновидів (класів) суден станом на кінець 2019 рік, од.

Судновласник	Морські валовою місткістю понад 100 тонн					Морські валовою місткістю менше 100 тонн					Для внутрішнього плавання (річкові)					Всього
	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	
ПрАТ "Українське Дунайське Пароплавство"			7	26	33						1	19	106	97	223	256
АСК "Укррічфлот"		1	12	30	43							5	10	27	42	85
ТОВ СП "Нібулон"	40	12		2	54						10	2	1	2	15	69
Державне Підприємство "Адміністрація Морських Портів України"	3	2	4	16	25		1	7	10	18				1	1	44
ПрАТ "Київський Річковий Порт"													3	20	23	23
ДП "Херсонський МТП"			1	4	5								1	16	17	22
ТОВ "Сапсан Трансшип"	3		1	13	17				1	1				3	3	21
ТОВ "Сервіс Транс Балк"	8	4		8	20											20
ДП "Одеський МТП"		2	1	12	15				4	4						19
ДП "Адміністрація Річкових Портів"				2	2								4	12	16	18
АТ "Кременчуцький Річковий Порт"													3	14	17	17
ДП "Маріупольський МТП"	2		2	8	12		1		2	3						15
ДП "МТП "Чорноморськ"		1	1	8	10				1	1						11

Судновласник	Морські валовою місткістю понад 100 тонн					Морські валовою місткістю менше 100 тонн					Для внутрішнього плавання (річкові)					Всього
	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	≤10 років (2010-2019 р.в.)	11-20 років (2009-2000 р.в.)	21-30 років (1999-1990 р.в.)	понад 30 років (1927-1989 р.в.)	Всього	
ТОВ "Лоток"	11				11											11
ТОВ "Собі"													11	11		11
ДП "Ізмаїльський МТП"									1	1			3	6	9	10
ТОВ "ДДСГ Україна Шиппінг"													10	10		10
ТОВ "П'ятий Гідротехнічний Підводний Загін"													1	9	10	10
Всього найбільші - 18 компаній-судновласників	67	22	29	129	247	0	2	7	19	28	11	26	132	228	397	672
Інші компанії - 211 юр. особи	13	13	22	148	196	3	2	4	24	33	4	9	25	164	202	431
Фізособи (в т.ч. ФОП) - 55		1	5	20	26	5			9	14	1			23	24	64
Всього - 284 судновласника	80	36	56	297	469	8	4	11	52	75	16	35	157	415	623	1167

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

Таким чином, протягом 2010-2019 рр. сумарна виручка українських судноплавних компаній скоротилася вдвічі, з 208 до 113 млн. дол. США/рік.

Обсяги перевезення вантажів українським морським транспортом за цей час зменшилися вдвічі (з 4,1 до 2,1 млн. тонн/рік.), річковим транспортом – збільшилися в півтора рази (з 5,94 до 8,95 млн. тонн/рік).

Питома частка українських морських судноплавних компаній у перевезенні вантажів, які обробляють українські морські порти, скоротилася із 4% в 2010 р. до 1% в 2019 році. Тобто, українські судноплавні компанії фактично не приймають участь у перевезенні вантажів, які генерує українська економіка, віддавши цей сегмент іноземним конкурентам.

Перевезення пасажирів морським транспортом протягом 2010-2019 рр. зменшилися в 84 рази (з 6,6 до 0,08 млн. чол./рік), річковим – вдвічі (з 0,99 до 0,59 млн. чол./рік).

Одна з головних причин зменшення обсягів перевезення вантажів і пасажирів українськими судноплавними компаніями – незадовільний стан їх флоту, 66% якого має вік більше 30 років.

3.2. Обсяги судноплавних послуг в Україні в розрізі компаній в 2010-2019 роках

В Таблиці 3.13 приведено перелік і діапазон річних обсягів виручки найбільших українських судноплавних компаній, на які сумарно припадає понад 95% всієї виручки у вітчизняному судноплаванні.

Лише 4 вітчизняні судноплавні компанії є крупними, і мають річну виручку понад 15 млн. дол. США/рік (ПрАТ "Судноплавна Компанія "Укррічфлот", ПрАТ "Українське Дунайське Пароплавання", ТОВ СП «Нібулон» і ТОВ "Пі Енд Оу Мерітайм Юкрейн").

Ще у кількох компаній обсяг річної виручки перевищує 1 млн. дол. США/рік (ТОВ "Судноплавна Компанія "Укрферрі", ТОВ " Дельта Шиппінг ", ТОВ "Еніре", ТОВ "Рейдовий Термінал "Конкорд").

Через російську анексію Криму Україна втратила кілька крупних судноплавних компаній, зокрема Державну Судноплавну Компанію "Керченська Паромна Переправа", ТОВ "Дамко Україна ЛТД" і ТОВ "Імперіал-Транс".

Також в 2016 році припинила діяльність судноплавна компанія «Торговий флот Донбасу», яка використовувала флот Азовського морського пароплавання.

Таблиця 3.13

Обсяги виручки найбільших судноплавних компаній в Україні в 2010-2019 рр., млн. дол.

США

Виробник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ПрАТ "Судноплавна Компанія "Укррічфлот"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ПрАТ "Українське Дунайське Пароплавання"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ СП «Нібулон»					1-5	5-10	5-10	5-10	>15	>15
ТОВ "Судноплавна Компанія "Укрферрі"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	10-15	5-10	1-5
ТОВ "Пі Енд Оу Мерітайм Юкрейн"									>15	>15
Державна Судноплавна Компанія "Керченська Паромна Переправа"	5-10	5-10	5-10	10-15						
ТОВ " Дельта Шиппінг "	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	<1	1-5	1-5
ДП "Херсонський Морський Торговельний Порт"					5-10	5-10				
ТОВ "Торговий Флот Донбасу"	1-5	1-5	5-10	<1	<1	<1	<1			
ТОВ "Еніре"	<1	<1	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ТОВ "Дамко Україна ЛТД."	5-10	5-10								
ТОВ Спільне Підприємство "Інколаб Сервісез" Україна	<1	1-5	1-5	1-5	1-5	<1	<1	<1	<1	<1
ТОВ "Рейдовий Термінал "Конкорд"							1-5	1-5	1-5	1-5
ТОВ "Імперіал-Транс"	<1		1-5	5-10						

Джерело: Державна служба статистики України

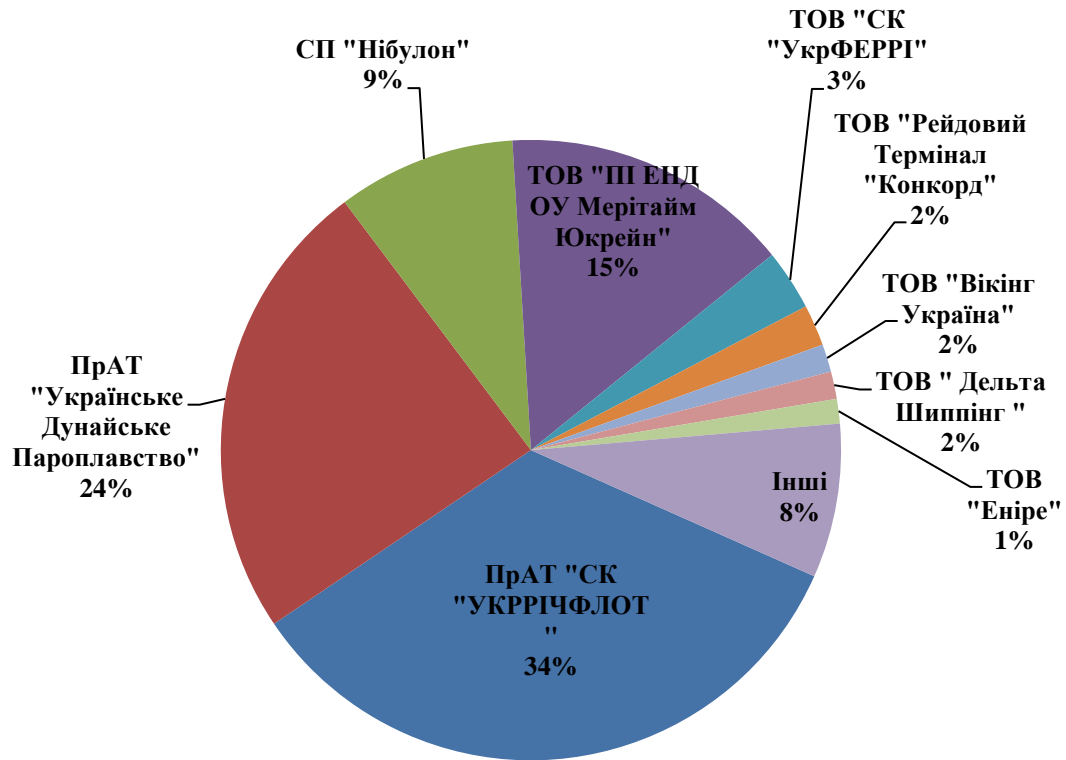

Рис. 3.8 – Структура реалізації продукції українськими судноплавними компаніями в 2019 році, %

Серед українських судноплавних компаній домінуючі позиції займають 4 компанії – «Укррічфлот» (34% у 2019 році), «Українське Дунайське Пароплавання» (24%), СП «Нібулон» (9%) і ТОВ «ПІ ЕНД ОУ Мерітайм Юкрейн» (15%).

3.3. Регіональна структура судноплавних послуг в Україні в 2010-2019 роках

Українські судноплавні компанії географічно розташовані у 19 регіонах, і найбільша їх кількість в Одеській та Херсонській областях, а також в м. Києві (табл. 3.14).

Таблиця 3.14

Регіональна структура суб'єктів господарювання судноплавання в Україні в 2019 рр., од.

Регіон	ВСЬОГО			пасажирський морський транспорт			вантажний морський транспорт			пасажирський річковий транспорт			вантажний річковий транспорт		
	Всього	компанії	ФОПи	Всього	компанії	ФОПи	Всього	компанії	ФОПи	Всього	компанії	ФОПи	Всього	компанії	ФОПи
Одеська область	71	47	24	16	7	9	38	34	4	14	4	10	3	2	1
Херсонська область	48	20	28	18	4	14	9	6	3	12	4	8	9	6	3
м. Київ	45	31	14	6	2	4	7	7		20	10	10	12	12	

Регион	ВСЬОГО			пасажирський морський транспорт			вантажний морський транспорт			пасажирський річковий транспорт			вантажний річковий транспорт		
	Всього	компанії	ФОПи	Всього	компанії	ФОПи	Всього	компанії	ФОПи	Всього	компанії	ФОПи	Всього	компанії	ФОПи
Миколаївська область	24	8	16	10		10	7	6	1	6	1	5	1	1	
Запорізька область	15	1	14	12		12				2	1	1	1	0	1
Дніпропетровська область	14	3	11	2		2	4	2	2	4	0	4	4	1	3
Донецька область	12	6	6	4	1	3	6	5	1	2	0	2			
Київська область	6	3	3	1		1	2		2	1	1		2	2	
Хмельницька область	4	2	2							3	1	2	1	1	
Чернівецька область	3	2	1	1	1		1	1		1		1			
Вінницька область	3	1	2							3	1	2			
Чернігівська область	2	2								1	1		1	1	
Тернопільська область	2	2								2	2				
Черкаська область	1		1				1		1						
Харківська область	1	1	0							1	1				
Луганська область	1		1	1		1									
Житомирська область	1		1							1		1			
Кіровоградська область	1		1				1		1						
Полтавська область	1		1										1		1
ВСЬОГО	255	129	126	71	15	56	76	61	15	73	27	46	35	26	9

Джерело: Державна служба статистики України

Найбільша кількість працюючих у судноплаванні в м. Київ та Одеській області (Рис. 3.9).

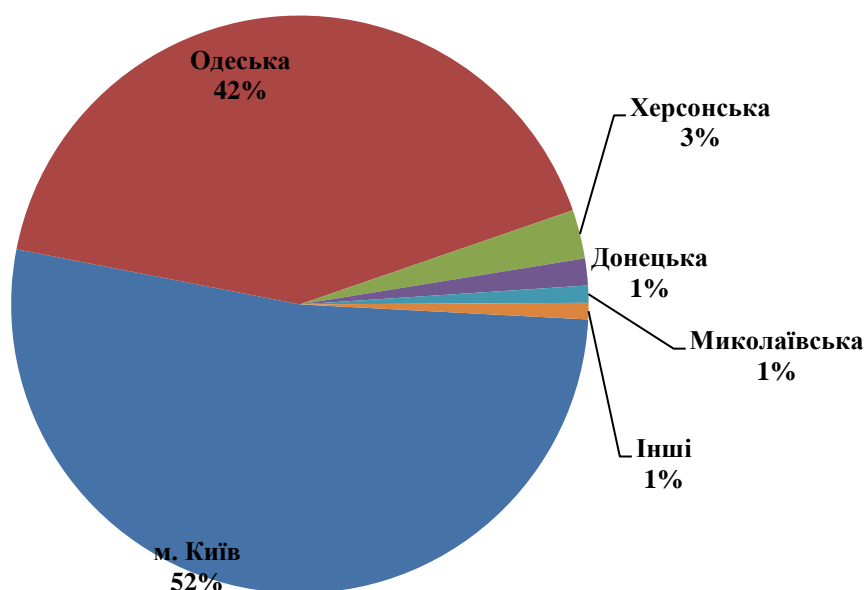

Рис. 3.9 – Регіональна структура зайнятих працівників в судноплавних компаніях України в 2019 рр., %

Джерело: Державна служба статистики України

Основні доходи в судноплавстві генерують підприємства м. Києва та Одеської області (табл. 3.15, Рис. 3.10).

Таблиця 3.15
Регіональна структура обсягів реалізації судноплавних компаній України в 2010-2019 рр.,
млн. дол. США

Регіон	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											млн. дол. США	%
м. Київ	54,9	45,2	73,4	75,3	54,3	48,5	41,9	39,4	45,1	50,7	-4,2	-8
Одеська	96,9	88,6	85,4	76,1	57,2	38,3	40,8	45,4	41,3	50,3	-46,6	-48
Херсонська	9,2	11,5	4,7	5,8	8,4	7,3	4,4	6,0	4,7	4,0	-5,2	-56
Миколаївська	5,1	6,9	0,1	0,0	0,8	0,1	1,7	0,7	2,9	2,9	-2,1	-42
Донецька	6,5	6,5	13,7	4,5	1,7	1,5	1,6	0,7	1,9	2,5	-4,0	-62
Запорізька	0,0	0,1	0,1	0,0	0,9	0,1	0,3	0,4	1,2	0,8	0,8	1 769
Дніпропетровська	3,2	1,6	2,9	1,8	0,9	1,5	0,6	0,5	0,8	0,7	-2,5	-78
Київська	0,4	1,0	1,2	6,7	0,1	0,1		0,0	0,3	0,5	0,1	19
АР Крим	11,7	9,7	10,9	17,6							-11,7	-100
м. Севастополь	17,1	21,6	10,3	5,8							-17,1	-100
Інші	3,7	3,8	0,0	0,0	0,8	0,3	1,6	1,0	0,7	0,8	-2,9	-79
ВСЬОГО	208,8	196,5	202,7	193,6	125,2	97,6	92,9	94,2	98,9	113,2	-95,6	-46

Джерело: Державна служба статистики України

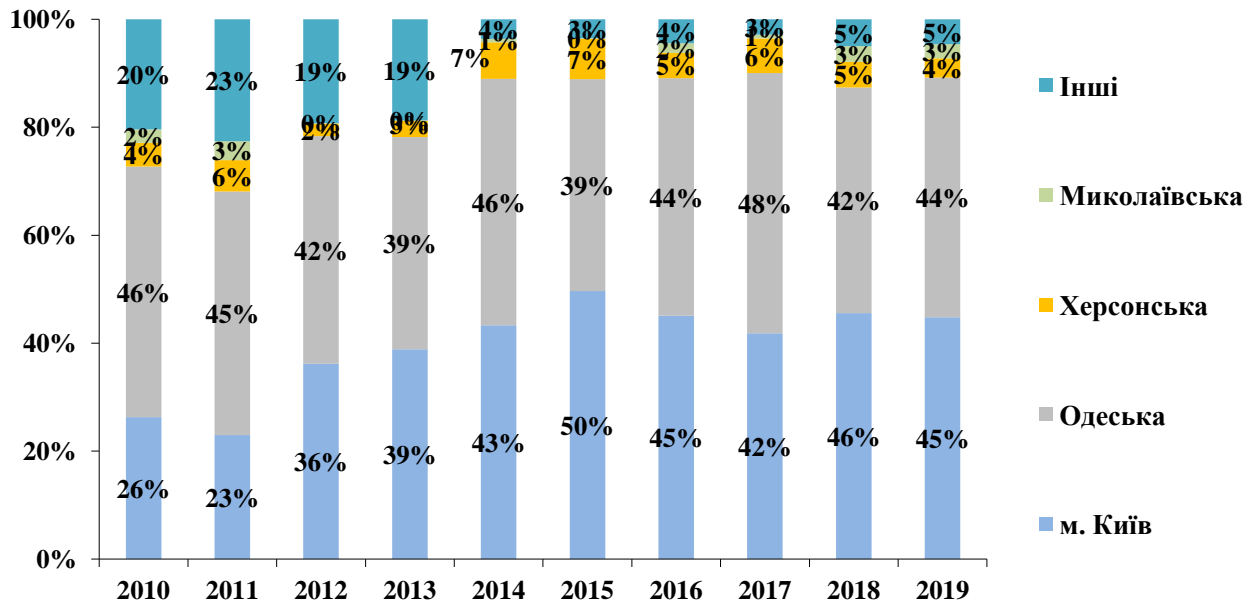

Рис. 3.10 – Регіональна структура обсягів реалізації судноплавних компаній в Україні в 2010-2019 рр., %

Таким чином, найбільша кількість судноплавних компаній географічно розташована в Києві та Одеській і Херсонській областях.

3.4. Значення сектору судноплавних компаній для економіки України в 2010-2019 роках

Для оцінки значимості судноплавства для економіки України розраховувалися його питомі частки в загальній виручці та кількості працюючих в транспорті.

Так, протягом 2010-2019 рр. питома частка сектору судноплавства в Україні у загальному обсязі виручки в транспорті була незначною, і зменшилася майже вдвічі – з 0,92% до 0,51% (табл. 3.16). Частка працюючих в судноплавних компаніях у загальній кількості працюючих в транспорті протягом 2010-2019 рр. також була незначною, і зменшилася вдвічі – з 0,92% до 0,47%.

Таблиця 3.16

Значення сектору судноплавства для економіки України в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США												
Транспорт	22 607	28 408	27 074	26 730	17 841	14 217	14 652	17 001	19 195	22 066	-541	-2
Обсяг реалізованої продукції судноплавства	209	196	203	194	125	98	93	94	99	113	-96	-46
<i>Питома вага сектору, %</i>	<i>0,92</i>	<i>0,69</i>	<i>0,75</i>	<i>0,72</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,63</i>	<i>0,55</i>	<i>0,52</i>	<i>0,51</i>	<i>-0,41</i>	
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб												
Транспорт	1 133,0	1 087,0	1 087,4	1 062,9	929,0	931,3	912,4	900,6	904,9	907,0	-226	-20
Кількість зайнятих працівників в судноплавстві	10,4	9,3	9,1	9,6	6,0	5,0	4,4	4,1	4,0	4,3	-6	-59
<i>Питома вага сектору, %</i>	<i>0,92</i>	<i>0,86</i>	<i>0,83</i>	<i>0,91</i>	<i>0,64</i>	<i>0,54</i>	<i>0,48</i>	<i>0,46</i>	<i>0,44</i>	<i>0,47</i>	<i>-0,45</i>	

млн. дол. США

Рис. 3.11 - Значення сектору судноплавства для економіки України в 2010-2019 рр.

Таким чином, протягом 2010-2019 рр. сегмент судноплавства мав низькі показники питомих часток у обсягах виробництва і кількості працюючих у транспорті України, що свідчить про низьку значимість сектору в економіці країни.

3.5. Перспективи і напрямки розвитку судноплавства в Україні

Українські судноплавні компанії протягом останніх 10 років зменшили обсяги перевезень вантажів і пасажирів, тим самим втративши позиції на ринку перевезень. Найбільше це стосується сегменту морських перевезень вантажів.

На сьогоднішній день значна частина суден українських компаній через значний вік (66% флоту старше 30 років) і невідповідність сучасним технічним вимогам не приймається у провідних іноземних портах. Внаслідок цього українські судновласники втрачають контракти на високомаржинальні морські перевезення на користь іноземних конкурентів. В результаті, частка українських судноплавних компаній у перевезенні вантажів, які перевалюють українські порти, скоротилася із 4% в 2010 р. до менше 1% в 2019 році.

Тому перспективи розвитку українських судноплавних компаній пов'язані з оновленням флоту. Для цього необхідне наступне:

- 1) підвищення вимог до технічного стану судна і заборона понаднормативної експлуатації суден;
- 2) спрощення доступу до фінансово-кредитних ресурсів (пільгові ставки, подовжені строки кредитування);
- 3) надання пільг для вітчизняних судновласників, в частині зменшення розміру сплати портових зборів

Зазначені заходи дозволять українським компаніям модернізувати флот, сформувати портфель замовлень для українських суднобудівних компаній і відновити свої позиції на ринку перевезень.

В протилежному випадку, продовжаться негативні тенденції скорочення обсягів перевезень українськими судноплавними компаніями, з поступовим зменшенням флоту у них.

4. Сектор морських і річкових портів в Україні

4.1. Загальні обсяги послуг із перевалки вантажів у морських і річкових портах України в 2010-2019 роках

Перевалка вантажів в морських та річкових портах і терміналах України представлена 502 суб'єктами господарювання, з них 174 підприємств. В секторі в 2019 році зайнято 36,3 тис. працюючих (табл. 4.1).

Обсяг реалізації послуг в даному сегменті протягом 2010-2019 рр. зменшився на 15%, відповідно, з 1485 млн. дол. США в 2010 р. до 1266 млн. дол. США в 2019 році.

Таблиця 4.1

Характеристика сегменту перевалки вантажів в морських і річкових портах і терміналах України в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	11 785	12 642	13 103	12 950	16 936	29 940	29 727	31 908	30 863	32 729	20 944	178
<i>з них підприємства</i>	<i>11 676</i>	<i>12 556</i>	<i>13 027</i>	<i>12 867</i>	<i>16 868</i>	<i>29 838</i>	<i>29 597</i>	<i>31 742</i>	<i>30 645</i>	<i>32 490</i>	<i>20 814</i>	<i>178</i>
<i>фізичні особи-підприємці</i>	<i>109</i>	<i>86</i>	<i>76</i>	<i>83</i>	<i>68</i>	<i>102</i>	<i>131</i>	<i>166</i>	<i>217</i>	<i>239</i>	<i>130</i>	<i>120</i>
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США	1 485,1	1 586,7	1 639,7	1 620,1	1 424,8	1 370,6	1 163,4	1 199,7	1 134,6	1 266,3	-218,7	-15
Кількість суб'єктів господарювання, од.	589	560	672	802	442	440	441	450	440	502	-87	-15
<i>з них підприємства</i>	<i>170</i>	<i>283</i>	<i>463</i>	<i>580</i>	<i>155</i>	<i>139</i>	<i>132</i>	<i>157</i>	<i>133</i>	<i>174</i>	<i>4</i>	<i>2</i>
<i>фізичні особи-підприємці</i>	<i>419</i>	<i>277</i>	<i>209</i>	<i>222</i>	<i>287</i>	<i>301</i>	<i>309</i>	<i>293</i>	<i>307</i>	<i>328</i>	<i>-91</i>	<i>-22</i>
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб	51,7	48,6	46,4	49,2	39,0	38,4	38,3	38,8	37,3	36,3	-15,4	-30
Виріток на 1-го працюючого, тис. дол. США/працюючого в рік	28,7	32,6	35,3	32,9	36,5	35,7	30,4	30,9	30,4	34,9	6,2	21,4

Джерело: Державна служба статистики України

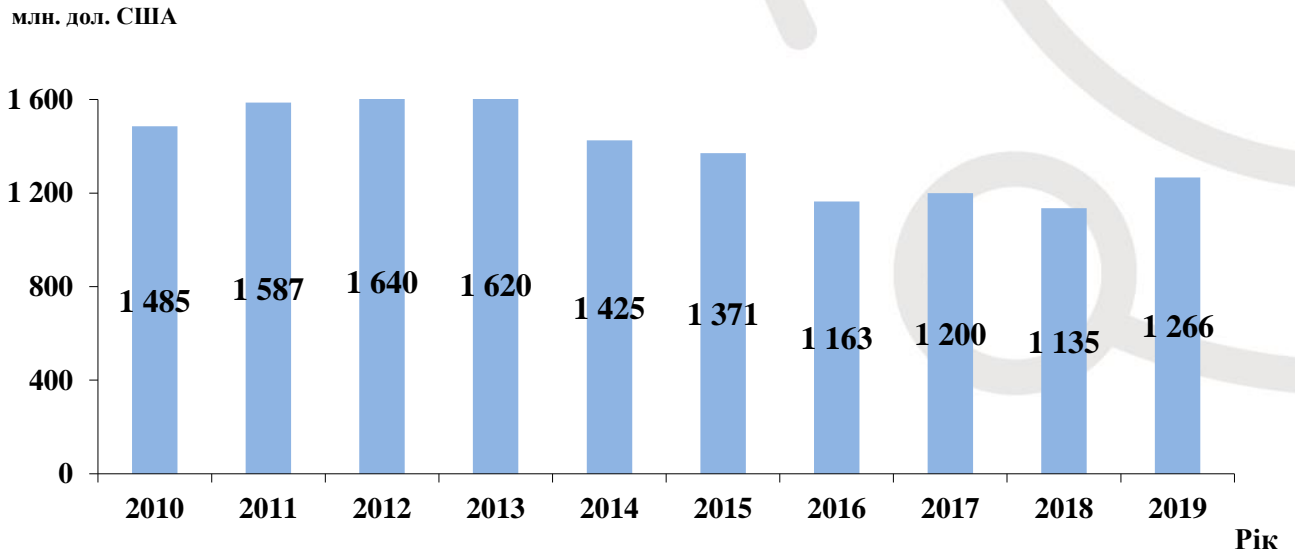

Рис. 4.1 - Динаміка обсягів наданих послуг з перевалки вантажів в українських портах і терміналах в 2010-2019 рр., млн. дол. США

Загальна чисельність зайнятих працівників в секторі протягом 2010-2019 рр. скоротилася на 30%, відповідно, з 51,7 до 36,3 тис. осіб. Також спостерігалось скорочення кількості підприємств: з 580 од. в 2013 р. до 174 од. в 2019 р. у зв'язку із втратою перевантажувальних потужностей на території тимчасово окупованої АР Крим.

Ефективність праці – виробіток на 1-го працюючого також змінилась впродовж 2010-2019рр. Впродовж 2010-2014рр. відбувався процес зростання показника ефективності праці відповідно з ~29 до 37 тис. дол. США/рік на 1-го працюючого. Падіння доходів в 2015-2018 рр. негативно вплинуло на показники: показник виробітку на 1-го працюючого не перевищував 31 тис. дол. США/рік. За рахунок підвищення ступеню автоматизації праці в портах впродовж останніх років, за підсумками 2019 року показник виробітку на 1-го працюючого досяг показника в ~35 тис. дол. США/рік.

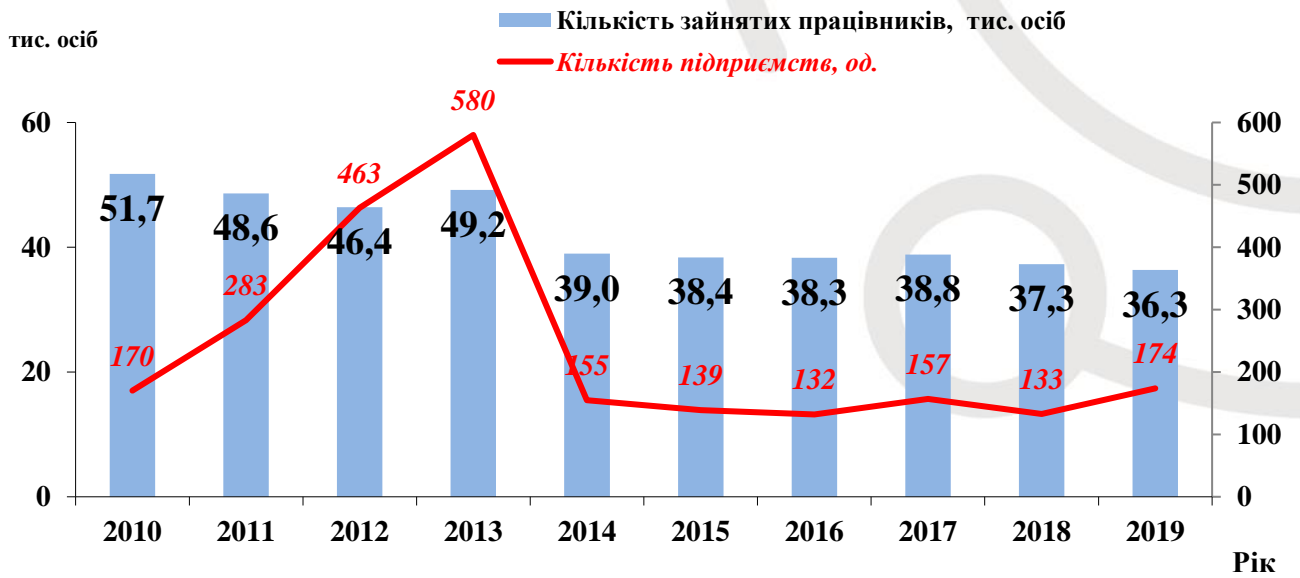

Рис. 4.2 – Динаміка кількості підприємств і зайнятих працівників в секторі перевалки вантажів в українських портах і терміналах в 2010-2019 рр.

Загальний обсяг перевалки вантажів в морських портах України в 2010-2019 років збільшився на 11%, відповідно, з 143,5 млн. тонн в 2010 році до 160,0 млн. тонн в 2019 році (табл. 4.2).

Сталі обсяги перевалки в 2010-2014 рр. (~140-150 млн. тонн) змінилися значним зниженням в 2016-2018 рр. (до 132-135 млн. тонн/рік) та подальшим помірним зростанням в 2019 р. (до 160 млн. тонн).

Спостерігається тенденція посилення вагомості в перевалці вантажів приватних стивідорних компаній з власними причалами (питома вага в 2010-2019 рр. збільшилася з 25% до 40%) і, відповідно, зменшення обсягів перевалки та позицій державних портів.

Таблиця 4.2

Обсяги перевалки вантажів морських портах України в 2010-2019 рр., млн. тонн

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											млн. тонн	%
Перевалка в державних портах АМПУ	107,6	113,7	110,6	104,7	98,7	99,9	91,9	87,2	84,5	96,2	-11,5	-11
<i>в т.ч. державні стивідорні компанії</i>	<i>н/д</i>	<i>н/д</i>	59,4	54,8	49,2	49,0	38,4	34,7	33,4	35,2	-	-
<i>приватні стивідорні компанії</i>	<i>н/д</i>	<i>н/д</i>	51,2	49,9	49,6	50,9	53,5	52,5	51,1	61,0	-	-
Перевалка стивідорними компаніями на власних причалах	35,9	36,2	40,4	43,9	46,2	44,7	39,8	45,3	50,7	63,8	28,0	78
ВСЬОГО	143,5	149,9	151,0	148,6	144,9	144,6	131,7	132,6	135,2	160,0	16,5	11

Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

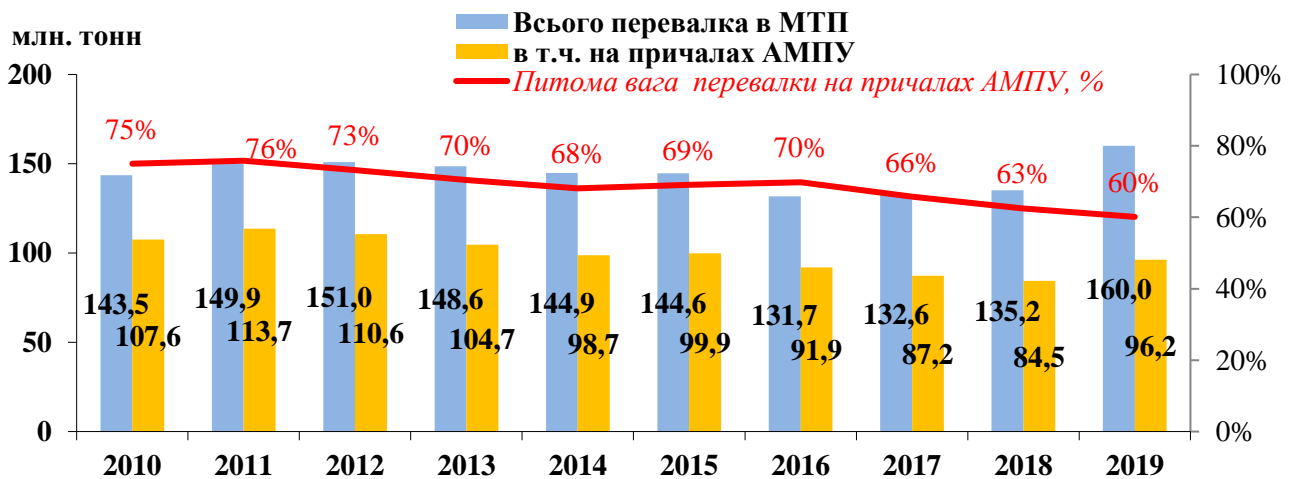

Рис. 4.3 - Обсяги перевалки вантажів морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі стивідорних компаній, %

Серед стивідорних компаній найбільше втратили державні стивідорні компанії, що працюють на причалах АМПУ: їх питома вага в перевалці скоротилася з 39% в 2012 р. до 22% в 2019р. Частка приватних стивідорних компаній, що здійснюють діяльність на причалах АМПУ була порівняно стабільною (35-41%).

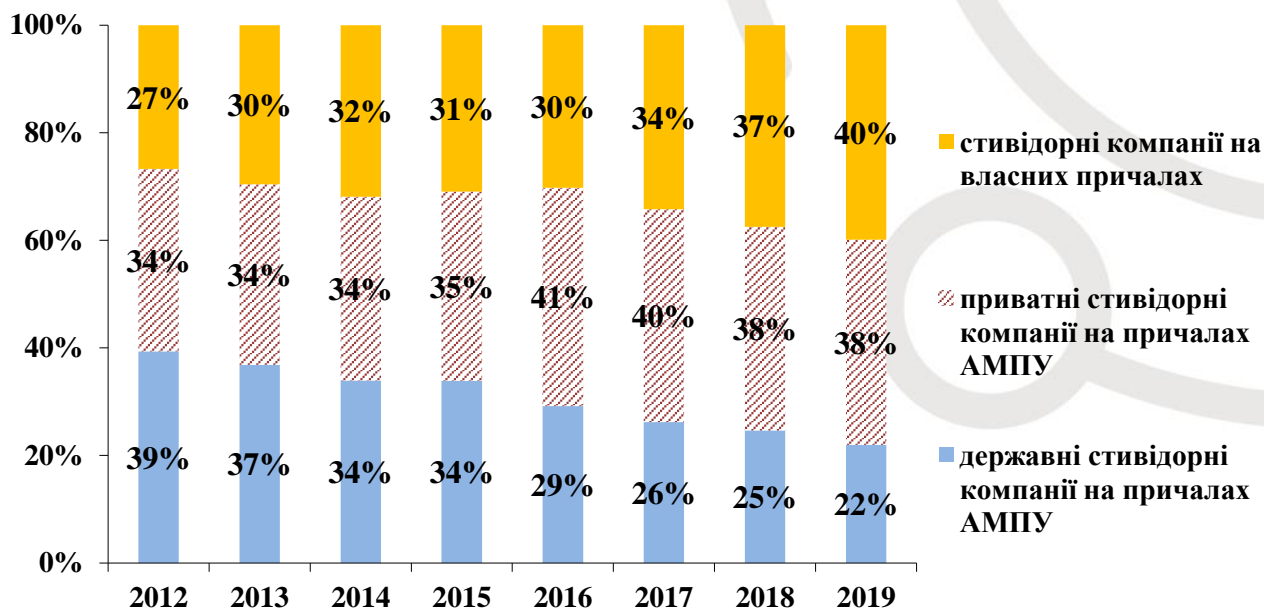

Рис. 4.4 – Обсяги перевалки вантажів морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі стивідорних компаній, %

В структурі перевалки українських морських портів переважають суховантажні сипучі вантажі, вагомість яких зросла із 51% в 2010 р. до 73% в 2019 р., через збільшення перевалки зерна та руди.

Зазначений ріст відбувся на фоні значного скорочення позицій наливних вантажів (з 29% до 20%, через скорочення поставок нафти та нафтопродуктів) та тарно-штучних вантажів (з 20% до 7% через скорочення поставок металопрокату (рис. 4.5).

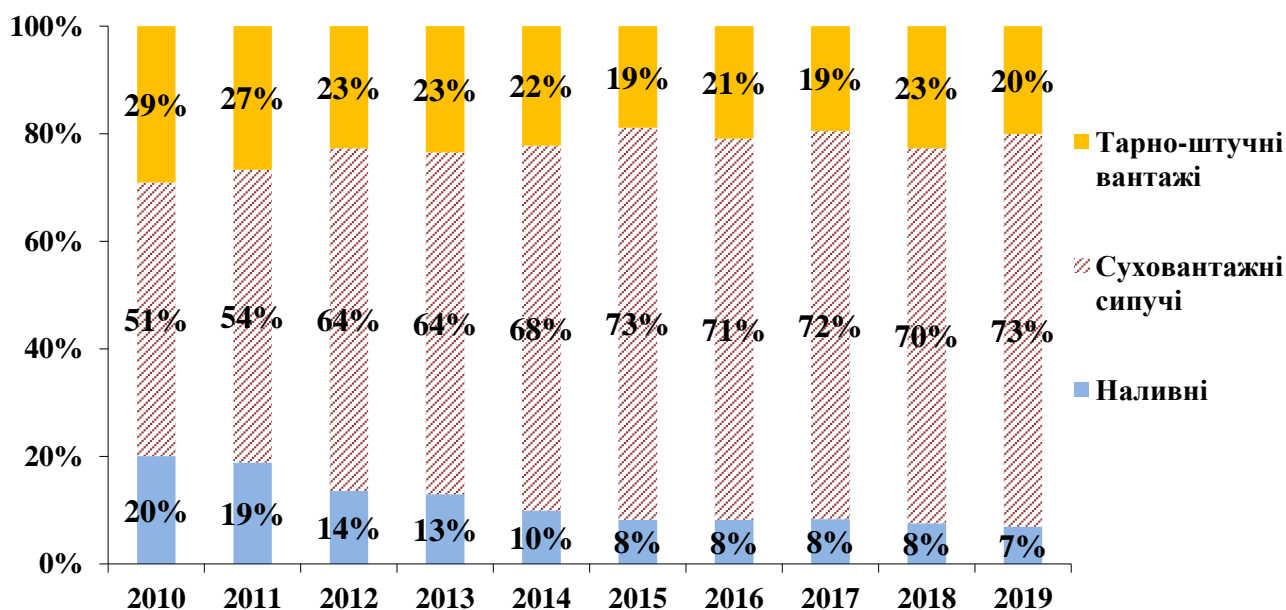

Рис. 4.5 – Обсяги перевалки вантажів морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі група вантажів, %

Перевалка вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі портів та груп вантажів наведена в додатку 4.1.

В товарній структурі перевалки українських морських портів в 2010-2019 рр. (табл. 4.3) відбулася суттєва переорієнтація: збільшилися обсяги перевалки зернових (+46,3 млн. тонн) та руди (+17,8 млн. тонн) на фоні скорочення перевалки нафти (-7,0 млн. тонн), нафтопродуктів (-5,8 млн. тонн), вугілля (-5,7 млн. тонн), металопрокату (-4,8 млн. тонн) та мінеральних добрив (-4,2 млн. тонн).

Таблиця 4.3

Товарна структура перевалки вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр., млн. тонн

Тип вантажу	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											млн. тонн	%
Всього вантажів	107,6	113,7	151,0	148,6	144,9	144,6	131,7	132,6	135,2	160,0	52,4	49
Наливні	21,6	21,4	20,5	19,3	14,3	11,9	10,8	11,0	10,2	11,1	-10,4	-48
Нафта	7,9	7,8	4,4	2,4	0,3	0,3	0,6	1,0	0,7	1,0	-7,0	-88
Нафтопродукти	7,1	7,0	7,4	8,2	5,5	3,4	2,2	1,9	1,3	1,3	-5,8	-82
Олія	2,3	2,0	3,8	3,7	4,3	4,0	4,7	5,5	5,5	5,8	3,6	157
Хімічні	3,9	4,3	4,4	4,8	4,2	4,0	3,2	2,5	2,6	2,8	-1,1	-28
Інші наливні вантажі	0,3	0,4	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	-0,1	-31
Суховантажні сипучі	54,8	61,9	96,2	94,4	98,3	105,4	93,4	95,7	94,3	116,8	62,0	113
Вугілля	12,4	12,4	14,0	13,3	12,4	9,1	6,1	10,8	8,1	6,7	-5,7	-46
Кокс	0,7	1,4	1,7	1,7	1,5	0,7	0,3	0,3	0,5	0,1	-0,7	-87
Руда	19,5	20,7	31,1	33,1	35,3	42,3	32,7	27,5	28,1	37,3	17,8	91
Будівельні	4,6	5,7	5,1	4,9	3,8	4,8	4,1	5,9	4,6	3,6	-1,0	-22
Хімічні, мінеральні добрива	5,8	7,2	8,1	5,4	3,6	3,0	2,1	1,0	1,0	1,6	-4,2	-72
Цукор	0,6	0,6	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,6	-100
Хлібні	8,5	11,3	31,3	28,6	33,9	37,5	40,3	40,7	41,4	54,6	46,1	539
<i>з них зерно</i>	<i>7,6</i>	<i>10,2</i>	<i>27,5</i>	<i>27,2</i>	<i>32,8</i>	<i>36,8</i>	<i>39,4</i>	<i>39,2</i>	<i>40,3</i>	<i>53,9</i>	<i>46,3</i>	<i>610</i>
Інші сипучі вантажі	2,7	2,6	4,7	7,2	7,7	8,1	7,7	9,6	10,6	12,9	10,2	378
Тарно-штучні вантажі	31,3	30,4	34,3	34,9	32,2	27,4	27,5	25,8	30,7	32,1	0,8	3
Автотехніка й сільгосптехніка	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	-0,1	-39
Лісні вантажі	1,2	1,1	1,2	0,6	0,6	0,8	0,6	0,4	0,4	0,2	-1,0	-87
Чорні метали	20,1	18,1	21,8	20,9	19,8	18,2	16,7	14,8	16,1	15,3	-4,8	-24
Мінеральні добрива	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,6	0,5	473
Продовольчі вантажі	0,6	0,5	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	-0,4	-72
Контейнери	6,8	7,6	7,9	9,8	9,0	6,5	7,9	7,9	10,9	12,7	6,0	88
<i>Контейнери, тис. TEU</i>	<i>659,7</i>	<i>729,5</i>	<i>725,0</i>	<i>786,4</i>	<i>671,5</i>	<i>474,4</i>	<i>579,5</i>	<i>590,3</i>	<i>846,5</i>	<i>1 007,4</i>	<i>347,7</i>	<i>53</i>
Автомобілі великовантажні	0,5	0,9	1,3	2,0	1,8	0,9	1,1	1,2	1,8	1,8	1,3	244
Інші тарно-штучні вантажі	1,8	1,6	1,3	0,9	0,7	0,6	1,0	1,0	1,0	1,1	-0,7	-38

* - в 2010-2011 рр. без врахування перевалки на приватних причалах в морських портах

Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

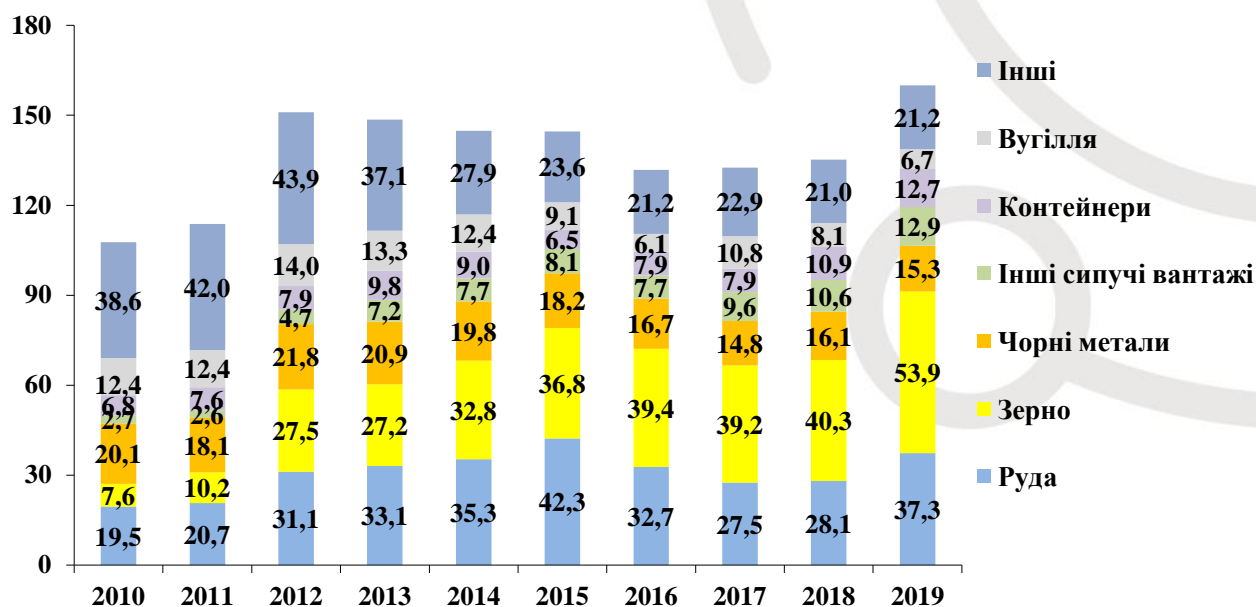

Рис. 4.6 - Товарна структура перевалки вантажів в морських портах України в розрізі основних видів вантажів в 2010-2019 рр., %

Як наслідок, протягом 2010-2019 рр. в структурі перевалки збільшилася питома вага зернових (з 7% в 2010 р. до 34% в 2019 р.), руди (з 18% до 23%), контейнерів (з 6% до 8%), інших сипучих вантажів (з 2% до 8%), а натомість зменшилася вагомість чорних металів (з 19% до 10%) і вугілля (з 12% до 4%).

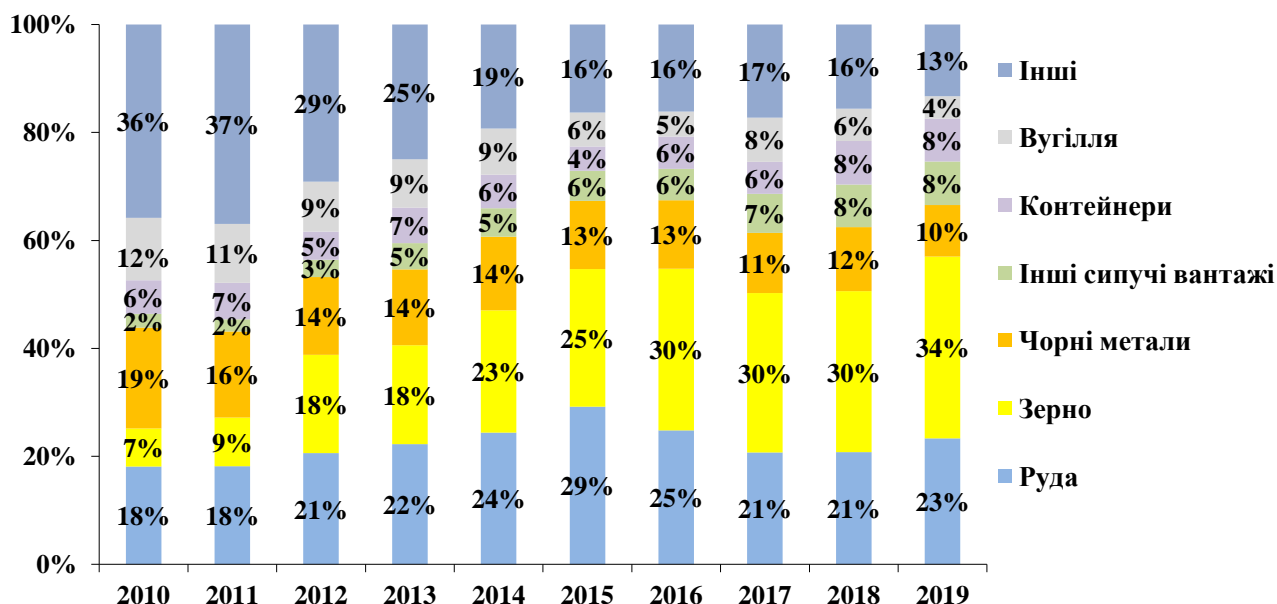

Рис. 4.7 – Товарна структура перевалки вантажів в морських портах України в розрізі основних видів вантажів в 2010-2019 рр., %

Проілюстровані зміни в структурі перевалки відбулися у зв'язку із переорієнтацією вантажопотоків: суттєвого збільшення експорту (майже вдвічі в 2010-2019 рр., або з 61,7 до 121,0 млн. тонн) та імпорту (майже в 2,5 рази з 10,5 млн. тонн до 25,8 млн. тонн) на фоні зменшення транзитних вантажопотоків (в 3 рази з 33,1 млн. тонн до 11,0 млн. тонн) (Рис. 4.8).

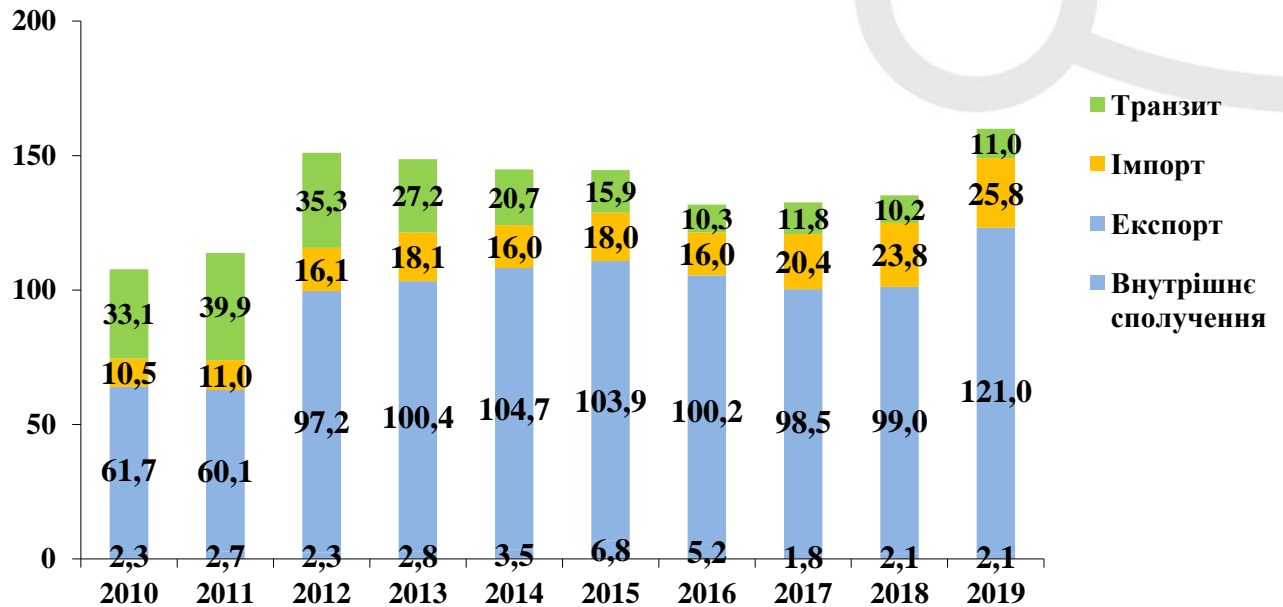

Рис. 4.8 - – Обсяги перевалки вантажів морських портах України в 2010-2019 рр. за напрямками вантажопотоків, млн. тонн

Відповідно питома вага експорту та імпорту в структурі перевалки збільшилася (до 76% та 16% відповідно), тоді як частка транзитних вантажів скоротилася (до 7%) (Рис. 4.9).

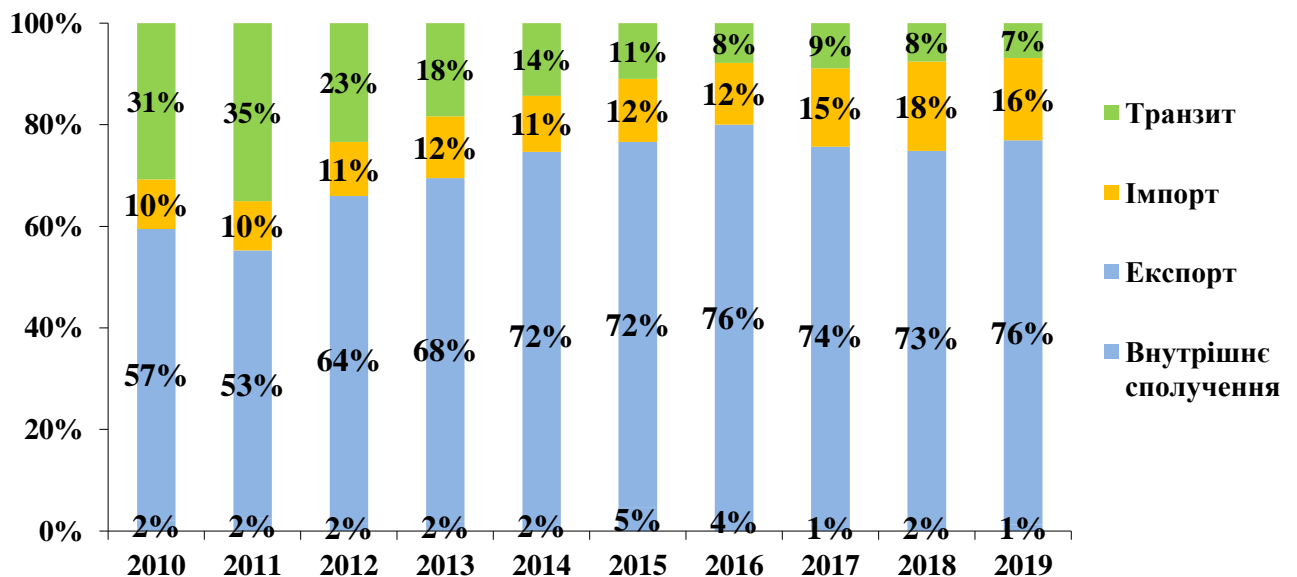

Рис. 4.9 - Обсяги перевалки вантажів морських портах України в 2010-2019 рр. за напрямками вантажопотоків, %

Перевалка вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі портів та

напрямоків перевалки наведена в додатках 4.2-4.3.

Основними клієнтами морських портів України є найбільші вантажовідправники або вантажоотримувачі 5-ти основних вантажів: зернових, руди, чорних металів, вугілля, олії та інших насипних вантажів (насіння ріпаку та сої, глини), на які в 2019 р. припадало більше 82% вантажопотоків в морських портах.

Таблиця 4.4

Основні клієнти морських портів України

Тип вантажу	Обсяг перевалки в 2019 р., млн. тонн	Основні клієнти
Зернові	53,9	Найбільші експортери зернових: українські (Кернел та Нібулон) та міжнародні трейдери (Cofco Agri, Cargill, ADM, Bunge, Louis Dreyfus, Glencore, тощо)
Руда	37,3	Найбільші експортери руди: Метінвест Холдинг та Ferrexpo
Чорні метали	15,3	Найбільші експортери металопрокату: Метінвест Холдинг, Арселор Міттал Кривий Ріг
Вугілля	6,7	Найбільші імпортери вугілля: Метінвест Холдинг, ДТЕК, ПАТ «Центренерго»
Олія	5,8	Найбільші експортери олії: Кернел, Миронівський хлібопродукт, Cargill Україна, Bunge Україна
Олійні культури	6,5	українські та міжнародні зернотрейдери (ADM, Cargill, Glencore, Нібулон, Cofco Agri, тощо)
Каолінові та інші глини	4,3	ТОВ "Українська Каолінова Компанія", ПрАТ "Глуховецький гірничо-збагачувальний каоліновий комбінат", ТОВ "АКВ Українське каолінове товариство"

Обсяги перевалки вантажів річковими портами і терміналами України протягом 2010-2019 рр. збільшилися вдвічі, відповідно, з 6,7 до 13,1 млн. тонн/рік (табл. 4.5). Практично весь приріст забезпечили зерно (+5,4 млн. тонн) і метали (+1,2 млн. тонн). Опис існуючих потужностей річкових портів і терміналів наведено в додатку 4.4

Таблиця 4.5

Обсяги перевалки вантажів в річкових портах та терміналах України в 2010-2019 рр.,

МЛН. ТОНН

Тип вантажу	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											МЛН. ТОНН	%
Зерно	0,3	0,4	0,5	1,4	1,5	1,8	2,4	3,2	3,7	5,7	5,4	1835
Мінерально-будівельні вантажі	4,7	4,8	4,5	1,0	1,3	1,3	2,9	3,9	5,2	4,5	-0,2	-4
Метали	0,8	0,7	0,8	0,9	1,5	1,6	1,4	1,4	1,5	2,0	1,2	152
Інші вантажі	1,0	1,2	1,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6	0,9	-0,1	-10
ВСЬОГО	6,7	7,1	7,2	3,5	4,7	5,0	7,1	8,9	11,1	13,1	6,4	95

Джерело: публічні данні компаній, Річкова інформаційна система

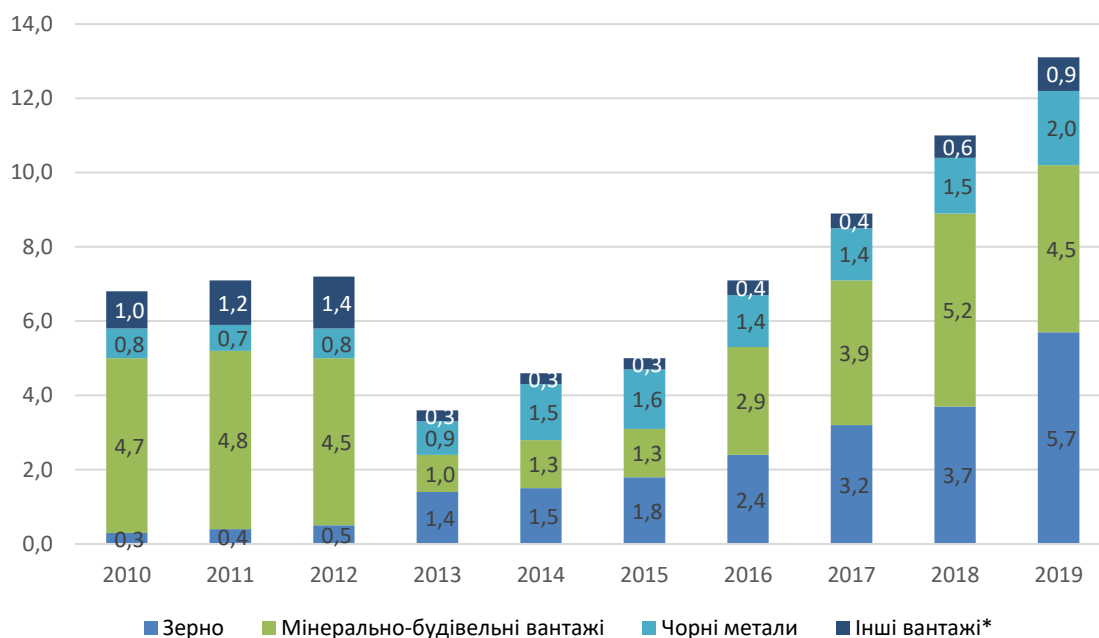

Рис. 4.10 – Обсяги перевалки вантажів у річкових портах та терміналах в 2010-2019 рр., МЛН. ТОНН

* Інші вантажі – контейнери (розрахункова вага 15т), добрива, наливні вантажі, інші

Протягом 2010-2019рр. відбулися значні зміни товарної структури перевалки вантажів у річкових портах і терміналах. Зокрема, зросла питома вага зерна з 4% до 44%, з одночасним зниженням частки мінерально-будівельних вантажів з 69% до 34%. Також, починаючи з 2014 року спостерігається поступове зниження питомої ваги чорних металів з 33% до 15%.

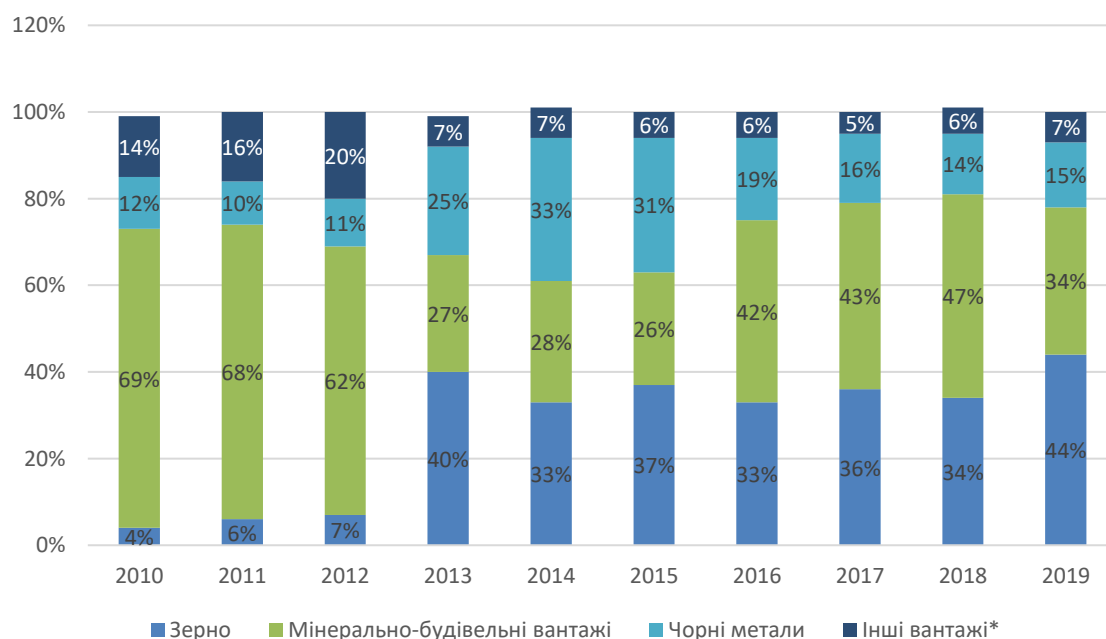

Рис. 4.11 - Товарна структура перевалки в річкових портах та терміналах, % 2010-2019рр

* Інші вантажі – контейнери, добрива, наливні вантажі

Річковими портами та терміналами України в 2019 році було перевантажено 13 млн.

тонн вантажів, які були відправлені як у внутрішньому, так і закордонному сполученні. Основна частина вантажів перевалюється у каботажному сполученні та на експорт – сумарно 12,8 млн. тонн, або 98% від загального обсягу.

У товарній структурі вантажів, які перевалюються у каботажному сполученні домінують мінерально-будівельні вантажі, зерно та чорні метали в напрямку морських портів. В експортному сполученні порти обробляють здебільшого чорні метали, в імпортному – цемент, клінкер, шпат та вапняк.

Таблиця 4.6

Структура перевалки в річкових портах та терміналах України в розрізі напрямків в 2010-2019рр, млн. тонн

Напрямок	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											млн. тонн	%
Експорт	1,3	1,1	1,0	0,7	0,7	0,7	0,5	0,6	0,7	1,0	-0,3	-25
Імпорт	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,1	57
Каботаж	5,3	5,9	6,0	2,8	3,8	4,2	6,4	8,2	10,2	11,8	6,6	125
ВСЬОГО	6,7	7,1	7,2	3,5	4,7	5,0	7,1	8,9	11,1	13,1	6,4	95

Джерело: оцінка автора

Таким чином, протягом 2010-2019 рр. обсяги перевалки вантажів в морських портах зросли на 11%, відповідно, з 143,5 млн. тонн в 2010 р. до 160 млн. тонн в 2019 р. Збільшилися обсяги перевалки зерна (+46,3 млн. тонн/рік), руди (+17,8 млн. тонн/рік), контейнерів (+6 млн. тонн/рік) і олії (+3,6 млн. тонн/рік), та скоротилися обсяги перевалки нафти і нафтопродуктів (-12,8 млн тонн/рік), вугілля (-5,7 млн. тонн/рік) і чорних металів (-4,8 млн. тонн/рік).

Обсяги перевалки вантажів в річкових портах протягом 2010-2019 рр. збільшилися вдвічі, відповідно, з 6,7 млн. тонн в 2010 р. до 13,1 млн. тонн в 2019 р. Практично весь цей приріст забезпечила перевалка зерна (+5,4 млн. тонн/рік) і металу (+1,2 млн. тонн/рік).

4.2. Обсяги перевалки в Україні в розрізі морських і річкових портів в 2010-2019 роках

Найбільшими морськими портами за обсягами перевалки вантажів є МТП «Південний» (53,9 млн. тонн в 2019 р.), Миколаївський МТП (34,3 млн. тонн), МТП «Чорноморськ» (26,2 млн. тонн) та Одеський МТП (25,3 млн. тонн), на які сумарно припадає майже 87% обсягів перевалки вантажів в морських портах (табл. 4.7, Рис. 4.12 і 4.13).

Через російську анексію АР Крим втрачено близько 10% обсягів перевалки вантажів в морських портах Криму.

Таблиця 4.7

Перевалка вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр., тис. тонн

Виробник	2010*	2011*	2012	2013	2014**	2015	2016	2017	2018	2019
Бердянський морський порт	2,2	2,4	2,5	2,2	3,2	4,5	3,8	2,4	1,8	2,1
Білгород-Дністровський морський порт	1,0	1,0	0,9	0,7	0,6	0,7	0,5	0,4	0,2	0,1
Євпаторійський морський порт	1,2	1,8	0,9	1,0	0,2					
Ізмаїльський морський порт	6,6	5,0	2,9	2,8	3,1	4,8	5,7	5,1	4,7	4,3
Керченський морський порт	4,9	6,3	6,7	2,8	0,4					
Маріупольський морський порт	15,9	15,1	14,9	15,5	13,0	9,0	7,6	6,5	5,9	6,5
Миколаївський морський порт	7,2	8,6	20,7	20,3	20,8	22,2	22,4	23,5	29,2	33,4
Морський порт "Південний"	18,2	22,6	40,3	43,4	47,4	48,6	39,3	41,9	42,7	53,9
Морський порт "Усть-Дунайськ"	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Морський порт Чорноморськ	15,1	13,5	17,1	16,5	17,6	17,3	15,9	17,2	21,5	26,2
Одеський морський порт	24,7	25,6	24,5	23,2	24,6	25,6	25,3	24,1	21,7	25,3
Ренійський морський порт	1,6	1,6	1,1	2,8	1,5	0,9	1,0	1,1	1,3	1,3
Севастопольський морський порт	0,4	0,4	5,1	4,8	1,1					
Скадовський морський порт	0,4	0,4	0,2	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Спеціалізований морський порт Ольвія	2,5	2,4	6,0	5,6	7,0	6,9	6,5	6,9	2,9	3,1
Феодосійський морський порт	3,2	3,9	3,0	2,6	0,4					
Херсонський морський порт	2,3	2,9	3,8	4,1	3,9	4,1	3,7	3,3	3,1	3,8
Ялтинський морський порт	0,1	0,2	0,2	0,2	0,0					
ВСЬОГО	107,6	113,7	151,0	148,6	144,9	144,6	131,7	132,6	135,2	160,0
в т.ч. в АР Крим	9,8	12,5	15,9	11,3	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Питома вага портів на території АР Крим, %	9,1	11,0	10,5	7,6	1,4					

* - в 2010-2011 рр. без врахування перевалки на приватних причалах в морських портах

** - дані щодо обсягів перевалки портів АР Крим в 2014 р. наведено за підсумком І кв. 2014 р.

Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

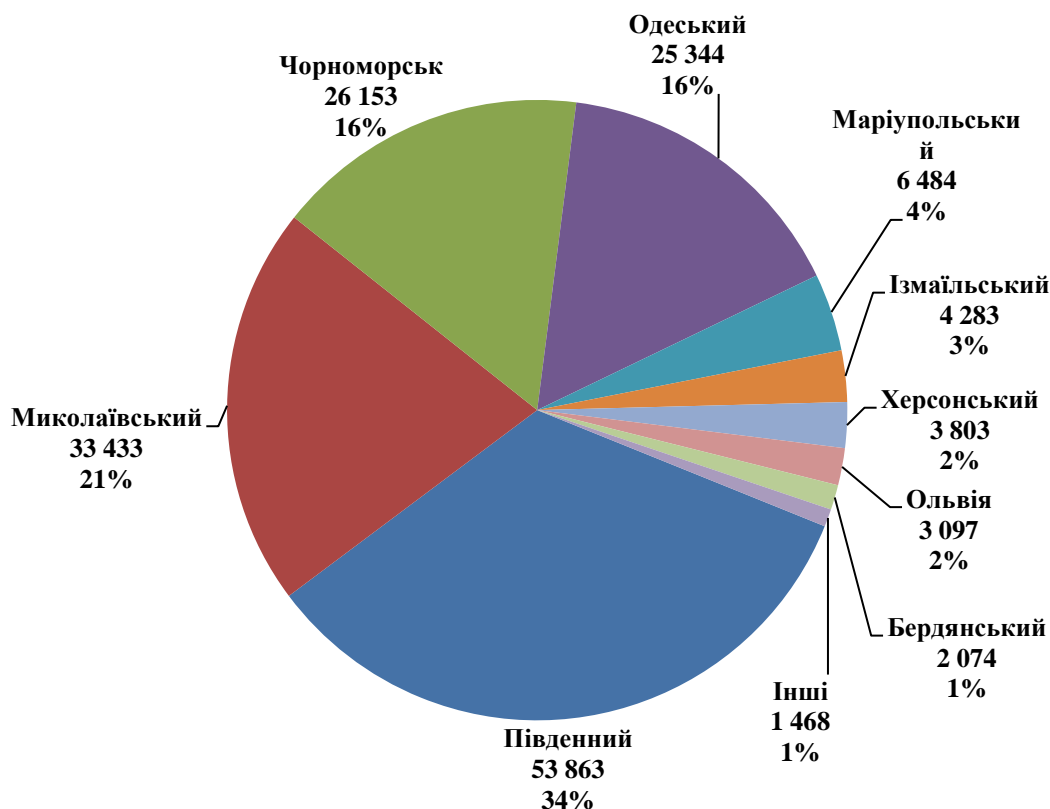

Рис. 4.12 - Структура перевалки вантажів в морських портах України в 2019 рр. в розрізі основних портів, тис. тонн

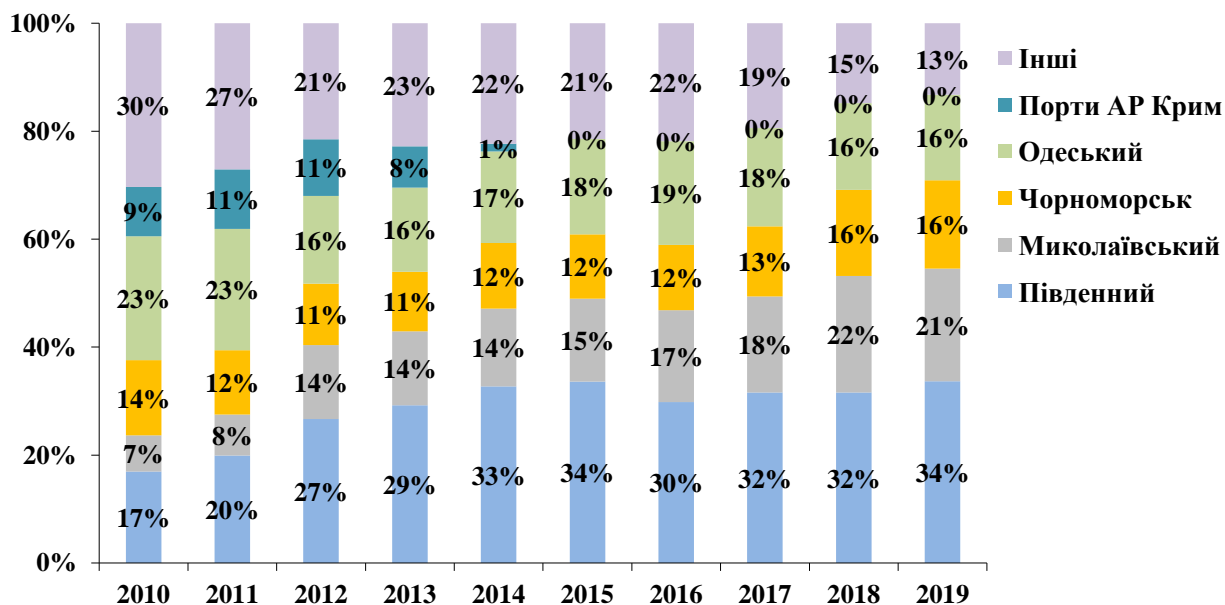

Рис. 4.13 - Структура обсягів перевалки вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі основних портів, %

Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

В сегменті річкових портів найбільшими компаніями за обсягом перевалки є «Укррічфлот» (4,3 млн. тонн або 33% від загальних обсягів в 2019р), «Нібулон» (3,4 млн. тонн або 26%) та Київський РП (1,9 млн. тонн або 15%). В 2019 році зазначені оператори сумарно перевантажили 9,7 млн. т, що складає 74% від загальних обсягів перевалки в річкових портах. В товарній структурі перевалки зазначених компаній операторів домінують чорні метали (Укррічфлот), мінерально-будівельні вантажі (Укррічфлот, Київський РП) та зерно (Нібулон).

Таблиця 4.8

Структура перевалки в річкових портах та терміналах в розрізі портових операторів в 2010-2019рр, млн. тонн

Портові оператори	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											млн. тонн	%
Укррічфлот	3,6	3,6	3,9	1,6	2,6	2,7	2,9	3,1	3,3	4,3	0,7	20
<i>в т.ч.:</i>												
Запорізький РП	1,6	1,6	1,7	0,8	1,5	1,4	1,4	1,6	1,8	2,0	0,4	26
Дніпропетровський РП	1,1	1,1	1,2	0,6	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	1,4	0,4	33
Миколаївський РП	0,8	0,8	0,9	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	-0,4	-44
Херсонський РП	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	86
Нікопольський РП	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,03	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	100
Нібулон	0,2	0,2	0,3	1,1	1,1	1,3	1,7	2,4	2,5	3,4	3,3	1933
Київський РП	1,6	1,9	1,5	0,1	0,1	0,1	1,3	1,8	3,1	1,9	0,4	23
Інші річкові порти / термінали*	1,3	1,3	1,4	0,6	0,6	0,5	0,7	1,0	1,2	1,7	0,4	28
Інші річкові зернові термінали	0,04	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	0,7	1,0	1,7	1,6	4452
ВСЬОГО	6,7	7,1	7,2	3,5	4,7	5,0	7,1	8,9	11,1	13,1	6,4	95

* Інші порти / термінали – Кам'янський РП, Кременчуцький РП, Новокаховський РП, Черкаський РП, Чернігівський РП, термінал Полтавського ГЗК, Термінал Акварель, інші річкові термінали
Джерело: публічні данні компаній, оцінка автора

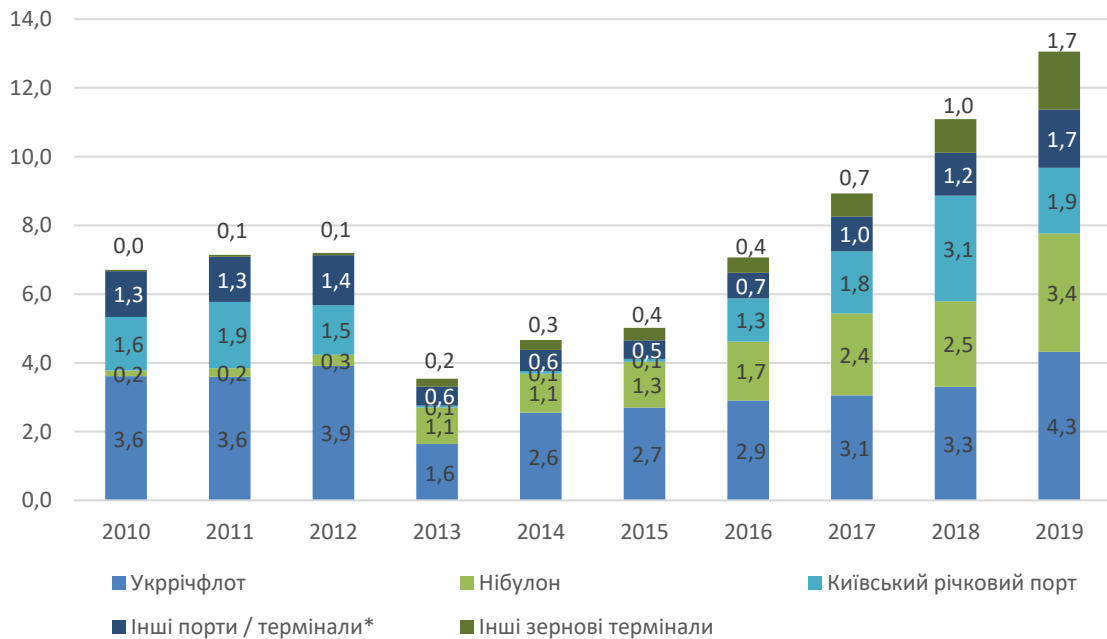

Рис. 4.14 – Структура перевалки в річкових портах та терміналах в розрізі портових операторів в 2010-2019рр, млн. тонн

* Інші порти / термінали – Кам'янський РП, Кременчуцький РП, Новокаховський РП, Черкаський РП, Чернігівський РП, термінал Полтавського ГЗК, Термінал Акварель, інші річкові термінали

В структурі перевалки в розрізі компаній спостерігається ріст питомої ваги зернових терміналів Нібулону та інших гравців (з 3% в 2010 році до 39% в 2019 році) з одночасним зниженням частки Укррічфлоту (з 54% до 33%). Проте найбільший темп зростання демонструють термінали, які не належать великим компаніям.

Слід зазначити, що наведені дані з перевалки вантажів не враховують обсяги відвантаження тіншового піску портами північних і центральних областей обсягом ~2 млн. тонн/рік.

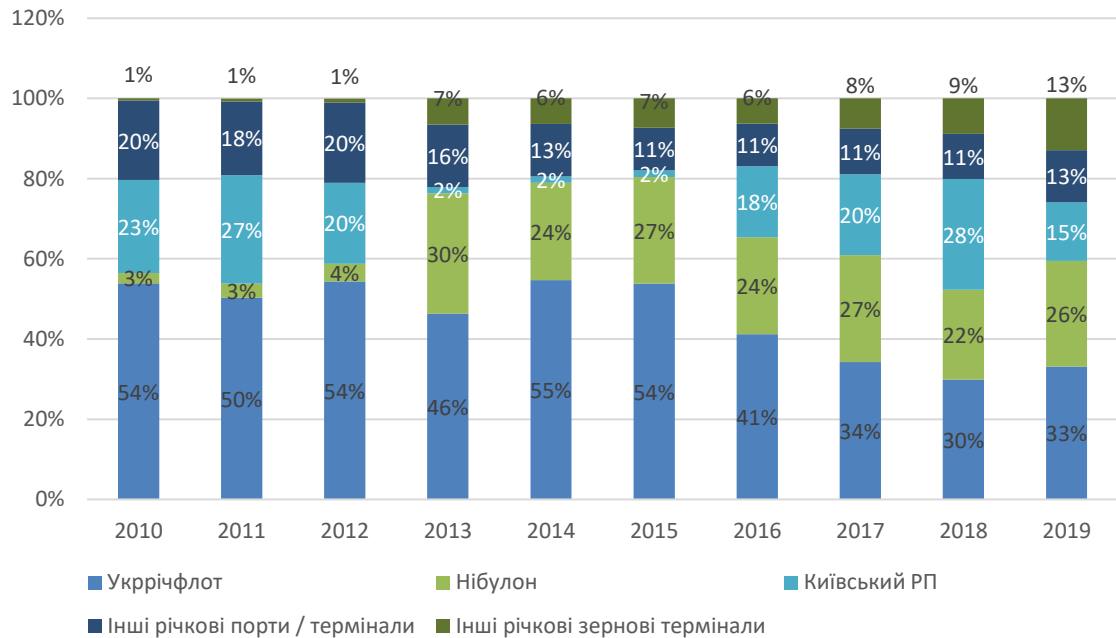

Рис. 4.15 - Структура перевалки в річкових портах та терміналах в розрізі портових операторів в 2010-2019рр, %

* Інші порти / термінали – Кам'янський РП, Кременчуцький РП, Новокаховський РП, Черкаський РП, Чернігівський РП, термінал Полтавського ГЗК, Термінал Акварель, інші річкові термінали

Послуги з перевалки вантажів в морських і річкових портах і терміналах в Україні в 2010-2019 рр. надавали 130-280 компаній, з яких 20 найбільших генерували близько 70% виручки (табл. 4.9).

Найбільші портовими операторами є – ДП "Адміністрація морських портів України", ДП "Морський торговельний порт "Південний", ДП "Маріупольський морський торговельний порт", ДП "Морський торговельний порт "Чорноморськ", ТОВ "Грінтур-Екс" та ДП "Одеський морський торговельний порт".

Таблиця 4.9

Найбільші компанії сектору перевалки вантажів в морських і річкових портах і терміналах в 2010-2019 рр., млн. дол. США

Компанія	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ДП "Адміністрація морських портів України"				>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ДП " МТП "Південний"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ДП "Маріупольський МТП "	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ДП " МТП "Чорноморськ"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "Грінтур-Екс"	1-5	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ДП "Одеський МТП "	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	5-10	5-10	1-5
ДП "Контейнерний Термінал Одеса" компанії "Ейч Ейч Ел Ей Інтернешнл Гмбх"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "ТІС-Вугілля"		>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ДП "Дельта-Лоцман"	>15	>15	>15	>15	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ТОВ з іноземними інвестиціями"Трансінвестсервіс"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "Бруклін-Київ"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "Морський спеціалізований порт Ніка-Тера"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "Металзюкраїн Корп Лтд"	>15	10-15	10-15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	10-15
ТОВ "Чорноморський рибний порт"	>15	>15	>15	10-15	10-15	10-15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "ТІС-Зерно"		>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ДП "Ізмаїльський морський торговельний порт"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "ТІС-Руда"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "Укрелеваторпром"	5-10	10-15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ДП "Стивідорна Компанія "Ольвія"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	10-15	10-15	5-10
ТОВ "Бруклін-Київ Порт"			>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "Олімпекс Купе Інтернейшнл"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	10-15	5-10	5-10
ПрАТ "Стивідорна Компанія "Авліта"	>15	>15	>15	>15			<1	<1		
ТОВ "ТІС-Контейнерний Термінал"		10-15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "ТІС-Міндобрива"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	10-15	10-15	10-15	5-10
ПАТ "Ексімнафтопродукт"	>15	>15	>15	>15	>15	10-15	10-15	>15	10-15	10-15
ТОВ "Стивідорна Компанія Нікмет-Термінал"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	10-15	10-15	10-15
ДП "Бердянський МТП"	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	5-10	5-10	1-5
ТОВ "Новотех-Термінал"	>15	>15	10-15	10-15	10-15	>15	>15	>15	>15	>15
ТОВ "Боріваж"	5-10	>15	>15	>15	>15	>15	10-15	10-15	10-15	10-15
ТОВ "Бруклін-Київ Порт"			>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15	>15

Таким чином, найбільшими морськими портами за обсягами перевалки вантажів є МТП «Південний» (53,9 млн. тонн в 2019 р.), Миколаївський МТП (34,3 млн. тонн), МТП «Чорноморськ» (26,2 млн. тонн) та Одеський МТП (25,3 млн. тонн), на які сумарно припадає майже 87% обсягів перевалки вантажів в морських портах.

В сегменті річкових портів найбільшими компаніями є «Укррічфлот» (4,3 млн. тонн або 33% від загальних обсягів в 2019 р.), «Нібулон» (3,4 млн. тонн або 26%) та Київський РП (1,9 млн. тонн або 15%). В 2019 році зазначені оператори сумарно перевантажили 9,7 млн. т, що складає 74% від загальних обсягів перевалки в річкових портах.

4.3. Регіональна структура перевалки вантажів морськими портами в Україні в 2010-2019 роках

Перевалка вантажів у морських портах присутня в 6 регіонах України.

Найбільші обсяги перевалки припадають на Одеську і Миколаївську області, на які сумарно припадає >80% загальних обсягів перевалки вантажів (табл. 4.10 і Рис. 4.16).

Таблиця 4.10

Регіональна структура обсягів перевалки вантажів в морських портах в Україні в 2010-2019 рр., млн. тонн

Регіон	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Одеська область	67,3	69,3	86,9	89,3	94,9	97,9	87,6	89,9	92,2	111,1
Миколаївська область	9,7	11,1	26,7	25,9	27,8	29,1	29,0	30,4	32,1	36,5
Донецька область	15,9	15,1	14,9	15,5	13,0	9,0	7,6	6,5	5,9	6,5
Херсонська область	2,7	3,3	4,0	4,4	4,0	4,2	3,7	3,4	3,1	3,8
Запорізька область	2,2	2,4	2,5	2,2	3,2	4,5	3,8	2,4	1,8	2,1
АР Крим	9,8	12,5	15,9	11,3	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ВСЬОГО	107,6	113,7	151,0	148,6	144,9	144,6	131,7	132,6	135,2	160,0

* - в 2010-2011 рр. без врахування перевалки на приватних причалах в морських портах

Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

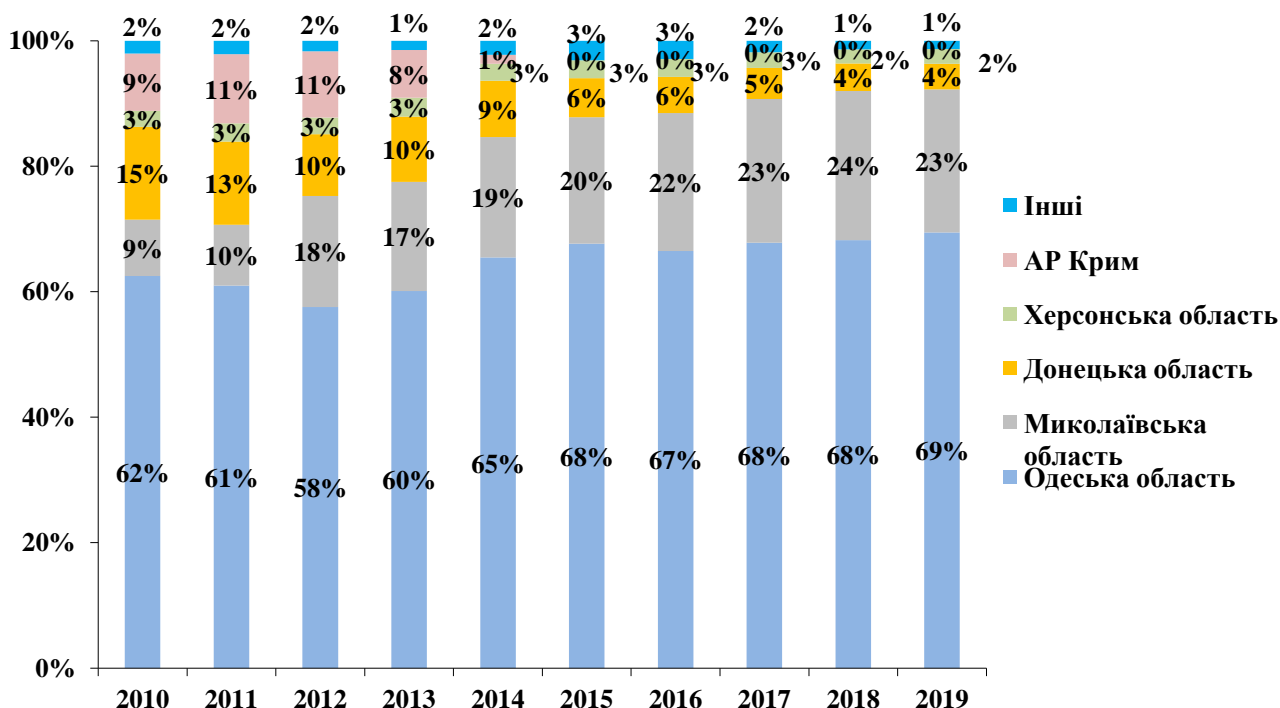

Рис. 4.16 – Регіональна структура обсягів перевалки вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр., %

Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

Таким чином, перевалка вантажів морськими портами сконцентрована в Одеській (69% в 2019 р.) і Миколаївській (23%) областях.

4.4. Значення морських і річкових портів для економіки України

Сектор перевалки вантажів в морських і річкових портах України в Україні формує близько 6-7% реалізованої продукції транспортного сектору України. В секторі зайнято близько 4% кількості зайнятих працівників транспорту України (табл. 4.11).

Перевалка вантажів через морські порти є критично важливим для зовнішньої торгівлі України – в 2019 р. вони забезпечували майже 61% експортних та імпортних вантажопотоків. Зокрема, за останні 10 років питома вага сектору у відправленні експортних вантажів зросла з 43,3% в 2010 р. до 72,5% в 2019 р. Також в портах приймається близько третини імпортних вантажів (питома вага морських портів зросла з 14,1% до 34,3%).

Таблиця 4.11

Значення сектору перевалки вантажів в портах для економіки України в 2010-2019 рр.

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2010	
											абсолютні одиниці	%
Обсяг реалізованої продукції, млн. дол. США												
Транспорт	22 607	28 408	27 074	26 730	17 841	14 217	14 652	17 001	19 195	22 066	-541	-2
Обсяг реалізованої продукції сектору	1 485	1 587	1 640	1 620	1 425	1 371	1 163	1 200	1 135	1 266	-219	-15
<i>Питома вага сектору, %</i>	<i>6,57</i>	<i>5,59</i>	<i>6,06</i>	<i>6,06</i>	<i>7,99</i>	<i>9,64</i>	<i>7,94</i>	<i>7,06</i>	<i>5,91</i>	<i>5,74</i>	<i>-0,83</i>	
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб												
Транспорт	1 133,0	1 087,0	1 087,4	1 062,9	929,0	931,3	912,4	900,6	904,9	907,0	-226	-20
Кількість зайнятих працівників в секторі	51,7	48,6	46,4	49,2	39,0	38,4	38,3	38,8	37,3	36,3	-15	-30
<i>Питома вага сектору, %</i>	<i>4,57</i>	<i>4,47</i>	<i>4,27</i>	<i>4,63</i>	<i>4,19</i>	<i>4,12</i>	<i>4,20</i>	<i>4,31</i>	<i>4,12</i>	<i>4,01</i>	<i>-0,56</i>	
Обсяги перевантаження експортних та імпортних вантажів через морські порти, млн. тонн												
Всього український експорт товарів	217,3	241,7	249,0	249,0	238,1	221,3	211,7	226,1	222,2	242,4	25,1	12
в т.ч. через морські порти	72,2	71,1	113,3	118,5	120,7	121,9	116,2	118,9	122,8	146,8	74,6	103
<i>Питома вага морських портів в експорті, %</i>	<i>33,2</i>	<i>29,4</i>	<i>45,5</i>	<i>47,6</i>	<i>50,7</i>	<i>55,1</i>	<i>54,9</i>	<i>52,6</i>	<i>55,3</i>	<i>60,6</i>	<i>27,3</i>	
Обсяги перевантаження експортних вантажів через морські порти, млн. тонн												
Всього український експорт товарів	142,5	154,4	170,3	174,4	173,9	159,9	150,3	153,2	149,1	167,0	24,4	17
в т.ч. через морські порти	61,7	60,1	97,2	100,4	104,7	103,9	100,2	98,5	99,0	121,0	59,3	96
<i>Питома вага морських портів в експорті, %</i>	<i>43,3</i>	<i>38,9</i>	<i>57,1</i>	<i>57,6</i>	<i>60,2</i>	<i>65,0</i>	<i>66,7</i>	<i>64,3</i>	<i>66,4</i>	<i>72,5</i>	<i>29,2</i>	
Обсяги перевантаження імпортних вантажів через морські порти, млн. тонн												
Всього український імпорт товарів	74,8	87,3	78,7	74,6	64,2	61,4	61,4	73,0	73,1	75,4	0,6	1
в т.ч. через морські порти	10,5	11,0	16,1	18,1	16,0	18,0	16,0	20,4	23,8	25,8	15,3	146
<i>Питома вага морських портів в імпорті, %</i>	<i>14,1</i>	<i>12,6</i>	<i>20,4</i>	<i>24,3</i>	<i>24,9</i>	<i>29,3</i>	<i>26,0</i>	<i>28,0</i>	<i>32,5</i>	<i>34,3</i>	<i>20,2</i>	

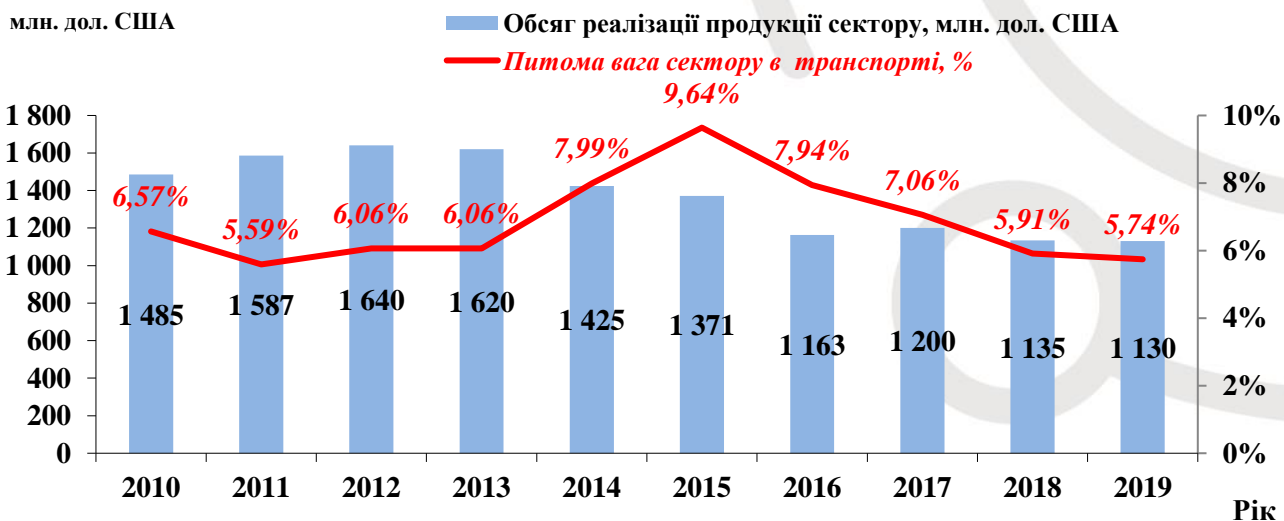

Рис. 4.17 - Питома вага сектору перевалки вантажів в портах в транспортному секторі України в 2010-2019 рр.

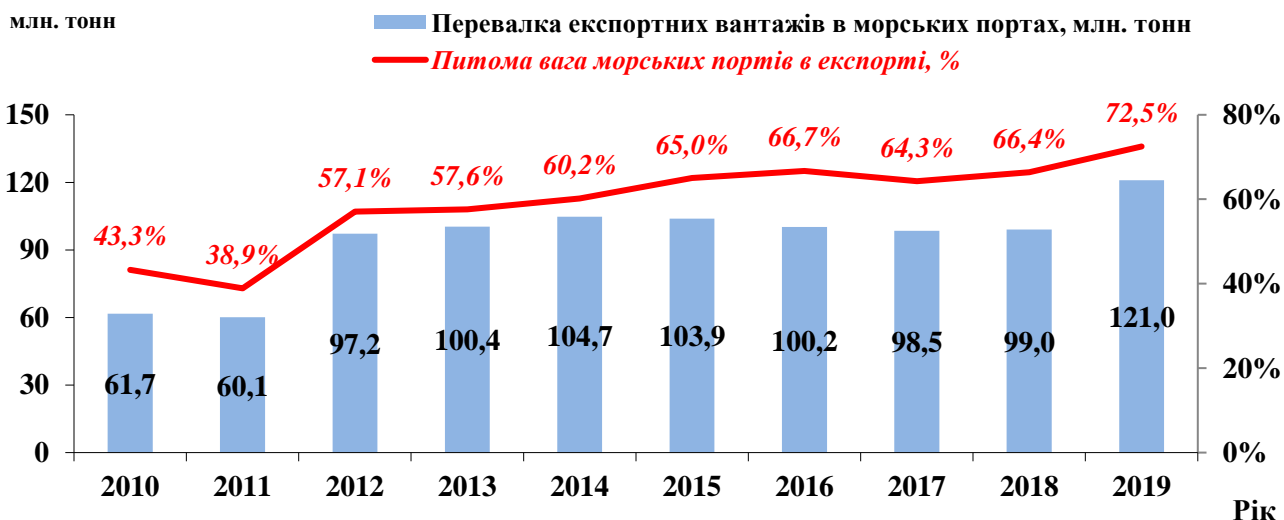

Рис. 4.18 – Питома вага сектору перевалки вантажів в портах в українському експорті товарів в 2010-2019 рр.

Рис. 4.19 – Питома вага сектору перевалки вантажів в портах в українському імпорті товарів в 2010-2019 рр.

4.5. Перспективи розвитку сектору морських портів в Україні

Як свідчить наведений в попередніх розділах аналіз, на сьогодні морські порти України спеціалізуються на обслуговуванні експортних та імпорتنих вантажопотоків України (в 2019 р. сумарно забезпечили 93% вантажопотоку морських портів). Обсяги транзитних вантажопотоків в загальних обсягах перевалки вантажів скоротилася за останні 10 років з 33,1 до 11,0 млн. тонн (31% до 7%) і їх відновлення на попередній рівень малоймовірне. Відтак в найближчій перспективі розвиток морських портів України залежатиме від розвитку економіки України, а передовсім від обслуговування експортних вантажопотоків.

На сьогоднішній день існує низка проблем які стримують розвиток українських портів, а саме:

- **Незадовільний технічний стан портової інфраструктури.** Технологічне устаткування в державних портах, в основній своїй масі, морально застаріло і технічно зношене: більше половини портальних кранів з терміном служби понад 25 років, близько 60% існуючого складу автотранспорту, тягачів і напівпричепів мають середній термін служби понад 8 років.
- **Низькі показники ефективності.** Перевантаження генеральних, частково навалювальних і насипних вантажів виконується, в основному, з використанням схем кранової механізації. Інтенсивність навантажувально-розвантажувальних робіт в українських портах є значно нижчою, порівняно з європейськими, особливо при перевантаженні масових генеральних вантажів (у ящиках, мішках, тощо), які перевантажуються на універсальних комплексах, а також контейнерів, які перевантажуються на спеціалізованих терміналах, що зумовлено відсутністю необхідної кількості площ сортувальних майданчиків для розміщення суднових партій вантажу, які приймаються та відвантажуються та належної взаємодії з суміжними видами транспорту (залізничний, автомобільний).
- **Брак спеціалізованих перевантажувальних терміналів.** В українських портах гостро відчувається недостатня забезпеченість їх спеціалізованими комплексами для прийому і обробки вантажів з необхідною інтенсивністю вантажних робіт і виконання природоохоронних вимог для цілого ряду потоків: навалювальних (мінеральні добрива, вугілля, цемент, сірка), деяких накатних і контейнерних вантажів.

Крім того, протягом останніх років спостерігається глобальна тенденція збільшення

дедвейту суден, що сприяє зростанню вантажообігу портів і підвищенню їх конкурентоспроможності. Відтак одним із перспективних напрямків розвитку для українських морських портів є проведення днопоглиблювальних робіт з метою збільшення вантажопідйомності суден, що обслуговуються. Забезпечення виконання комплексу днопоглиблювальних робіт в акваторіях портів і на підхідних каналах дозволить більш ефективно експлуатувати потужності портового господарства, сприятиме збільшенню кількості суднозаходів і залученню в порти додаткових обсягів вантажів.

Розвиток інфраструктури портів повинен врахувати тенденції міжнародної та національної кон'юнктури перевезень, зокрема, необхідно нарощувати потужності з обслуговування контейнерних перевезень, будувати спеціалізовані високотехнологічні перевантажувальні термінали під нову номенклатуру вантажів, розвивати потужності зернових терміналів та перевантажувальних комплексів масових тарно-штучних вантажів;

Отже, подальший розвиток сектору морських та річкових портів в Україні залежатиме від розвитку української економіки, а також підвищення ефективності портів шляхом побудови глибоководних причалів та спеціалізованих перевантажувальних комплексів.

5. Наявність передумов для формування секторального та міжсекторального кластеру

Кластер – це добровільне галузево-територіальне об'єднання взаємопов'язаних організацій (а саме – виробників продукції; постачальників комплектуючих і послуг; освітніх і науково-дослідних установ; банків, інвестиційних і венчурних фондів; об'єктів інфраструктури, тощо) з метою підвищення конкурентних переваг та експлуатації вигоди спільної ринкової діяльності.

Кластер діє за принципами синергізму, коли його учасники взаємопідсилюють один одного. Також знижуються витрати на фінансування діяльності, що консолідовано реалізується кластером – інфраструктурне забезпечення, формування законодавчо-нормативної бази, підготовка трудових ресурсів, розробка та впровадження інновацій, отримання різних форм підтримки від уряду, тощо.

Кластери є результатом розвитку регіональної підприємницької екосистеми «знизу-вверх» як нова форма організації спільних бізнес-процесів, яка через посилення комунікаційних зв'язків між його учасниками стимулює інноваційну діяльність.

Кластери зазвичай організуються на умовах членства, мають гнучку структуру і часто побудовані навколо «якірного» учасника. Ним виступає компанія або організація, діяльність якої важлива для учасників кластеру. Це може виробниче підприємство (наприклад, складальне підприємство), наукова або науково-дослідна установа (R&D-центр), тощо.

Стимулюючи інноваційну діяльність, кластери підвищують конкурентоздатність його учасників, що, відповідно, сприяє нарощуванню їх експортного потенціалу. Згідно даних OECD², в кластерах швидше комерціалізуються інновації, що посилює конкурентоздатність як економіки країни в цілому, так і окремих її секторів. Насамперед це стосується високотехнологічних виробництв, до яких відноситься і машинобудування.

Найбільшого поширення у світі кластери набули у скандинавських країнах, в яких рівень охоплення кластеризацією економічних гравців складає 65-100%. У більшості розвинених країнах кластери розглядаються як основна організаційна форма розвитку секторів економіки зі значним інноваційним потенціалом. Тому на розвиток кластерів уряди розвинених країна направляют значні ресурси і фінансову підтримку у вигляді пільгового оподаткування і надання грантів³.

В Україні розвиток кластерів, зокрема і в морській галузі, знаходиться на початковому етапі. Зареєстровані українські кластери зазвичай створені директивно «зверху-вниз», носять

² <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/competitiveregionalclustersnationalpolicyapproaches.htm>

³ http://ecsn.ru/files/pdf/201604/201604_116.pdf

формальний характер і по своїй суті не є кластерами. В Україні відсутня державна політика з розвитку кластерів.

Потенціал щодо створення морського галузевого кластеру/кластерів розраховується за формулою «Потенціалу кластеризації»:

$$LQ = (Emp_{ig} / Emp_g) / (Emp_i / Emp),$$

де

LQ – коефіцієнт кластерного потенціалу

Emp_{ig} – кількість зайнятих в g-досліджуваному сегменті морської галузі в і-області

Emp_g – кількість зайнятих в g- досліджуваному сегменті морської галузі в Україні

Emp_i – кількість зайнятих в і-області

Emp – кількість зайнятих в Україні

Значення $LQ > 1$ свідчить про наявність у області передумов для формування секторального морського кластеру, оскільки рівень концентрації трудових ресурсів в даному сегменті морського сектору в області перевищує рівень концентрації трудових ресурсів в даному сегменті морського сектору в Україні.

Така методика використовується Європейською Кластерною Обсерваторією⁴ для виявлення основних напрямків розвитку секторальних кластерів в країнах ЄС-28.

Таблиця 5.1

Розрахунок «Потенціалу кластеризації» у досліджуваних секторах морської галузі України

Область/сектор	Перевалка вантажів	Проектно-конструкторські організації	Суднобудування і судноремонт	Судно-плавство	ВСІ 4 разом
Вінницька	-	-	-	-	-
Волинська	-	-	-	-	-
Дніпропетровська	0,1	-	0,0	0,1	0,1
Донецька	2,1	-	2,4	0,5	2,0
Житомирська	-	-	-	-	-
Закарпатська	-	-	-	-	-
Запорізька	0,6	-	0,1	0,1	0,5
Івано - Франківська область	-	-	-	-	-
Київська	-	-	0,0	0,0	0,0
Кіровоградська	-	-	-	-	-

⁴ Європейська Кластерна Обсерваторія (European Cluster Organisation Directory) – дослідницька організація Єврокомісії з питань розвитку кластерів в країнах Євросоюзу, Інтернет сайт: <http://www.clusterobservatory.eu/index.html>

Область/сектор	Перевалка вантажів	Проектно-конструкторські організації	Суднобудування і судноремонт	Судноплавство	ВСІ 4 разом
Луганська	-	-	-	-	-
Львівська	-	-	-	-	-
м. Київ	0,9	0,3	0,2	1,4	0,8
Миколаївська	4,8	34,4	11,5	0,7	6,0
Одеська	10,7	3,7	6,0	10,8	9,9
Полтавська	-	-	-	-	-
Рівненська	-	-	-	-	-
Сумська	-	-	-	-	-
Тернопільська	-	-	-	0,0	0,0
Харківська	-	-	-	-	-
Херсонська	1,4	-	17,4	3,8	3,9
Хмельницька	-	-	-	0,0	0,0
Черкаська	0,0	-	0,1	-	0,0
Чернівецька	0,1	-	-	0,0	0,1
Чернігівська	-	-	-	-	-
Всього	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Як показують наведені в Таблиці 5.1 розрахунки, потенціал кластеризації у сегменті **суднобудування та судноремонту** наявний у (1) Херсонській області (LQ=17,4); (2) Миколаївській області (LQ=11,5); (3) Одеській області (LQ=6,0) і (4) Донецькій області (LQ=2,4).

Потенціал кластеризації у сегменті **судноплавства** наявний у (1) Одеській області (LQ=10,8); (2) Херсонській області (LQ=3,8); та (3) м. Києві (LQ=1,4).

Потенціал кластеризації у сегменті **суднобудівних проектно-конструкторських організацій** наявний у (1) Миколаївській області (LQ=34,4); та (2) Одеській області (LQ=3,7).

Потенціал кластеризації у сегменті **перевалки вантажів у морських та річкових портах і терміналах** наявний у (1) Одеській області (LQ=10,7); (2) Миколаївській області (LQ=4,8); (3) Донецькій області (LQ=2,1) і (4) Херсонській області (LQ=1,4).

Найбільший потенціал для створення **міжсекторального морського кластеру** є у Одеській області (LQ=9,9) та Миколаївській області (LQ=6,0).

Отже, драйвером формування морського кластеру в Україні доцільно розглядати розвиток перевезень українських вантажів вітчизняними судноплавними компаніями.

Як було розглянуто в попередніх розділах а сьогодні з 160 млн. тонн обсягів перевалки вантажів в українських морських портах лише 2 млн. тонн (або 1%) перевозять українські судноплавні компанії.

Для збільшення обсягів перевезень принаймні до 10% (16 млн. тонн) необхідне будівництво нового флоту загальним дедвейтом ~1,6 млн. тонн (до 300 суден різних типів).

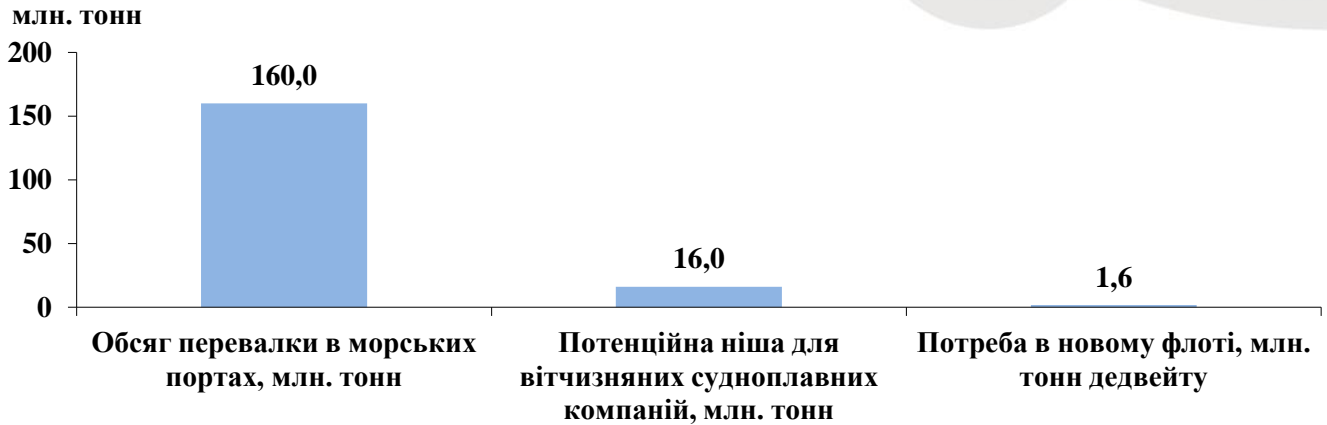

Рис. 5.1 Потреба в новому флоті при збільшенні обсягів перевалки в морських портах вітчизняними судноплавними компаніями

Важливо, щоб новий флот будувався в Україні. Українське судноплавство інтегруватиме всіх учасників морського кластеру.

Для цього судновласники повинні отримати певні преференції/пільги. Розміщення замовлень на будівництво нових суден в Україні запустить весь ланцюг морського кластеру:

Вантажна база ↔ Українське судноплавство → Проектування і Будівництво суден

Ключові висновки Звіту

Сектор проектування суден:

- 1) Загальний обсяг надання послуг із проектування суден в Україні протягом 2010-2019 років складав 7-34 млн. дол. США/рік. Позитивна динаміка 2010-2013 рр. (з 15,6 до 34,4 млн. дол. США/рік) змінилася різким обвалом у 2014-2016 рр. (до 7,3 млн. дол. США/рік), через втрату замовлень з боку кримських суднобудівних і судноремонтних заводів після анексії Криму Росією. З 2017 року за рахунок збільшення іноземних замовлень обсяги збільшилися до 20 млн. дол. США в 2019 році, що на 42% менше максимального показника 2013 року.
- 2) В 2019 році сектор представлений 16 компаніями, в яких працює близько 900 осіб. Найбільші проектні компанії цивільного суднобудування – ТОВ "Марін Дизайн Інжинірінг Миколаїв", ТОВ "Морське Інженерне Бюро", ТОВ "СІ-Джоб Миколаїв", ТОВ "Залів Шіп Дизайн", ТОВ "Асаба Дизайн Центр" і ПП "Торола Дизайн Груп". Типова інжинірингова компанія із проектування суден включає 70-150 працівників, і має річну виручку 2-5 дол. США/рік.
- 3) Найбільша кількість проектних компаній (8 із 16) зосереджена в Миколаївській області, на яких задіяні 683 працівників (75% всіх працюючих в секторі) і які в 2019 році згенерували 16,4 млн. дол. США виручки (82% всієї виручки сегменту).
- 4) Перспективи подальшого розвитку сектору проектування суден пов'язані зі збільшенням замовлень з боку вітчизняних суднобудівних заводів та судновласників на розробку нових типів кораблів (насамперед, річкового і суміжного плавання «ріка-море»), а також збереження експортних замовлень, насамперед, для двох українських офісів міжнародних інжинірингових компаній.

Сектор суднобудування і судноремонту

- 1) Загальний обсяг реалізації продукції суднобудування і судноремонту в Україні протягом 2010-2019 років знизився вдвічі (з 263,3 млн. дол. США в 2010 р. до 141,2 млн. дол. США в 2019 році). Позитивна динаміка 2010-2013 рр. (з 263 до 408 млн. дол. США/рік) змінилася різким обвалом в 2014 р. (до 67 млн. дол. США/рік, зокрема через втрату кримських підприємств і загальний економічний спад), з подальшим поступовим відновлюючим зростанням до 141 млн. дол. США в 2019 році.
- 2) В 2019 році сектор представлений 451 суб'єктом господарювання, що в півтора рази менше показника 2013 року (671 од.). Загальна чисельність працюючих в секторі протягом 2010-2019 років скоротилася в 3 рази, відповідно, із 21,8 до 6,96 тис. осіб.

- 3) Протягом 2010-2019 років в Україні побудовано 176 нових суден, в т.ч. на експорт - 24 од., для потреб внутрішнього ринку – 152 од. Поточний рівень завантаженості суднобудівних потужностей складає 30-35%. Основні замовники суден – компанії-зернотрейдери, насамперед, Нібулон.
- 4) Протягом 2010-2019 років в Україні було відремонтовано 1825 суден, в т.ч. за зовнішніми замовленнями – 557 од., за внутрішніми замовленнями – 1268 од. Основні замовники – українські судновласники.
- 5) За результатами останніх років, найбільші суднобудівні та судноремонтні компанії – ТОВ СП «Нібулон» (будує судна для власних потреб), ПрАТ "ІСРЗ", ТОВ "Смарт-Мерітайм Груп", ПрАТ "Завод "Кузня на Рибальському", ТОВ "Сігран", ПрАТ "Дунайсудноремонт" та ТОВ "Судноремонтне підприємство "Дунайсудносервіс". Сумарна частка цих компаній у реалізації продукції суднобудування і судноремонту протягом 2016-2019 рр. перевищує 95%.
- 6) Сектор суднобудування в Україні протягом останніх 10-років трансформувався у сторону технологічного спрощення, а саме – зросла питома вага вантажних барж і буксирів.
- 7) Подальший розвиток сектору суднобудування і судноремонту залежить від формування попиту на нові судна з боку вітчизняних судноплавних компаній. У разі відсутності суттєвих змін, Україна продовжить втрачати суднобудівні потужності, все більше переорієнтовуючи їх на судноремонт.

Сектор судноплавства

- 1) Обсяг реалізації послуг українськими судноплавними компаніями протягом 2010-2019 років зменшився вдвічі, відповідно, з 208,8 млн. дол. США в 2010 році до 113,2 млн. дол. США в 2019 році. Основні доходи (90%) в сегменті генерують вантажні перевезення: морські (62,1 млн. дол. США, або 55% в 2019 р.) і річкові (40,0 млн. дол. США, або 35%).
- 2) В 2019 році сектор представлений 129 судноплавними компаніями, і з 2013 року їх кількість скоротилася в півтора рази. Загальна чисельність працюючих в українських судноплавних компаніях протягом 2010-2019 років зменшилася в 2,5 рази, відповідно, із 10,4 до 4,3 тис. осіб.
- 3) Загальний обсяг вантажів, перевезених українськими судноплавними морськими компаніями, протягом 2010-2019 рр. зменшився вдвічі, відповідно, з 4,1 до 2,1 млн. тонн/рік. Зниження відбулося за рахунок закордонного плавання (-1,9 млн. тонн), обсяги каботажних перевезень суттєво не змінилися (~1 млн. тонн/рік). Питома частка

українських морських судноплавних компаній у перевезенні вантажів, які обробляють українські морські порти, скоротилася із 4% в 2010 р. до 1% в 2019 році

- 4) Загальний обсяг вантажів, перевезених українськими річковими судноплавними компаніями, протягом 2010-2019 рр. збільшився в півтора рази, відповідно, із 5,94 до 8,95 млн. тонн/рік. Практично весь цей приріст забезпечило перевезення зерна, частка якого в структурі вантажоперевезень річковим транспортом зросла з 3% до 38%.
- 5) Загальна кількість перевезених пасажирів морським і річковим транспортом України протягом 2010-2019 рр. зменшилася більше ніж в 10 разів, відповідно, з 7,6 млн. чол. в 2010р. до 0,67 млн. чол. в 2019 р. Найбільше скоротилися морські перевезення (в 84 рази, з 6,6 до 0,08 млн. чол./рік), через тимчасову окупацію Криму. Річкові пасажирські перевезення за цей період зменшилися вдвічі (з 0,99 до 0,59 млн. чол./рік).
- 6) Потенціал розвитку українських судноплавних компаній пов'язаний із вантажною базою, яку генерує українська економіка, і яка зараз в основному перевозиться іноземними компаніями. Однак, реалізація цього потенціалу потребує оновлення вітчизняного флоту. Для цього необхідно: (а) підвищення вимог до технічного стану суден, (б) спрощення доступу до фінансово-кредитних ресурсів (пільгові ставки, подовжені строки кредитування) і (в) надання пільг для вітчизняних судновласників в частині зменшення розмірів сплати портових зборів.

Сектор річкових і морських портів.

- 1) Обсяг реалізації послуг в даному сегменті протягом 2010-2019 рр. зменшився на 15%, відповідно, з 1485 млн. дол. США в 2010 р. до 1266 млн. дол. США в 2019 році. Зменшення виручки обумовлене значним збільшенням обсягів перевалки низькомаржинальних сировинних вантажів (зерно, руда), і зменшення перевалки більш вартісної продукції (металопродукції).
- 2) В 2019 році сектор представлений 502 суб'єктами господарювання, що на 17% менше ніж було в 2010 році. Загальна чисельність зайнятих працівників в секторі протягом 2010-2019 рр. скоротилася на 30%, відповідно, з 51,7 до 36,3 тис. осіб.
- 3) Загальний обсяг перевалки вантажів в морських портах України в 2010-2019 років збільшився на 11%, відповідно, з 143,5 млн. тонн в 2010 році до 160,0 млн. тонн в 2019 році. В структурі перевалки українських морських портів зросла частка питома вага зернових (з 7% в 2010 р. до 34% в 2019 р.), руди (з 18% до 23%) та інших сипучих вантажів (з 2% до 8%), а натомість зменшилася вагомість чорних металів (з 19% до 10%) і вугілля (з 12% до 4%).

- 4) Загальний обсяг перевалки вантажів в річкових портах України в 2010-2019 років збільшився вдвічі, відповідно, з 6,7 млн. тонн в 2010 році до 13,1 млн. тонн в 2019 році. Основний приріст обсягів перевалки забезпечили зерно (+5,4 млн. тонн/рік) і чорні метали (+1,2 млн. тонн/рік).
- 5) Найбільші морські порти за обсягами перевалки вантажів – МТП «Південний» (53,9 млн. тонн в 2019 р.), Миколаївський МТП (34,3 млн. тонн), МТП «Чорноморськ» (26,2 млн. тонн) та Одеський МТП (25,3 млн. тонн). В 2019 році зазначені порти перевалили 139 млн. тонн вантажів, що складає 87% від загальних обсягів.
- 6) Найбільші оператори за обсягами перевалки в річкових портах – «Укррічфлот» (4,3 млн. тонн або 33% від загальних обсягів в 2019р), «Нібулон» (3,4 млн. тонн або 26%) і Київський річковий порт (1,9 млн. тонн або 15%). В 2019 році зазначені оператори сумарно перевантажили 9,7 млн. т, що складає 74% від загальних обсягів.
- 7) Потенціал розвитку сектору морських і річкових портів пов'язаний з будівництвом глибоководних причалів і розвитком високопродуктивних спеціалізованих терміналів.

Сумарно за досліджуваними секторами

- 1) Загальний обсяг доходів морської галузі за 2010-2019рр. скоротився на ~22% (з ~1973 до ~1541 млн. дол. США/рік).
- 2) Загальна кількість зайнятих в морській галузі України в 2010-2019рр. скоротилась майже вдвічі, відповідно з ~84,9 тис. до 48 тис. осіб.
- 3) Найбільша питома вага в морській галузі по обсягах доходів та кількості працюючих належить морським і річковим портам. Суттєве погіршення результатів в двох інших сегментах (суднобудування/судноремонт, судноплавство) призвело до збільшення питомої ваги портів в показниках морської галузі з 75% у 2010 році до 82% в 2019 році. Питома вага портів у зайнятості всього морського сектору також зросла, відповідно з 62% в 2010 році до 75% у 2019 році.

Створення в Україні галузевих кластерів та міжгалузевого морського кластеру:

Виходячи з аналізу трудового потенціалу в досліджуваних секторах морської галузі, найкращі передумови для створення в Україні секторальних кластерів, а також міжсекторального морського кластеру мають наступні області:

- 1) **Морські та річкові порти:** (1) Одеська область (LQ=10,7); (2) Миколаївська область (LQ=4,8)

- 2) **Суднобудування і судноремонт:** (1) Херсонська область (LQ=17,4); (2) Миколаївська область (LQ=11,5); (3) Одеська область (LQ=6,0)
- 3) **Судноплавство:** (1) Одеська область (LQ=10,8); (2) Херсонська область (LQ=3,8)
Проектування суден: (1) Миколаївська область (LQ=34,4); (2) Одеська область (LQ=3,7)
- 4) **Міжсекторальний морський кластер:** (1) Одеська область (LQ=9,9), (2) Миколаївська область (LQ=6,0)

Отже, драйвером формування морського кластеру в Україні доцільно розглядати розвиток перевезень українських вантажів вітчизняними судноплавними компаніями.

Додатки

Додаток 1.1

Основні проектні компанії суднобудівного сектору та їх основні характеристики

№ п/п	Найменування компанії	Сайт	Спеціалізація, кількість працюючих	Примітки (додаткова інформація)
Миколаївський регіон, м. Миколаїв				
1	ДП «Дослідно-проектний центр кораблебудування» (ДПЦК)	http://srdsc.com/	Проектування будівництва та модернізації бойових надводних кораблів і катерів, допоміжних суден і спеціальних плавучих споруд Кількість працюючих: 189.	Додаткові напрямки: - дослідження в галузі морського озброєння та кораблебудівних наук - технічний супровід та авторський нагляд за будівництвом кораблів.
2	ТОВ «Марин Дизайн Інжиніринг Миколаїв» (МДЕМ)	https://www.damen.com/en/companies/marine-design-engineering-mykolayiv	Мультисервісна інжинірингова компанія Миколаївський офіс іноземного проектувальника Кількість працюючих: 210	Засноване в 2006 році. Станом на 2019 рік виконано більше 330 проектів: Загальна кількість контрактів: 400 • Буксири / робочі човни: 48 • Морські судна: 55 • Швидкісні судна та пороми: 100 • Вантажні судна: 25 • Понтони та баржі: 65 • Днопоглиблення та спеціальні пропозиції: 16 • Інше: 91
3	ТОВ «СІ-Джоб Миколаїв»	www.c-job.com	Мультисервісна інжинірингова компанія Миколаївський офіс іноземного проектувальника Кількість працюючих: н/д	Працюють в Україні з 2017 року С-Job – найбільш велике у Європі незалежне проєктно-конструкторське бюро, що також має офіс у Миколаєві. Деякі проєкти, над якими працювало ПКБ «СІ-Джоб Миколаїв» у 2019 році: 1) Земснаряди довжиною 52 м. Країна замовника – Нідерланди/США. 2) Риболовні судна довжиною 25 м. Країна замовника – Нідерланди. 3) Мега-яхти довжиною 41, 70, 71, 85 та 110 метрів.

№ п/п	Найменування компанії	Сайт	Спеціалізація, кількість працюючих	Примітки (додаткова інформація)
				<p>Країна замовника – Нідерланди. 4) Річкові круїзні лайнери довжиною 135 м. Країна замовника – Нідерланди. 5) Круїзні лайнери довжиною 326 м. Країна замовника – Франція. 6) Круїзні лайнери довжиною 342 м. Країна замовника – Фінляндія. 7) Системи очищення та конденсації вихлопних газів для вантажних та пасажирських суден. Ми докладно розглянемо цей проєкт в одній з наступних публікацій. Країна замовника – Об'єднані Арабські Емірати. 8) Системи очищення баластних вод. Країна замовника – Нідерланди/США.</p>
4	ТОВ ПДБ «ПроЛайн»	http://proline.ua/ru	<p>Комплексні проектно-дизайнерські та конструкторські роботи цивільного суднобудування.</p> <p>Кількість працюючих: 16</p>	<p>Провідна українська фірма Створена в 2003 р. Спеціалізація: будівництво яхт різного класу (парусні, моторні, мега-, супер- та інші яхти), стоїчні/пасажирські суди, судна технічного флоту та транспортні судна, багатокорпусники.</p>
5	ТОВ ПКБ «Залів Шіп Дизайн»	https://www.zalivdesign.com/	<p>Підприємство спеціалізується на проектуванні цивільних суден будь якої складності: круїзних, вантажних, офшорних та інших.</p> <p>Кількість працюючих: 73</p>	<p>17 років на ринку, 76 працівників, 351 проєктів Спочатку у складі профільних підрозділів DAMEN (2003-2005 рр.) та Aker Yards (2006-2010 рр.), і остаточно трансформувався в незалежну українську компанію у 2011 році. Підприємство спеціалізується на проектуванні цивільних суден будь якої складності: круїзних, вантажних, офшорних та інших.</p>
6	ТОВ ПКБ «Асаба Дизайн Центр»	http://asaba-shipdesign.com.ua/	<p>Мультисервісна інжинірингова компанія. Цивільне суднобудування.</p> <p>Кількість працюючих: 72</p>	<p>Засноване в 2012 році. Активно співпрацюють з суднобудівним заводом «Нібулон». Більшість проєктів суден, що побудовані на «Нібулоні», спроектовані в «Асаба Дизайн Центр»: буксири 90ер. 121М та Т3500, 90ере клас 90ер. П-38, земснаряд СДС-15, несамохідні судна 90ер. В2000 та В5000, 140-метрове судно-</p>

№ п/п	Найменування компанії	Сайт	Спеціалізація, кількість працюючих	Примітки (додаткова інформація)
				перевантажувач 91ер. П-140.
7	ТОВ ПОС ТОРОЛА	http://www.pos-s-ltd.com/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=7	<p>Цивільне суднобудування: проектування корпусів суден; технічне оснащення суден.</p> <p>Дочірнє підприємство ТОВ «ПОСС» (українсько-норвезька компанія)</p> <p>Кількість працюючих: н/д</p>	Досвід проектування: буксири (Вр=26-61 тонн), вантажні (L=140 м) та спеціалізовані (несамохідні баржі класу «річка-море») судна
8	ПАТ «Чорноморсудно-проект»	http://chsp.mkسات.net/	<p>Комплексні проектно-конструкторські роботи за напрямками цивільного суднобудування: морські та річкові судна універсальні (багатоцільові)</p> <p>Кількість працюючих: 17</p>	Засноване у 1955 році. Морські та річкові судна (універсальні (багатоцільові), балкари, рефрижератори, постачальницькі судна, науково-дослідні, криголами, лоцманські, яхти моторні, суда на повітряній подушці амфібії, контейнеровози, танкери, накатні, паромі, бурові, буксири, спецпризначення, плавучі електростанції, судна по повітряній подушці скегові) та інші.
Херсонський регіон, м. Херсону				
9	ДП ЦКБ «Ізумруд»	http://uatmic.com/kommercheskie-i-proizvodstvennye-uslugi/item/%D1%96zumrud	<p>Проектування суден, доків, причалів та інших плавучих споруджень різного призначення</p> <p>Кількість працюючих: 9</p>	Плавучі засоби всіх призначень та класів: з/б причали: стаціонарні та пливучі, плавучі доки (в т.ч. ремонтні), плавучі готельно-ресторанні комплекси тощо
Одеський регіон, м. Одеса, м. Ізмаїл				
10	ТОВ «Морське Інженерне Бюро» (МІБ), м. Одеса	http://meb.com.ua/news/news.html	<p>Проектування будівництва та модернізації цивільних суден усіх типів</p> <p>Кількість працюючих: 74</p>	Проектування нових нафтоналивних, суховантажних, комбінованих, пасажирських, аварійно-рятувальних, гідрографічних і буксирних суден, залізничних, автомобільних і пасажирських поромів, газозовів, наливних і суховантажних баржі-буксирних складів, а також різних суден технічного флоту відповідно до вимог будь-якого класифікаційного товариства ;

№ п/п	Найменування компанії	Сайт	Спеціалізація, кількість працюючих	Примітки (додаткова інформація)
				<p>А також: розробка проектів модернізації, конверсії та поновлення цивільних суден усіх типів, в тому числі зі зміною призначення, класу, середньої вантажопідйомності, району плавання і льодової категорії відповідно до вимог будь-якого класифікаційного товариства.</p> <p>Впродовж 2000-2018рр. по 96 проектам було побудовано 330 морських, річкових і змішаного ріка-море плавання суден. Крім повністю завершених, ще 11 судів добудовувалося після спуску, і більше 30-ти судів перебувало на стапелях заводів.</p> <p>За проектами МІБ судна будуються по всьому світу, в т.ч. в Китаї, Німеччині (більш детальна інформація наявна на сайті компанії).</p>
11	ПП «Гранд інжиніринг», м. Ізмаїл	http://grandengineering.com.ua/ru/	Проекти ремонту та модернізації цивільних суден, техніко-економічні обґрунтування різного цільового призначення. Кількість працюючих: 4	Заснована в 2008 році Діяльність компанії поділяється на три основних групи: 1. Загальнопроектні роботи. Проекти новобудов, модернізації та переобладнань судів. 2. Розробка проектів перевезення великогабаритних та великовагових вантажів (КТГ). 3. Розробка й супровід спеціалізованого програмного забезпечення – бортові програми з розрахунку завантаження, міцності, остійності і непотоплюваності.
12	Державне підприємство «Науково-дослідний інститут «Шторм», м. Одеса	http://www.gpn-iishtorm.od.ua/	Ремонт та виробництво звукометричних комплексів або ремонт та модернізація морських артилерійських установок (військового суднобудування). Кількість працюючих: 132	Основний вид діяльності: науково-технічний напрямок забезпечення теплових режимів радіоелектронної апаратури (РЕА), в т.ч. на кораблях Держпідприємство працює в таких сферах, як ремонт та виробництво звукометричних комплексів або ремонт та модернізація морських артилерійських установок. Компанія працює понад 50 років.
Київський регіон, м. Київ				

№ п/п	Найменування компанії	Сайт	Спеціалізація, кількість працюючих	Примітки (додаткова інформація)
13	ДП «Київський державний науково-дослідний інститут гідро приладів»	http://hydrodevices.kiev.ua/ сайт не працює	Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук. Кількість працюючих: 113	Працює з 1956 року.
14	ДП Інститут Гідромеханіки НАН України	http://hydromech.org.ua/	Пошук перспективних конструктивних схем для роторів вітроенергетичних установок; розробка медичного обладнання для неінвазивної акустичної діагностики; створення екранопланів. Кількість працюючих: 300	
15	ДП Державний проектний інститут «Діпроверф»	http://www.diproverf.com.ua/project_institut.phtml	Проектні роботи за напрямками: суднобудування та інше промбудування Кількість працюючих: 50	Об'єкти промбудування: об'єкти гальвано-хімічних виробництв; приладобудування і спецмашинобудування; суднобудування ; Мікрорайони Офісні центри та торгово-розважальні комплекси Об'єкти житлового та цивільного будівництва.
16	ТОВ «Бюро Корабельних Інженерів» («БКІ»)	http://nab-marine.com/ru/	Проекти модернізації та пере класифікації, також техноробочі проекти будівництва суден Кількість працюючих: 2	Проекти модернізації та перекласифікації судів – збільшення вантажопідйомності, розширення району плавання, перевезення небезпечних вантажів, обґрунтування льодової категорії, установка систем управління баластними водами, установка систем очищення вихлопних газів, заміна головних двигунів, модернізація і розрахунки гвинто-рульового комплексу Техноробочі проекти будівництва суден – малотоннажне суднобудування, в стійку суду, суднопідіймальні споруди, несамохідні судна, буксири, плавучі платформи та модульні системи, наплавні мости

Джерело: Асоціація «Укрсудпром», сайти підприємств, інші відкриті джерела

Додаток 2.1

Динаміка оновлення українського флоту в період з 2010 по 2019рр. в розрізі класу, типу суден та судновласників, од.

Позначки рядків	Для внутрішнього плавання (річкові)						Морські валовою місткістю менше 100 тонн						Морські валовою місткістю понад 100 тонн										Всього			
	2010	2012	2015	2016	2017	Всього	2012	2014	2015	2016	2017	Всього	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		всього		
ANSHIP LLC													1											1	1	
BLUE WAVE SHIPPING INC													1											1	1	
ГОЛОВКО ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ	1					1																			1	
Державне Підприємство "Адміністрація Морських Портів України"																2			1						3	3
ДП "Маріупольський МТП"																2								2	2	
ДП "МТП "Южний"							1					1	1	1	1									3	4	
ПАТ "Інгулецький Гірничо-Збагачувальний Комбінат"		1				1																			1	
ПАТ "Новоселівський Гірничо-Збагачувальний Комбінат"		1				1																			1	
Плаксiєнко Денис Володимирович										2		2													2	
ПП "Вестра"																1								1	1	
ПрАТ "Українське Дунайське Паропластво"					1	1																			1	
Сахник Валерій Юрiєвич								1				1													1	
Сахник Ігор Валерійович									1			1													1	
Сахник Ольга Геннадiївна											1	1													1	
ТОВ "АКВА ТУР"														1										1	1	
ТОВ "АП Марiн"																			2					2	2	
ТОВ "АРТiЛЬ"			1		1	2				1		1													3	

Позначки рядків	Для внутрішнього плавання (річкові)						Морські валовою місткістю менше 100 тонн						Морські валовою місткістю понад 100 тонн										Всього	
	2010	2012	2015	2016	2017	Всього	2012	2014	2015	2016	2017	Всього	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		всього
ЛТД"																								
ТОВ "Грейн-Траншипмент"																							2	2
ТОВ "ЛОТОК"																						11		11
ТОВ "Мостобудівельне Підприємство "Мостострой"													1											1
ТОВ "Сапсан Траншип"															2							1		3
ТОВ "Север Порте"									1			1												1
ТОВ "Сервіс Транс Балк"															7	1								8
ТОВ «Пі Енд Оу Марітайм Юкрейн»														1										1
ТОВ СП "НІБУЛОН"			3	4	3	10							12	2	2	1	2	3	3	4	5	6		40
Всього	1	2	4	4	5	16	1	1	2	3	1	8	16	5	16	3	2	3	6	4	17	8	80	

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

Найбільші суднобудівні та судноремонтні підприємства України

Найбільші суднобудівні та судноремонтні підприємства України в розрізі регіонів		Спеціалізація, потужності (технічні особливості), численність персоналу	Примітки (додаткова інформація)
1	ДП «Миколаївський суднобудівний завод», м. Миколаїв (колишній «Суднобудівний завод імені 61 комунара»)	<p>Спеціалізація: цивільне (громадянське) та військове суднобудування та ремонт</p> <p>Потужності: Будівництво судів з вагою корпусу до 20 тис. т Загальна довжина причальних стінок 1248м, має можливість одночасно будувати до 10 суден. Наявний плавучий док: вантажопідйомністю 7 тис. т, максимальна довжина ремонтного судна 139,5 м, шириною до 20м.</p> <p>Чисельність працюючих: 341 (2019р.)</p>	<p>Підпорядкований Укроборонпрому</p> <p>Громадянське (цивільне) та військове суднобудівництво: катери (макс. довжина 44 м, швидкість руху – більше 44 вузли); корвети до 90,4 м довжиною та швидкістю до 31-32 вузлів), ремонт суден та кораблів, виготовлення виробів машинобудування та металоконструкцій</p> <p>https://www.shipyard61.com.ua/</p>
2	ТОВ «Суднобудівний завод «Океан», м. Миколаїв	<p>Спеціалізація: цивільне суднобудування (великотонажне і середньотонажне), ремонт</p> <p>Потужності: Сухий док (габарити 355 м довжина, 60 м ширина і 17,1 м глибина) дозволяє будувати судна типів Panamax, Aframax, Suez-Max (дедвейтом до 300 000 т, довжиною до 320 м, шириною до 50 м). Плавучий док – оснащений двома портално-монтажними кранами вантажопідйомністю 5 т кожен, дозволяє ремонтувати на воді та спускати судна вантажопідйомністю до 6 тис. тонн. Завод має причально-добудовну набережну довжиною 420 м (для добудови крупнотонажних суден) та 200 м (для добудови середньотонажних суден).</p> <p>Чисельність працюючих: 544 (2019 р.)</p>	<p>Завод будує судна типу "річка-море" різного призначення: контейнеровози, буксири льодового класу, танкери-хімовози, суховантажі, танкери для внутрішнього плавання, морські буксири, вантажні багатоцільові судна, багатоцільові вантажні судна для перевезення великовагових вантажів, багатофункціональні понтони, аварійно-рятувальні судна, катери і інші. Також ремонтує та модернізує судна, інше</p> <p>Найбільший в Україні сухий док. Для закладки та побудови суден доковою вагою до 5 500 т також може бути використаний елінг.</p> <p>https://ocean-shipyard.com/uk/</p>
3	ССЗ у складі ТОВ СП «НІБУЛОН», м. Миколаїв	<p>Спеціалізація: повнокомплектне будівництві суден і плав споруд, судноремонт, проектно-конструкторські роботи.</p> <p>Потужності: будівництво суден до 140 метрів довжиною та осадкою до 5 м.</p> <p>Чисельність працівників: н/д</p>	<p>В 2019/20 МР ССЗ «НІБУЛОН» спущено на воду 6 суден. Працює на базі Суднобудівного заводу «Ліман» https://www.nibulon.com/data/sudnobuduvannya.html</p>
4	ТОВ «Смарт Мерітайм Груп»	<i>Чорноморська верф:</i>	Можливість цивільного суднобудування

Найбільші суднобудівні та судноремонтні підприємства України в розрізі регіонів	Спеціалізація, потужності (технічні особливості), численність персоналу	Примітки (додаткова інформація)
<p>(Чорноморська Херсонська верфі), м. Миколаїв та м. Херсон</p>	<p>Спеціалізація: військове суднобудування. Може серійно виробляти судна дедвейтом до 120 тис. тонн.</p> <p>Потужності: В залежності від розмірів – до 12 суден одночасно. Може серійно виробляти судна дедвейтом до 120 тис. тонн. В наявності всепогодний критий елінг. ОСП (около стапельна плита): докова вага 1500т, максимальна вантажопідйомність кранів 2*900т. Плавучий док - макс. довжина 120 м, макс. ширина 40 м, макс. осадка 3,9 м, докова вага 4000 т.</p> <p>Херсонська верф: Спеціалізація: цивільне суднобудування: різні типи суден водотоннажністю до 30 тис. тонн</p> <p>Потужності: Можливе будівництво та ремонт одночасно: до 6 суден на стапелі, до 6 суден на сліпі. В наявності всепогодний критий елінг. Характеристики споруджуваних або судів, що піднімаються: Проммайданчик 1(стапель): макс. довжина (в залежності від носового і кормового подзору) 180-185 м, макс. ширина 25,5 м, максимальна осадка 4,2 м, докова вага 10 тис. т, максимальна вантажопідйомність кранів 2*80т; Проммайданчик 2 (сліп): макс. довжина 140 м, макс. ширина 30 м, макс.осадка 3 м, докова вага 3000 т, максимальна вантажопідйомність крану 80 т. В наявності пірси довжиною 995 м з макс. осадкою 7 м, максимальна вантажопідйомність кранів 100 т.</p> <p>Чисельність працівників по групі «СМГ»: 1040 (2019 р.)</p>	<p>https://smart-holding.com/uk/our-investments/smart-maritime/chsz/ https://smart-maritime.com/upload/iblock/dbc/sudostroi.pdf</p> <p>різні типи суден водотоннажністю до 30 тис. тонн: танкерів, суховантажних суден, контейнеровозів, криголамів і суден арктичного постачання, рефрижераторів, буксирів та інших офшорних суден.</p> <p>https://smart-maritime.com/ru/enterprises/khersonskiy-sudostroitelnyy-zavod/</p>
<p>5 Суднобудівна верф ТОВ «Артіль ЛТД»*, м. Миколаїв</p>	<p>Спеціалізація: мале цивільне суднобудування</p> <p>Потужності: малотоннажна верф, судна довжиною до 25 метрів</p>	<p>Будують пасажирські судна, промислові риболовецькі сейнери, морські трамвайчики, морські пасажирські судна, судна на повітряній подушці NOVART, електричні човни ЕСОВОАТ.</p>

Найбільші суднобудівні та судноремонтні підприємства України в розрізі регіонів		Спеціалізація, потужності (технічні особливості), численність персоналу	Примітки (додаткова інформація)
		Чисельність працівників: н/д	Верф 2009 року будівництва з сучасним обладнанням: порталні крани, великим підйомним сліпом дозволяє спускати і піднімати судна довжиною до 25 метрів. https://artelmarine.com/
6	ТОВ «Чорноморська яхтенна верф»*, м. Миколаїв	Спеціалізація: мале цивільне суднобудування Потужності: малотоннажна верф, судна довжиною до 45 метрів Чисельність працівників: до 100 (2019 р.)	Малотоннажна верф: будує моторні та вітрильні яхти, катери: custom та semi-custom яхти до 45 метрів довжиною, патрульний катер (швидкість більше 45 вузлів) та спеціальні швидкісні водолазно-рятувальні судна https://blackseayachts.com/
7	ДП Херсонський Державний Завод «Палада», м. Херсон	Спеціалізація: спеціалізоване суднобудування (технічне) Потужності: Добудовна набережна загальною довжиною 500 м, крани з вантажопідйомністю до 80 т. 2 сухих доки площею: 144x32,5м та 144x18,5 м для будівництва плавучих доків, суден та при капітальному будівництві. Чисельність працівників: 420 (2019 р.)	Спеціалізація: будівництво композитних та металевих плавучих ремонтних та передаточних доків (підйомною силою 6500,8500,17000,28000 т, доків-елінгів типу «Північ», передаточних доків типу «Торос», комплексу доків типу «Вантажник», доків для утилізації атомних підводних човнів), з/б та металеві пантони, плавучі готелі та інше. http://www.pallada.ks.ua/ (сайт не працює)
8	ТОВ «ШИПЯРД1930»*, м. Херсон	Спеціалізація: мале цивільне суднобудування Потужності: н/д Чисельність працівників: 50 (2019)	н/д
9	ДП «Азовський судноремонтний завод», м. Маріуполь	Спеціалізація: ремонт, а також суднобудування спеціального призначення Потужності: Ремонт - плавучий док: вантажопідйомність 15 тис. тон, довжина прийнятих суден до 200 метрів, ширина прийнятих суден до 25 метрів, підхідний канал 8 метрів, обладнані причали та спеціалізовані цехи.	Суднобудування спеціального призначення: типу нафтосміттязбірники проекту 205 А і 25505, призначені для очищення акваторії портів та рейдів від розливів нафтопродуктів при ліквідації аварійних розливів (з температурою спалаху вище 60 ° С) і плаваючого сміття. Є досвід будівництва несамохідних барж, ліхтерів типу «LASH», плавучих доків, причалів, призначених

	Найбільші суднобудівні та судноремонтні підприємства України в розрізі регіонів	Спеціалізація, потужності (технічні особливості), численність персоналу	Примітки (додаткова інформація)
		Чисельність працівників ТОВ «СРЗ»: 649 (2019 р.)	<p>для швартування суден водотоннажністю до 5000 т, завдовжки до 105 м, що складаються з трьох шарнірно-сполучних понтонів з перехідним мостом.</p> <p>Відремонтовано за останній рік: 120 суден (сайт)</p> <p>В 2003 році ДП «Азовський судноремонтний завод» передано ФДМУ як ЦМК в оренду ТОВ «СРЗ». З 2010 року перейшло під управління Керуючої компанії «Маріупольська інвестиційна група».</p> <p>www.asrz.com.ua/</p>
10	ГВСП «Кілійський суднобудівельно-судноремонтний завод» ПрАТ «УДП», м. Кілія	<p>Спеціалізація: цивільне суднобудування («річка-море»), судноремонт</p> <p>Потужності: Бічний механічний сліп з 11 стапельними місцями. Вантажопідйомність сліпа 700 т, макс. довжина судів для підйому 80 м.</p> <p>Чисельність працівників: н/д</p>	<p>Суднобудування: корпуси суден морські, річкові, озерні, каботажні, для каналів і гаваней; баржі та ліхтери морські, річкові, озерні, каботажні, для каналів і гаваней; плоти і понтони морські, річкові, озерні, каботажні, для каналів і гаваней; корпуси суден маломірного пасажирського флоту, катери, яхти; тощо.</p> <p>Судноремонт: комплексний ремонт і технічне обслуговування суден і плавзасобів, тощо.</p> <p>Повна назва: Госпрозрахунковий Відокремлений Структурний Підрозділ "Кілійський Суднобудівельно-Судноремонтний Завод" ПрАТ "Українське Дунайське Пароплавство".</p> <p>http://udp.one.ua/poslugi/hosp-kssrz</p>
11	ТОВ «Київський суднобудівельно-судноремонтний завод», м. Київ	<p>Спеціалізація: суднобудування та судноремонт (довжиною до 120 м, шириною до 16,2 м, вагою до 1800 тонн).</p> <p>Потужності: 4 стапеля довжиною 110 м, шириною 16,2 м та вагою для спуску на воду до 1800 т кожний 3 стапеля довжиною до 80 м, шириною 16,2 м та вагою для спуску на воду до 600 т кожен.</p>	<p>Суднобудування: паромів, сухо вантажників до 3850 т дедвейтом.</p> <p>Ремонт, модернізація, і переобладнання річкових суден та суден змішаного "ріка-море" плавання довжиною до 120 м, шириною до 16,2 м, вагою до 1800 тонн.</p> <p>www.kssrz.com.ua</p>

Найбільші суднобудівні та судноремонтні підприємства України в розрізі регіонів		Спеціалізація, потужності (технічні особливості), численність персоналу	Примітки (додаткова інформація)
		Чисельність працівників: 146 (2016р.)	
12	ПрАТ «Завод «Кузня На Рибальському», м. Київ	<p>Спеціалізація: цивільне та спеціалізоване суднобудування (в т.ч. військово)</p> <p>Потужності: н/д</p> <p>Чисельність працівників: 676 (2018р.)</p>	<p>Спеціалізація: будівництво риболовецьких траулерів середнього класу різноманітних модифікацій, будівництво корпусів транспортних суден, портові та технічні судна</p> <p>Портфоліо:</p> <p>Швидкісні патрульні катери водотоннажністю 10 – 120 т</p> <p>Малі сторожові кораблі водотоннажністю 400 – 500 т для охорони закритих морів і далекі прибережної зони</p> <p>Патрульні кораблі відкритого моря водотоннажністю 1600 – 1800 т</p> <p>Рибопромислові судна потужністю до 4000 кВт</p> <p>Буксири портові і буксири рятувальники, сміттєзбирачі і пожежні судна</p> <p>Універсальні суховантажні судна і контейнеровози вантажопідйомністю до 4500 т</p> <p>Танкери, хімовози дедвейтом до 5000 т</p> <p>Судна технічного флоту: багаточерпакові земснаряди, землесоси ґрунтовідвізні шаланди</p> <p>Баржі несамохідні</p> <p>Плавучі доки вантажопідйомністю 2500 – 3000 т</p> <p>Корпуси суден різного призначення</p> <p>https://zkr.com.ua/</p>
13	ПП Суднобудівна верф «Оріон»*, м. Черкаси	<p>Спеціалізація: малотоннажне цивільне суднобудування</p> <p>Потужності: Здатні будувати одночасно до 5 суден, максимальна осадка 5 м</p> <p>Чисельність працівників: 26 (2019 р.)</p>	<p>Споруда суден і яхт з суднобудівної сталі</p> <p>http://shipyardck.ucoz.ua/</p>

Найбільші суднобудівні та судноремонтні підприємства України в розрізі регіонів		Спеціалізація, потужності (технічні особливості), численність персоналу	Примітки (додаткова інформація)
14	Запорізький суднобудівельно-судноремонтний завод (ЗССРЗ), філія ПАТ СК «Укррічфлот», м. Запоріжжя	<p>Спеціалізація: цивільне суднобудування і ремонт («річка-море»)</p> <p>Потужності: сліп Г-150, для підйому суден вагою до 800 т, довжиною до 90 м, шириною до 16 м; плавучий док для підйому суден вагою до 5000 т довжиною до 135 м, шириною до 20 м; кормопідйомник для підйому суден вагою до 327 т. плавуча майстерня.</p> <p>Чисельність працівників: н/д</p>	цивільного суднобудування і ремонту суден і кораблів для потреб річкового і морського флоту
15	ПрАТ «Дунайсудноремонт», м. Ізмаїл	<p>Спеціалізація: ремонт («річка-море»)</p> <p>Потужності: Габарити ремонтованих судів: довжина до 140 метрів; докова вага до 5000 тонн; осад до 4,5 метрів.</p> <p>Чисельність працівників: 332 (2019 р.)</p>	http://idsr.com.ua/about/
16	ТОВ «Судноремонтне підприємство «Дунайсудносервіс», м. Ізмаїл	<p>Спеціалізація: ремонт суден вагою до 4 тис. тонн і довжиною до 120 м</p> <p>Потужності: Загальна довжина причальних стінок: 510 м. Плавучі доки з в/п 2500-4500 т, довжина на стапель-палубі 67 або 100 м, макс. ширина 31,1 м.</p> <p>Чисельність працівників: 440 (2019 р.)</p>	<p>Спеціалізація: ремонт</p> <p>http://izmdss.od.ua/</p>
	АРК КРИМ (окупована територія)		
17	Керченський завод «Залів»	<p>Спеціалізація: цивільне суднобудування, ремонти суден різного призначення доковою вагою 8,5 тис. т, осадка 5 м</p> <p>Потужності: Сухий док довжиною 350 м, глибиною 14 м, шириною 60 м, Сліпи для підйому суден вагою до 1200 т.</p>	<p>Будівництво танкерів та контейнеровозів Сайт: http://www.zalyv.com/ https://www.zalivkerch.com/ (не активний)</p>

Найбільші суднобудівні та судноремонтні підприємства України в розрізі регіонів		Спеціалізація, потужності (технічні особливості), численність персоналу	Примітки (додаткова інформація)
		Довжина причалів 1400 м, 5 порталних кранів в/п 20 та 10 т. 2 плавучих доки в/п 8500 та 5500 т, портовий буксир потужністю 1200 к.с., морський буксир потужністю 225 к.с. Чисельність працівників: 1822 (2012 р.), 2226 (2018/2019рр.)	
18	Феодосійський суднобудівний завод «Море»	Спеціалізація: цивільне швидкісне суднобудування Потужності: Довжина причального фронту 301 м Ремонт суден шириною не більше 8 м, та 35 т водотоннажністю Чисельність працівників: 1237 (2012 р.)	Виробництво швидкісних кораблів і суден з динамічними принципами підтримки (на підводних крилах, на повітряній подушці, на каверні, глиссируючих), прогулянкових яхт і катерів з корпусами з алюмінієво-магнієвих сплавів ремонт https://moreship.ru/

**Малі підприємства, які мають власну верф і виробничі площі для будівництва суден довжиною до 30-40 м.
Джерело: Асоціація «Укрсудпром», сайти підприємств, інші відкриті джерела*

**Перевалка вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі груп вантажів,
тис. тонн**

Порт	Група вантажів	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Бердянський морський порт	Наливні	161	109	181	142	17	3				
	Суховантажні сипучі	1 892	2 148	2 158	1 644	3 034	4 083	3 081	2 050	1 603	2 038
	Тарно-штучні вантажі	145	170	200	378	146	364	720	348	210	37
	Всього вантажів	2 198	2 426	2 538	2 164	3 197	4 451	3 801	2 398	1 813	2 074
Білгород-Дністровський морський порт	Наливні										
	Суховантажні сипучі	8	7	4	74	60	6	6	27	13	6
	Тарно-штучні вантажі	1 042	988	924	593	555	709	457	325	222	111
	Всього вантажів	1 050	995	928	667	615	716	463	352	235	117
Євпаторійський морський порт	Наливні										
	Суховантажні сипучі	834	1 266	234	62	8					
	Тарно-штучні вантажі	382	528	687	915	168					
	Всього вантажів	1 216	1 794	921	977	176					
Ізмаїльський морський порт	Наливні				43	74	106	121	131	178	200
	Суховантажні сипучі	6 256	4 465	2 681	2 419	2 756	4 420	5 201	4 669	4 239	3 747
	Тарно-штучні вантажі	377	486	256	301	263	299	361	298	266	337
	Всього вантажів	6 633	4 951	2 937	2 763	3 093	4 825	5 683	5 098	4 683	4 283
Керченський морський порт	Наливні	428	1 130	2 362	1 947	328					
	Суховантажні сипучі	4 012	4 754	4 196	825	65					
	Тарно-штучні вантажі	418	389	149	19	7					
	Всього вантажів	4 859	6 273	6 707	2 792	401					
Маріупольський морський порт	Наливні	44	59	64	55	116	100	89	74	29	144
	Суховантажні сипучі	7 162	6 965	6 723	6 299	5 628	4 362	2 958	1 938	1 709	2 512
	Тарно-штучні вантажі	8 729	8 030	8 123	9 146	7 259	4 523	4 557	4 503	4 151	3 828
	Всього вантажів	15 935	15 054	14 909	15 499	13 003	8 984	7 604	6 514	5 888	6 484
Миколаївський морський порт	Наливні	1 363	1 521	2 441	1 800	2 282	1 753	2 476	2 810	2 980	2 806
	Суховантажні сипучі	4 354	5 698	15 355	15 416	15 033	16 815	16 569	18 175	23 249	27 376
	Тарно-штучні вантажі	1 488	1 410	2 884	3 088	3 488	3 664	3 379	2 550	2 977	3 251
	Всього вантажів	7 204	8 630	20 679	20 304	20 803	22 233	22 424	23 535	29 205	33 433
Морський порт "Південний"	Наливні	3 452	3 905	4 336	4 642	4 823	4 510	3 784	3 613	3 807	4 294
	Суховантажні сипучі	14 757	18 734	35 357	37 928	41 770	43 402	34 393	36 168	34 334	45 405
	Тарно-штучні вантажі	12	0	618	871	839	670	1 120	2 117	4 562	4 164
	Всього вантажів	18 221	22 639	40 311	43 441	47 432	48 582	39 298	41 898	42 702	53 863
Морський порт "Усть-Дунайськ"	Наливні			14	12	13	6	12	17	22	9
	Суховантажні сипучі	28	24	21	26	45	16	14	33	29	51
	Тарно-штучні вантажі		4		1	3			4		11
	Всього вантажів	28	28	35	39	62	23	25	54	51	71
Морський порт Чорноморськ	Наливні	1 442	1 282	1 708	1 601	1 843	1 694	1 384	1 778	1 602	1 639
	Суховантажні сипучі	7 151	6 594	10 037	9 959	10 171	12 514	12 063	12 872	14 513	18 074
	Тарно-штучні вантажі	6 461	5 654	5 368	4 899	5 599	3 050	2 495	2 575	5 420	6 440
	Всього вантажів	15 054	13 530	17 113	16 459	17 613	17 258	15 942	17 225	21 535	26 153
Одеський морський порт	Наливні	11 535	9 814	6 463	4 809	4 327	3 324	2 617	2 325	1 423	1 846
	Суховантажні сипучі	4 737	6 584	8 862	8 980	9 628	10 508	9 620	9 516	8 537	10 729
	Тарно-штучні вантажі	8 428	9 208	9 218	9 382	10 625	11 754	13 015	12 295	11 738	12 768
	Всього вантажів	24 701	25 606	24 542	23 171	24 579	25 586	25 251	24 137	21 698	25 344
Ренійський морський порт	Наливні	597	515	195	1 600	325	149	94	43	43	30
	Суховантажні сипучі	844	902	756	1 013	1 126	756	869	1 060	1 275	1 239
	Тарно-штучні вантажі	146	183	110	176	14	2	9	22	14	6
	Всього вантажів	1 587	1 600	1 061	2 789	1 465	907	972	1 125	1 333	1 275
Севастопольський морський порт	Наливні	212	79	146	163						
	Суховантажні сипучі	221	270	2 117	1 449	337					
	Тарно-штучні вантажі	15	23	2 814	3 189	789					
	Всього вантажів	448	372	5 078	4 801	1 126					
Скадовський морський порт	Наливні						12	9	16	6	2
	Суховантажні сипучі	93	86	32	14	46	13	4	3		

Порт	Група вантажів	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Тарно-штучні вантажі	308	289	149	262	13	13	20	3	3	3
	Всього вантажів	400	376	181	276	58	38	33	21	8	5
Спеціалізований морський порт Ольвія	Наливні			154	83	12	22	41	61		
	Суховантажні сипучі			3 771	4 011	5 357	5 538	5 676	6 544	2 381	2 637
	Тарно-штучні вантажі	2 475	2 425	2 112	1 473	1 606	1 351	821	275	563	460
	Всього вантажів	2 475	2 425	6 037	5 567	6 975	6 911	6 539	6 880	2 944	3 097
Феодосійський морський порт	Наливні	2 254	2 976	2 148	2 098	112					
	Суховантажні сипучі	569	803	632	489	135					
	Тарно-штучні вантажі	358	141	222	15	116					
	Всього вантажів	3 181	3 920	3 002	2 602	362					
Херсонський морський порт	Наливні	73	33	297	288	78	192	161	148	134	168
	Суховантажні сипучі	1 774	2 446	3 078	3 640	3 088	2 973	2 961	2 691	2 388	2 961
	Тарно-штучні вантажі	501	448	442	205	735	969	590	502	553	674
	Всього вантажів	2 347	2 926	3 817	4 133	3 901	4 134	3 712	3 341	3 075	3 803
Ялтинський морський порт	Наливні										
	Суховантажні сипучі	106	171	188	162	6					
	Тарно-штучні вантажі										
	Всього вантажів	106	171	188	162	6					
Всього в морських портах	Наливні	21 561	21 425	20 508	19 282	14 349	11 871	10 789	11 016	10 223	11 138
	Суховантажні сипучі	54 799	61 917	96 201	94 410	98 291	105 408	93 413	95 746	94 271	116 775
	Тарно-штучні вантажі	31 283	30 375	34 276	34 913	32 226	27 367	27 544	25 816	30 677	32 087
	Всього вантажів	107 642	113 716	150 985	148 606	144 866	144 646	131 746	132 578	135 171	160 001

* - в 2010-2011 рр. без врахування перевалки на приватних причалах в морських портах

Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

Перевалка вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі напрямків, тис. тонн

Порт	Група вантажів	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Бердянський морський порт	Внутрішнє сполучення	17	6	9	22	822	1 692	994	234	12	1
	Експорт	1 973	2 233	2 358	1 998	2 342	2 755	2 807	2 164	1 783	2 035
	Імпорт	92	70	99	121	18	3			17	39
	Транзит	116	118	72	23	15					
	ВСЬОГО	2 198	2 426	2 538	2 164	3 197	4 451	3 801	2 398	1 813	2 074
Білгород-Дністровський морський порт	Внутрішнє сполучення	1	2	6	1	13	1		16		
	Експорт	980	916	863	584	538	689	421	298	183	31
	Імпорт	66	74	55	75	61	26	42	39	52	87
	Транзит	3	3	4	8	3					
	ВСЬОГО	1 050	995	928	667	615	716	463	352	235	117
Євпаторійський морський порт	Внутрішнє сполучення	834	1 266	234	64	8					
	Експорт	96	147	195	247	48					
	Імпорт	123	164	187	258	47					
	Транзит	163	218	305	408	72					
	ВСЬОГО	1 216	1 794	921	977	176					
Ізмаїльський морський порт	Внутрішнє сполучення	63	81	35	13	17	42	65	163	16	10
	Експорт	5 266	3 832	1 957	2 021	1 979	3 168	4 122	3 235	3 518	3 424
	Імпорт	60	4	10	56	81	383	182	224	134	228
	Транзит	1 245	1 034	935	673	1 016	1 232	1 314	1 476	1 015	620
	ВСЬОГО	6 633	4 951	2 937	2 763	3 093	4 825	5 683	5 098	4 683	4 283
Керченський морський порт	Внутрішнє сполучення	11	9	9	7						
	Експорт	3 380	2 081	1 188	328	198					
	Імпорт	67	96	34	18	2					
	Транзит	1 401	4 088	5 476	2 439	201					
	ВСЬОГО	4 859	6 273	6 707	2 792	401					
Маріупольський морський порт	Внутрішнє сполучення	17	14	13	46	1 199	2 476	1 726	115	51	9
	Експорт	13 956	12 908	13 011	14 058	10 854	5 178	5 608	5 463	4 930	5 266
	Імпорт	144	227	249	178	476	1 322	270	937	907	1 209
	Транзит	1 819	1 905	1 636	1 218	474	8				
	ВСЬОГО	15 935	15 054	14 909	15 499	13 003	8 984	7 604	6 514	5 888	6 484
Миколаївський морський порт	Внутрішнє сполучення	147	22	108	337	378	517	303	584	988	1 098
	Експорт	4 007	5 310	13 633	13 698	14 087	14 972	16 629	16 117	22 036	26 319
	Імпорт	673	856	4 741	4 871	4 401	4 890	4 402	5 614	5 948	6 014
	Транзит	2 378	2 442	2 197	1 398	1 936	1 854	1 091	1 220	232	2
	ВСЬОГО	7 204	8 630	20 679	20 304	20 803	22 233	22 424	23 535	29 205	33 433
Морський порт "Південний"	Внутрішнє сполучення	231	86	49	27	40	182	1 274	37	147	28
	Експорт	9 567	11 011	27 943	32 161	36 860	38 255	29 675	30 630	29 557	39 636
	Імпорт	629	990	2 957	3 459	4 097	4 931	4 811	6 442	7 445	7 260
	Транзит	7 794	10 553	9 362	7 794	6 435	5 215	3 538	4 788	5 552	6 939
	ВСЬОГО	18 221	22 639	40 311	43 441	47 432	48 582	39 298	41 898	42 702	53 863
Морський порт "Усть-Дунайськ"	Внутрішнє сполучення			13	21	14	6	12	18	22	9
	Експорт	28	24	21	16	48	16	14	32	29	51
	Імпорт			2	2				4		11
	Транзит		3								
	ВСЬОГО	28	28	35	39	62	23	25	54	51	71
Морський порт Чорноморськ	Внутрішнє сполучення	0		10	66	94	1 059	99	8	51	227
	Експорт	7 032	5 251	8 601	8 294	10 901	10 917	12 975	14 045	16 478	20 114
	Імпорт	3 773	3 733	3 555	3 576	2 991	3 121	2 219	2 375	4 202	4 798
	Транзит	4 249	4 547	4 947	4 523	3 627	2 162	650	797	804	1 014
	ВСЬОГО	15 054	13 530	17 113	16 459	17 613	17 258	15 942	17 225	21 535	26 153
Одеський морський порт	Внутрішнє сполучення	87	69	101	91	295	58	59	121	108	225
	Експорт	9 923	10 216	13 542	13 590	16 113	19 021	18 999	17 494	15 786	18 666
	Імпорт	4 535	4 467	3 465	4 515	3 275	2 722	3 639	4 346	4 503	5 273
	Транзит	10 155	10 854	7 435	4 974	4 896	3 785	2 554	2 176	1 302	1 180
	ВСЬОГО	24 701	25 606	24 542	23 171	24 579	25 586	25 251	24 137	21 698	25 344

Порт	Група вантажів	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ренійський морський порт	Внутрішнє сполучення				0				1		
	Експорт	310	312	299	1 482	216	46	34	20	27	13
	Імпорт	0	3	6	8	21	10		11	38	
	Транзит	1 277	1 285	756	1 299	1 228	851	938	1 092	1 267	1 262
	ВСЬОГО	1 587	1 600	1 061	2 789	1 465	907	972	1 125	1 333	1 275
Севастопольський морський порт	Внутрішнє сполучення	303	192	692	449	3					
	Експорт	100	140	4 377	4 352	1 123					
	Імпорт	42	40	8							
	Транзит	3	0								
	ВСЬОГО	448	372	5 078	4 801	1 126					
Скадовський морський порт	Внутрішнє сполучення	56	77	25	9	41	20	15	17	5	2
	Експорт	157	116	83	131	10	12	12	3	3	
	Імпорт	81	77	32	61	3	6	3	1	1	3
	Транзит	106	107	41	76	5		2			
	ВСЬОГО	400	376	181	276	58	38	33	21	8	5
Спеціалізований морський порт Ольвія	Внутрішнє сполучення	1	0	6	9	2	72	287	208	51	22
	Експорт	2 409	2 393	5 786	5 071	6 090	5 871	5 838	6 249	2 759	2 853
	Імпорт	32	7	216	315	305	225	188	172	86	215
	Транзит	34	25	30	172	578	743	225	251	49	7
	ВСЬОГО	2 475	2 425	6 037	5 567	6 975	6 911	6 539	6 880	2 944	3 097
Феодосійський морський порт	Внутрішнє сполучення	4		1	8						
	Експорт	944	1 344	1 031	494	251					
	Імпорт	109	87	33	72	5					
	Транзит	2 124	2 489	1 938	2 028	106					
	ВСЬОГО	3 181	3 920	3 002	2 602	362					
Херсонський морський порт	Внутрішнє сполучення	420	754	848	1 510	540	716	405	316	680	508
	Експорт	1 591	1 849	2 345	1 915	3 029	3 042	3 069	2 768	1 947	2 581
	Імпорт	90	117	434	520	204	320	220	254	448	714
	Транзит	246	207	191	188	127	56	18	3		
	ВСЬОГО	2 347	2 926	3 817	4 133	3 901	4 134	3 712	3 341	3 075	3 803
Ялтинський морський порт	Внутрішнє сполучення	106	171	188	162	6					
	ВСЬОГО	106	171	188	162	6					
Всього в морських портах	Внутрішнє сполучення	2 297	2 747	2 346	2 843	3 473	6 841	5 238	1 838	2 131	2 138
	Експорт	61 718	60 081	97 233	100 440	104 687	103 943	100 202	98 517	99 035	120 989
	Імпорт	10 516	11 013	16 084	18 104	15 986	17 959	15 976	20 418	23 784	25 850
	Транзит	33 111	39 876	35 322	27 219	20 719	15 904	10 329	11 805	10 221	11 025
	ВСЬОГО	107 642	113 716	150 985	148 606	144 866	144 646	131 746	132 578	135 171	160 001

* - в 2010-2011 рр. без врахування перевалки на приватних причалах в морських портах
Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

Перевалка вантажів в морських портах України в 2010-2019 рр. в розрізі портів, вантажів та напрямків, тис. тонн

Порт	Група вантажів	Напрямок	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Бердянський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	17	6	9	22	822	1 692	994	234	12	1	
		Експорт	1 973	2 233	2 358	1 998	2 342	2 755	2 807	2 164	1 783	2 035	
		Імпорт	92	70	99	121	18	3			17	39	
		Транзит	116	118	72	23	15						
		ВСЬОГО	2 198	2 426	2 538	2 164	3 197	4 451	3 801	2 398	1 813	2 074	
	Наливні	Внутрішнє сполучення											
		Експорт	161	109	115	90	14						
		Імпорт			66	52	3	3					
		Транзит											
		ВСЬОГО	161	109	181	142	17	3					
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	15	4	6	16	820	1 687	989	217	1		
		Експорт	1 704	1 997	2 070	1 599	2 199	2 397	2 092	1 833	1 596	2 034	
		Імпорт	58	47	9	6					6	3	
		Транзит	115	99	72	23	15						
		ВСЬОГО	1 892	2 148	2 158	1 644	3 034	4 083	3 081	2 050	1 603	2 038	
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення	3	1	2	7	2	6	6	16	11	1	
		Експорт	107	127	173	308	129	359	715	331	187	1	
		Імпорт	34	23	25	63	15				11	35	
		Транзит	1	19	0	1							
		ВСЬОГО	145	170	200	378	146	364	720	348	210	37	
Білгород-Дністровський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	1	2	6	1	13	1		16			
		Експорт	980	916	863	584	538	689	421	298	183	31	
		Імпорт	66	74	55	75	61	26	42	39	52	87	
		Транзит	3	3	4	8	3						
		ВСЬОГО	1 050	995	928	667	615	716	463	352	235	117	
	Наливні	Внутрішнє сполучення											
		Експорт											
		Імпорт											
		Транзит											
		ВСЬОГО											
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	0			0	0				16		
		Експорт	5	7	4			2	6	12		3	
		Імпорт	2			66	60	4			13	3	
		Транзит				8							
		ВСЬОГО	8	7	4	74	60	6	6	27	13	6	
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення	0	2	6	0	13	1					
		Експорт	975	909	859	584	538	686	415	286	183	28	
		Імпорт	63	74	55	9	2	22	42	39	39	84	
		Транзит	3	3	4		3						
		ВСЬОГО	1 042	988	924	593	555	709	457	325	222	111	
Євпаторійський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	834	1 266	234	64	8						
		Експорт	96	147	195	247	48						
		Імпорт	123	164	187	258	47						
		Транзит	163	218	305	408	72						
		ВСЬОГО	1 216	1 794	921	977	176						
	Наливні	Внутрішнє											

Порт	Група вантажів	Напрямок	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		сполучення										
		Експорт										
		Імпорт										
		Транзит										
		ВСЬОГО										
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	834	1 266	234	62	8					
		Експорт										
		Імпорт										
		Транзит										
		ВСЬОГО	834	1 266	234	62	8					
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення			0	2						
		Експорт	96	147	195	247	48					
		Імпорт	123	164	187	258	47					
		Транзит	163	218	305	408	72					
		ВСЬОГО	382	528	687	915	168					
	Ізмаїльський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	63	81	35	13	17	42	65	163	16
Експорт			5 266	3 832	1 957	2 021	1 979	3 168	4 122	3 235	3 518	3 424
Імпорт			60	4	10	56	81	383	182	224	134	228
Транзит			1 245	1 034	935	673	1 016	1 232	1 314	1 476	1 015	620
ВСЬОГО			6 633	4 951	2 937	2 763	3 093	4 825	5 683	5 098	4 683	4 283
Наливні		Внутрішнє сполучення					8	1	2	2	10	5
		Експорт				25	42	53	83	95	75	92
		Імпорт				2	18	52	37	24	14	17
		Транзит				15	5			11	79	86
		ВСЬОГО				43	74	106	121	131	178	200
Суховантажні сипучі		Внутрішнє сполучення	63	80	35	7	9	40	63	162	6	6
		Експорт	4 987	3 414	1 743	1 805	1 769	2 850	3 694	2 885	3 244	3 137
		Імпорт	56	1	1	1	21	329	143	173	85	113
		Транзит	1 151	970	902	605	957	1 200	1 300	1 449	904	491
		ВСЬОГО	6 256	4 465	2 681	2 419	2 756	4 420	5 201	4 669	4 239	3 747
Тарно-штучні вантажі		Внутрішнє сполучення	1	1		5	0	0	0	0		
		Експорт	279	418	214	190	167	264	346	255	199	195
		Імпорт	4	3	9	53	41	2	1	26	35	98
		Транзит	93	64	33	53	54	32	14	17	32	43
		ВСЬОГО	377	486	256	301	263	299	361	298	266	337
Керченський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	11	9	9	7						
		Експорт	3 380	2 081	1 188	328	198					
		Імпорт	67	96	34	18	2					
		Транзит	1 401	4 088	5 476	2 439	201					
		ВСЬОГО	4 859	6 273	6 707	2 792	401					
	Наливні	Внутрішнє сполучення										
		Експорт	35	37	16		157					
		Імпорт				16	2					
		Транзит	393	1 094	2 347	1 931	170					
		ВСЬОГО	428	1 130	2 362	1 947	328					
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	10	8	7	2						
		Експорт	2 979	1 768	1 061	316	34					
		Імпорт	17	8	9							
		Транзит	1 006	2 970	3 121	507	32					

Порт	Група вантажів	Напрямок	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
	Тарно-штучні вантажі	ВСЬОГО	4 012	4 754	4 196	825	65						
		Внутрішнє сполучення	1	1	3	5							
		Експорт	365	275	112	12	7						
		Імпорт	50	88	26	2							
		Транзит	2	25	8		0						
		ВСЬОГО	418	389	149	19	7						
Маріупольський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	17	14	13	46	1 199	2 476	1 726	115	51	9	
		Експорт	13 956	12 908	13 011	14 058	10 854	5 178	5 608	5 463	4 930	5 266	
		Імпорт	144	227	249	178	476	1 322	270	937	907	1 209	
		Транзит	1 819	1 905	1 636	1 218	474	8					
		ВСЬОГО	15 935	15 054	14 909	15 499	13 003	8 984	7 604	6 514	5 888	6 484	
	Наливні	Внутрішнє сполучення											
		Експорт	44	59	64	55	116	100	89	74	29	144	
		Імпорт											
		Транзит											
		ВСЬОГО	44	59	64	55	116	100	89	74	29	144	
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	8	3	4	3	1 167	2 454	1 719	31	26	3	
		Експорт	5 319	5 046	5 044	5 076	3 569	587	976	978	787	1 330	
		Імпорт	81	80	104	64	437	1 313	263	928	896	1 179	
		Транзит	1 754	1 836	1 571	1 155	455	8					
		ВСЬОГО	7 162	6 965	6 723	6 299	5 628	4 362	2 958	1 938	1 709	2 512	
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення	8	11	9	42	32	22	8	84	24	5	
		Експорт	8 593	7 803	7 904	8 927	7 169	4 491	4 542	4 411	4 115	3 792	
		Імпорт	63	148	145	114	39	9	7	8	11	30	
		Транзит	65	69	65	62	19	0					
		ВСЬОГО	8 729	8 030	8 123	9 146	7 259	4 523	4 557	4 503	4 151	3 828	
	Миколаївський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	147	22	108	337	378	517	303	584	988	1 098
			Експорт	4 007	5 310	13 633	13 698	14 087	14 972	16 629	16 117	22 036	26 319
			Імпорт	673	856	4 741	4 871	4 401	4 890	4 402	5 614	5 948	6 014
			Транзит	2 378	2 442	2 197	1 398	1 936	1 854	1 091	1 220	232	2
ВСЬОГО			7 204	8 630	20 679	20 304	20 803	22 233	22 424	23 535	29 205	33 433	
Наливні		Внутрішнє сполучення		15	2	8	50	29	24	76	62	79	
		Експорт	165	295	1 628	1 315	1 614	1 274	2 006	2 289	2 499	2 413	
		Імпорт			80	108	213	81	233	441	415	314	
		Транзит	1 198	1 211	731	368	406	370	213	4	4		
		ВСЬОГО	1 363	1 521	2 441	1 800	2 282	1 753	2 476	2 810	2 980	2 806	
Суховантажні сипучі		Внутрішнє сполучення	145	7	103	327	307	375	274	505	922	999	
		Експорт	2 372	3 678	9 191	9 343	9 050	10 170	11 272	11 327	16 625	20 813	
		Імпорт	657	783	4 597	4 717	4 146	4 786	4 147	5 127	5 473	5 562	
		Транзит	1 180	1 231	1 463	1 030	1 531	1 483	877	1 217	229	2	
		ВСЬОГО	4 354	5 698	15 355	15 416	15 033	16 815	16 569	18 175	23 249	27 376	
Тарно-штучні вантажі		Внутрішнє сполучення	2	1	3	2	22	113	5	3	4	20	
		Експорт	1 470	1 337	2 814	3 039	3 423	3 528	3 352	2 501	2 912	3 092	
		Імпорт	16	73	64	46	42	23	23	46	61	138	
		Транзит			2								
		ВСЬОГО	1 488	1 410	2 884	3 088	3 488	3 664	3 379	2 550	2 977	3 251	
Морський порт "Південний"	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	231	86	49	27	40	182	1 274	37	147	28	
		Експорт	9 567	11 011	27 943	32 161	36 860	38 255	29 675	30 630	29 557	39 636	

Порт	Група вантажів	Напрямок	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
"		Імпорт	629	990	2 957	3 459	4 097	4 931	4 811	6 442	7 445	7 260	
		Транзит	7 794	10 553	9 362	7 794	6 435	5 215	3 538	4 788	5 552	6 939	
		ВСЬОГО	18 221	22 639	40 311	43 441	47 432	48 582	39 298	41 898	42 702	53 863	
	Наливні	Внутрішнє сполучення					2						2
		Експорт	1 353	1 359	1 635	1 562	1 564	1 407	979	1 294	1 193	1 409	
		Імпорт	250	242	246	401	449	546	559	508	482	351	
		Транзит	1 848	2 305	2 454	2 679	2 808	2 557	2 246	1 811	2 132	2 532	
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	231	86	49	27	38	173	1 267	30	82	25	
		Експорт	8 214	9 652	25 848	29 984	34 722	36 377	27 854	27 490	24 740	35 488	
		Імпорт	379	748	2 561	2 809	3 400	4 212	4 005	5 695	6 318	5 685	
		Транзит	5 934	8 248	6 899	5 107	3 610	2 640	1 267	2 953	3 194	4 208	
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення							8	7	7	66	
		Експорт			460	615	574	470	842	1 846	3 625	2 739	
		Імпорт			149	249	248	174	247	239	645	1 225	
		Транзит	12	0	9	8	17	18	25	25	226	199	
	Морський порт "Усть-Дунайськ"	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення			13	21	14	6	12	18	22	9
			Експорт	28	24	21	16	48	16	14	32	29	51
			Імпорт			2	2				4		11
			Транзит		3								
			ВСЬОГО	28	28	35	39	62	23	25	54	51	71
Наливні		Внутрішнє сполучення			13	12	13	6	12	17	22	9	
		Експорт											
		Імпорт			2								
		Транзит											
		ВСЬОГО			14	12	13	6	12	17	22	9	
Суховантажні сипучі		Внутрішнє сполучення				9				1			
		Експорт	28	24	21	15	45	16	14	32	29	51	
		Імпорт				2							
		Транзит											
		ВСЬОГО	28	24	21	26	45	16	14	33	29	51	
Тарно-штучні вантажі		Внутрішнє сполучення					1						
		Експорт		1		1	2						
		Імпорт								4		11	
		Транзит		3									
		ВСЬОГО		4		1	3			4		11	
Морський порт Чорноморськ	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	0		10	66	94	1 059	99	8	51	227	
		Експорт	7 032	5 251	8 601	8 294	10 901	10 917	12 975	14 045	16 478	20 114	
		Імпорт	3 773	3 733	3 555	3 576	2 991	3 121	2 219	2 375	4 202	4 798	
		Транзит	4 249	4 547	4 947	4 523	3 627	2 162	650	797	804	1 014	
		ВСЬОГО	15 054	13 530	17 113	16 459	17 613	17 258	15 942	17 225	21 535	26 153	
	Наливні	Внутрішнє сполучення			10	66							2
		Експорт	1 180	1 122	1 513	1 296	1 493	1 529	1 327	1 686	1 598	1 510	
		Імпорт	109	3	60	20	177	60	57	90		127	
		Транзит	152	158	125	219	173	105		2	4		
		ВСЬОГО	1 442	1 282	1 708	1 601	1 843	1 694	1 384	1 778	1 602	1 639	
	Суховантажні	Внутрішнє					94	1 059	99		20	49	

Порт	Група вантажів	Напрямок	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Одеський морський порт	сипучі	сполучення												
		Експорт	3 468	2 596	5 829	5 537	7 340	8 314	10 182	10 647	11 427	14 436		
		Імпорт	1 813	2 101	2 083	2 150	1 593	2 543	1 629	1 778	2 646	2 957		
		Транзит	1 870	1 897	2 125	2 272	1 144	598	153	448	420	632		
		ВСЬОГО	7 151	6 594	10 037	9 959	10 171	12 514	12 063	12 872	14 513	18 074		
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення	0							8	32	175		
		Експорт	2 384	1 534	1 259	1 462	2 069	1 074	1 466	1 712	3 453	4 168		
		Імпорт	1 851	1 629	1 413	1 406	1 221	517	532	508	1 556	1 714		
		Транзит	2 226	2 491	2 696	2 031	2 310	1 459	497	348	380	383		
		ВСЬОГО	6 461	5 654	5 368	4 899	5 599	3 050	2 495	2 575	5 420	6 440		
	Одеський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	87	69	101	91	295	58	59	121	108	225	
			Експорт	9 923	10 216	13 542	13 590	16 113	19 021	18 999	17 494	15 786	18 666	
			Імпорт	4 535	4 467	3 465	4 515	3 275	2 722	3 639	4 346	4 503	5 273	
			Транзит	10 155	10 854	7 435	4 974	4 896	3 785	2 554	2 176	1 302	1 180	
			ВСЬОГО	24 701	25 606	24 542	23 171	24 579	25 586	25 251	24 137	21 698	25 344	
		Наливні	Внутрішнє сполучення	67	59	56	29	9	14	3	0	0		
			Експорт	1 368	553	477	524	469	130	118	221	283	355	
			Імпорт	1 610	733	50	649	398	621	709	983	901	1 434	
			Транзит	8 490	8 470	5 880	3 607	3 450	2 560	1 787	1 120	239	57	
			ВСЬОГО	11 535	9 814	6 463	4 809	4 327	3 324	2 617	2 325	1 423	1 846	
Суховантажні сипучі		Внутрішнє сполучення	20	10	43	51	265	37	39	100	79	120		
		Експорт	4 007	4 909	8 818	8 802	9 209	10 417	9 556	9 381	8 438	10 577		
		Імпорт	203	299			4		25	35	20	32		
		Транзит	508	1 367	0	127	150	55						
		ВСЬОГО	4 737	6 584	8 862	8 980	9 628	10 508	9 620	9 516	8 537	10 729		
Тарно-штучні вантажі		Внутрішнє сполучення			2	11	21	7	17	21	28	105		
		Експорт	4 548	4 755	4 247	4 264	6 435	8 475	9 325	7 891	7 065	7 734		
		Імпорт	2 723	3 436	3 415	3 867	2 873	2 101	2 905	3 328	3 582	3 806		
		Транзит	1 157	1 018	1 555	1 240	1 296	1 171	767	1 056	1 062	1 123		
		ВСЬОГО	8 428	9 208	9 218	9 382	10 625	11 754	13 015	12 295	11 738	12 768		
Ренійський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення				0				1				
		Експорт	310	312	299	1 482	216	46	34	20	27	13		
		Імпорт	0	3	6	8	21	10		11	38			
		Транзит	1 277	1 285	756	1 299	1 228	851	938	1 092	1 267	1 262		
		ВСЬОГО	1 587	1 600	1 061	2 789	1 465	907	972	1 125	1 333	1 275		
	Наливні	Внутрішнє сполучення												
		Експорт	62	25	15	1 420	146	30	9		13			
		Імпорт			2	6	21	5		1	6			
		Транзит	535	490	179	174	158	114	85	41	24	30		
		ВСЬОГО	597	515	195	1 600	325	149	94	43	43	30		
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення								1				
		Експорт	234	273	284	61	70	16	25	20	11	13		
		Імпорт						5		10	32			
		Транзит	611	629	472	952	1 056	735	844	1 029	1 232	1 226		
		ВСЬОГО	844	902	756	1 013	1 126	756	869	1 060	1 275	1 239		
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення				0								
		Експорт	15	14	1	1		0			3	0		
		Імпорт	0	3	4	2	0							
		Транзит	131	166	105	173	14	2	9	22	11	6		

Порт	Група вантажів	Напрямок	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
		ВСЬОГО	146	183	110	176	14	2	9	22	14	6	
Севастопольський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	303	192	692	449	3						
		Експорт	100	140	4 377	4 352	1 123						
		Імпорт	42	40	8								
		Транзит	3	0									
		ВСЬОГО	448	372	5 078	4 801	1 126						
	Наливні	Внутрішнє сполучення	171	42	138	163							
		Експорт											
		Імпорт	42	37	8								
		Транзит											
		ВСЬОГО	212	79	146	163							
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	132	150	234	36	3						
		Експорт	89	120	1 884	1 413	334						
		Імпорт											
		Транзит											
		ВСЬОГО	221	270	2 117	1 449	337						
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення	0		321	250							
		Експорт	11	21	2 494	2 939	789						
		Імпорт	0	2									
		Транзит	3	0									
		ВСЬОГО	15	23	2 814	3 189	789						
Скадовський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	56	77	25	9	41	20	15	17	5	2	
		Експорт	157	116	83	131	10	12	12	3	3		
		Імпорт	81	77	32	61	3	6	3	1	1	3	
		Транзит	106	107	41	76	5		2				
		ВСЬОГО	400	376	181	276	58	38	33	21	8	5	
	Наливні	Внутрішнє сполучення							7	9	15	5	2
		Експорт											
		Імпорт						5			1	1	
		Транзит											
		ВСЬОГО							12	9	16	6	2
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	56	77	24	9	41	7	1	3			
		Експорт	37	10	8	5	4	6	3				
		Імпорт											
		Транзит											
		ВСЬОГО	93	86	32	14	46	13	4	3			
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення			2				6	6			
		Експорт	121	106	75	125	5	6	9	3	3		
		Імпорт	81	77	32	61	3	1	3	0		3	
		Транзит	106	107	41	76	5		2				
		ВСЬОГО	308	289	149	262	13	13	20	3	3	3	
Спеціалізований морський порт Ольвія	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	1	0	6	9	2	72	287	208	51	22	
		Експорт	2 409	2 393	5 786	5 071	6 090	5 871	5 838	6 249	2 759	2 853	
		Імпорт	32	7	216	315	305	225	188	172	86	215	
		Транзит	34	25	30	172	578	743	225	251	49	7	
		ВСЬОГО	2 475	2 425	6 037	5 567	6 975	6 911	6 539	6 880	2 944	3 097	
	Наливні	Внутрішнє сполучення											
		Експорт			150	83	12						

Порт	Група вантажів	Напрямок	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
		Імпорт			4		0	22	41	61			
		Транзит											
		ВСЬОГО			154	83	12	22	41	61			
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення				0			66	280	167	35	10
		Експорт			3 600	3 583	4 489	4 538	5 082	6 063	2 244	2 455	
		Імпорт			171	271	294	194	91	63	57	166	
		Транзит				157	574	741	223	251	46	7	
	Тарно-штучні вантажі	ВСЬОГО			3 771	4 011	5 357	5 538	5 676	6 544	2 381	2 637	
		Внутрішнє сполучення	1	0	6	9	2	6	7	40	15	12	
		Експорт	2 409	2 393	2 037	1 405	1 590	1 334	756	186	515	399	
		Імпорт	32	7	41	44	11	9	56	49	29	49	
		Транзит	34	25	30	15	4	2	2	1	3		
	ВСЬОГО	ВСЬОГО	2 475	2 425	2 112	1 473	1 606	1 351	821	275	563	460	
		Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	4		1	8						
			Експорт	944	1 344	1 031	494	251					
			Імпорт	109	87	33	72	5					
Транзит			2 124	2 489	1 938	2 028	106						
ВСЬОГО	3 181		3 920	3 002	2 602	362							
Наливні	Внутрішнє сполучення												
	Експорт	30	402	180		0							
	Імпорт	100	86	30	71	5							
	Транзит	2 124	2 489	1 938	2 028	106							
	ВСЬОГО	2 254	2 976	2 148	2 098	112							
Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення												
	Експорт	564	803	630	489	135							
	Імпорт	5		2									
	Транзит												
	ВСЬОГО	569	803	632	489	135							
Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення	4		1	8								
	Експорт	350	139	221	5	116							
	Імпорт	4	2	1	1								
	Транзит												
	ВСЬОГО	358	141	222	15	116							
Херсонський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	420	754	848	1 510	540	716	405	316	680	508	
		Експорт	1 591	1 849	2 345	1 915	3 029	3 042	3 069	2 768	1 947	2 581	
		Імпорт	90	117	434	520	204	320	220	254	448	714	
		Транзит	246	207	191	188	127	56	18	3			
		ВСЬОГО	2 347	2 926	3 817	4 133	3 901	4 134	3 712	3 341	3 075	3 803	
	Наливні	Внутрішнє сполучення				3		8	5		23	19	
		Експорт	64	33	33	9	17	30	61	56	3	3	
		Імпорт			264	276	40	154	95	92	109	146	
		Транзит	9				21						
		ВСЬОГО	73	33	297	288	78	192	161	148	134	168	
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	414	753	844	1 492	538	643	389	309	641	472	
		Експорт	1 135	1 495	1 961	1 772	2 324	2 213	2 552	2 371	1 623	2 259	
		Імпорт	10	13	95	204	123	62	3	7	123	229	
		Транзит	214	185	178	172	103	56	18	3			
		ВСЬОГО	1 774	2 446	3 078	3 640	3 088	2 973	2 961	2 691	2 388	2 961	
	Тарно-штучні	Внутрішнє	5	1	3	15	3	65	12	7	16	16	

Порт	Група вантажів	Напрямок	2010*	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
	вантажів	сполучення											
		Експорт	392	321	351	134	689	800	457	340	321	319	
		Імпорт	80	104	75	41	41	104	122	155	216	339	
		Транзит	23	22	13	16	3	0					
		ВСЬОГО	501	448	442	205	735	969	590	502	553	674	
Ялтинський морський порт	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	106	171	188	162	6						
		ВСЬОГО	106	171	188	162	6						
	Наливні	Внутрішнє сполучення											
		ВСЬОГО											
	Суховантажні сипучі	Внутрішнє сполучення	106	171	188	162	6						
		ВСЬОГО	106	171	188	162	6						
	Тарно-штучні вантажі	Внутрішнє сполучення											
		ВСЬОГО											
	Всього за морськими портами	Всього вантажів	Внутрішнє сполучення	2 297	2 747	2 346	2 843	3 473	6 841	5 238	1 838	2 131	2 138
			Експорт	61 718	60 081	97 233	100 440	104 687	103 943	100 202	98 517	99 035	120 989
Імпорт			10 516	11 013	16 084	18 104	15 986	17 959	15 976	20 418	23 784	25 850	
Транзит			33 111	39 876	35 322	27 219	20 719	15 904	10 329	11 805	10 221	11 025	
ВСЬОГО			107 642	113 716	150 985	148 606	144 866	144 646	131 746	132 578	135 171	160 001	
Наливні		Внутрішнє сполучення	238	116	219	281	83	65	54	110	123	119	
		Експорт	4 462	3 992	5 824	6 380	5 644	4 553	4 671	5 715	5 691	5 926	
		Імпорт	2 111	1 101	812	1 600	1 325	1 547	1 732	2 202	1 928	2 388	
		Транзит	14 749	16 216	13 654	11 021	7 297	5 705	4 331	2 989	2 482	2 705	
		ВСЬОГО	21 561	21 425	20 508	19 282	14 349	11 871	10 789	11 016	10 223	11 138	
Суховантажні сипучі		Внутрішнє сполучення	2 033	2 614	1 771	2 204	3 295	6 541	5 118	1 542	1 812	1 684	
		Експорт	35 141	35 790	67 995	69 801	75 293	77 903	73 307	73 040	70 764	92 596	
		Імпорт	3 281	4 080	9 632	10 290	10 078	13 448	10 306	13 815	15 670	15 930	
		Транзит	14 343	19 432	16 804	12 116	9 625	7 516	4 682	7 348	6 025	6 565	
		ВСЬОГО	54 799	61 917	96 201	94 410	98 291	105 408	93 413	95 746	94 271	116 775	
Тарно-штучні вантажі		Внутрішнє сполучення	26	17	357	358	95	235	66	186	196	335	
		Експорт	22 115	20 298	23 415	24 259	23 751	21 486	22 224	19 762	22 579	22 466	
		Імпорт	5 124	5 832	5 640	6 214	4 583	2 963	3 939	4 401	6 186	7 532	
		Транзит	4 019	4 228	4 865	4 082	3 797	2 683	1 316	1 467	1 715	1 754	
		ВСЬОГО	31 283	30 375	34 276	34 913	32 226	27 367	27 544	25 816	30 677	32 087	

* - в 2010-2011 рр. без врахування перевалки на приватних причалах в морських портах
 Джерело: Державна служба статистики України, Адміністрація морських портів України

Потужність на спеціалізація річкових портів та терміналів

Річкові порти

Річковий сектор України представлений розвинутою мережею річкових портів, річкових зернових терміналів та інших перевантажувальних терміналів та причалів сумарною пропускною здатністю близько 40 млн. т вантажів на рік.

Річкові порти (всього 11) розташовані на 3-х річках України, а саме Дніпрі (9 портів), Південному Бузі (1) та Десні (1). Сумарна пропускна здатність річкових портів складає близько 28 млн. т вантажів на рік. Вони спеціалізуються на перевалці різноманітних вантажів, номенклатуру яких визначає їх географічне положення, наявна інфраструктура та близькість до вантажної бази.

Так, порти північних областей (Чернігівська, Київська) здебільшого спеціалізуються на перевалці мінерально-будівельних вантажів (зокрема піску), порти центральних областей (Полтавська, Дніпропетровська, Запорізька) – металопродукції, аграрних вантажів та мінерально-будівельних вантажів. У свою чергу, порти південних областей, переважно обробляють металопродукцію та аграрні вантажі (у тому числі із довантаженням на зовнішніх рейдах).

Основним річковим портовим оператором є АСК «Укррічфлот» (60% потужності річкової портової інфраструктури), до складу якого входять 5-ть річкових портів, а саме: Дніпропетровський РП, Запорізький РП, Нікопольський РП, Херсонський РП, та Миколаївський РП. Разом зазначені порти здатні обробити більше 16 млн. т на рік на річках Дніпро та Південний Буг.

Річкові порти України успадковані з часів СРСР. За період свого незалежного функціонування були відсутні інвестиції в їх портову інфраструктуру та модернізацію. Річкові порти залишаються застарілими та неефективними, портова інфраструктура не забезпечена сучасним рівнем автоматизації. Часто використовуються застарілі механізми, які знаходяться на межі своєї технічної експлуатації. Така ситуація викликає суттєві перешкоди в залученні значних обсягів експортно-імпортних вантажів, а також у розширенні їх номенклатури. Тому більшість річкових портів спеціалізуються на перевалці традиційних навалочних вантажів (пісок, щебінь), а не контейнерів чи інших тарно-штучних вантажів.

Таблиця 4.4.1

Річкові порти України, їх спеціалізація та потужність перевалки

Назва порту	Спеціалізація	Розташування	Область	Потужність перевалки	
				млн. тонн / рік	%
Чернігівський РП	<ul style="list-style-type: none"> • навалочні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • тарно-штучні вантажі 	р. Десна	Чернігівська	1,5	5%
Київський РП	<ul style="list-style-type: none"> • навалочні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • металобрухт 	р. Дніпро	м. Київ	2,0	7%
Черкаський РП	<ul style="list-style-type: none"> • навалочні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • металобрухт • тарно-штучні вантажі 	р. Дніпро	Черкаська	0,2	1%
Кременчуцький РП	<ul style="list-style-type: none"> • навалочні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • металобрухт • генеральні вантажі 	р. Дніпро	Полтавська	5,0	18%
Кам'янський РП	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • залізна руда • мінерально-будівельні вантажі 	р. Дніпро	Дніпропетровська	1,5	5%
Дніпропетровський РП	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • навалочні вантажі • тарно-штучні вантажі • аграрні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • металобрухт • контейнери 	р. Дніпро	Дніпропетровська	5,7	21%
Запорізький РП	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • навалочні вантажі • тарно-штучні вантажі • аграрні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • металобрухт • контейнери • генеральні вантажі 	р. Дніпро	Запорізька	5,9	21%
Нікопольський РП	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • навалочні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • металобрухт 	р. Дніпро	Запорізька	0,7	3%
Новокаховський РП	<ul style="list-style-type: none"> • навалочні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • металобрухт • тарно-штучні вантажі 	р. Дніпро	Херсонська	1,3	5%
Херсонський РП	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • навалочні вантажі • тарно-штучні вантажі • аграрні вантажі • металобрухт • генеральні вантажі 	р. Дніпро	Херсонська	1,8	6%
Миколаївський РП	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • навалочні вантажі • тарно-штучні вантажі • аграрні вантажі 	р. Дніпро	Миколаївська	2,2	8%

Назва порту	Спеціалізація	Розташування	Область	Потужність перевалки	
				млн. тонн / рік	%
	<ul style="list-style-type: none"> • металобрухт • генеральні вантажі 				
РАЗОМ				27,8	100%

Джерело: інформація ПАТ «Сіф-Сервіс», публічні данні компаній, оцінка автора

Зернові річкові термінали

В Україні налічується 45 зернових річкових терміналів загальною потужністю перевалки близько 7,7 млн. тонн. При цьому обсяг одноразового зберігання на річкових зернових терміналах складає 1,9 млн. тонн. Це термінали, розташовані на Дніпрі та Південному Бузі, але без урахування тих, які розташовані в морських портах України (в Херсоні і Миколаєві).

Лідером з потужностей зберігання та перевалки є компанія Нібулон до складу якого входять 12-ть річкових елеваторів в 7-ми областях України. Станом на початок 2021 року загальна місткість елеваторних потужностей з одноразового зберігання становить 0,9 млн тонн (49% від загального), а потужність відвантаження на водний транспорт перевищує 4,5 млн. тонн на рік.

За останні п'ять років обсяги перевезення вантажів Дніпром потроїлися – з 4 до майже 12 млн. тонн. Одним з головних драйверів такого зростання є агропродукція. Зазначене збільшення обсягів перевезень зерна на експорт збільшує попит на зберігання зернових, що спонукає аготрейдерів будувати нові елеваторні потужності.

Поряд із традиційними гравцями ринку (Нібулон, Укррічфлот, Агро-Віста), протягом останніх років спостерігається поява нових гравців, які роблять інвестиції в річкову інфраструктуру. Серед них як світові агро-трейдери (АДМ, КОФКО), так і національні компанії (Грейн-траншипмент).

Відмінною специфікою є те, що здебільшого зернові річкові термінали та елеватори є складовою власного виробничого ланцюга із доставки зернових на експорт аготрейдерами.

Таблиця 4.4.2

Річкові зернові термінали України, їх потужність зберігання та перевалки

Власник	Назва елеватору	Область	Розташування	Потужність одноразового зберігання		Потужність відвантаження на водний транспорт, тис.т/рік
				тис.т	%	
Нібулон	НІБУЛОН, філія Кременчуцька	Полтавська	р. Дніпро	96	5%	481
	НІБУЛОН, філія Козацьке	Херсонська	р. Дніпро	92	5%	460
	НІБУЛОН, філія Вознесенська	Миколаївська	р. Південний Буг	77	4%	385
	НІБУЛОН, філія Хортиця	Запорізька	р. Дніпро	77	4%	385
	НІБУЛОН, філія Новоодеська	Миколаївська	р. Південний Буг	76	4%	380
	НІБУЛОН, філія Переяславська	Київська	р. Дніпро	76	4%	380
	НІБУЛОН, філія Голопристанська	Херсонська	р. Дніпро	76	4%	380
	НІБУЛОН, філія Тернівська	Запорізька	р. Дніпро	76	4%	380
	НІБУЛОН, філія Зеленодольська	Дніпропетровська	р. Дніпро	75	4%	376
	НІБУЛОН, філія Вітове	Черкаська	р. Дніпро	75	4%	376
	НІБУЛОН, філія Кам'янка-Дніпровська	Запорізька	р. Дніпро	75	4%	376
	НІБУЛОН, філія Градизьк	Полтавська	р. Дніпро	42	2%	211
	Разом Нібулон				914	49%
Тесслгруп	Благовіщенський-Зернопродукт	Запорізька	р. Дніпро	42	2%	210
	Рівненський ХПП	Херсонська	р. Дніпро	40	2%	200
	Благовіщенський-Зернопродукт, Кам'янсько-Дніпровська ділянка	Запорізька	р. Дніпро	33	2%	165
	Аграріко, Рацево	Черкаська	р. Дніпро	30	2%	150
Разом Тесслгруп				145	8%	725
Молочний Альянс	Новоодеський елеватор	Миколаївська	р. Південний Буг	97	5%	483
Агро-Віста	Світловодський річний термінал	Кіровоградська	р. Дніпро	94	5%	470
ДПЗКУ	ДПЗКУ, філія Голопристанський елеватор	Херсонська	р. Дніпро	47	3%	236
	ДПЗКУ, філія Великопетиський елеватор	Херсонська	р. Дніпро	39	2%	193
Разом ДПЗКУ				86	5%	429
Поліекспо	Зерно Таврії	Херсонська	р. Дніпро	35	2%	175
	Тягінське ХПП	Херсонська	р. Дніпро	23	1%	115
Разом Поліекспо				58	3%	290
Укррічфлот	Укррічфлот, філія Дніпропетровський річковий порт	Дніпропетровська	р. Дніпро	33	2%	165
	Укррічфлот, філія Миколаївський річковий порт	Миколаївська	р. Південний Буг	20	1%	100

Власник	Назва елеватору	Область	Розташування	Потужність одноразового зберігання		Потужність відвантаження на водний транспорт, тис.т/рік
				тис.т	%	
Разом Укррічфлот				53	3%	265
Максі Грейн	Максігрейн-Україна	Херсонська	р. Дніпро	46	2%	230
Еко-Зерно	Еко-Зерно	Херсонська	р. Дніпро	42	2%	210
ДніпроКарго ЛТД.	Термінал Дніпро Карго Лімітед	Херсонська	р. Дніпро	30	2%	150
АДМ	Зерновий термінал Таврос	Херсонська	р. Дніпро	25	1%	125
Дніпрогрейн	Дніпровський термінал	Херсонська	р. Дніпро	25	1%	125
Кофко	Юнігрейн-Базис, Зернопорт Мішурін Ріг	Дніпропетровська	р. Дніпро	22	1%	112
Елеваторне	Шостаківський елеватор	Миколаївська	р. Південний Буг	22	1%	110
ДАСК-Центр	Кі Мод Зерновий термінал	Дніпропетровська	р. Дніпро	20	1%	100
ОптимусАгро Трейд	Качкарівський ХПП	Херсонська	р. Дніпро	19	1%	97
Транссервіс Груп	Дніпрянське ХПП	Херсонська	р. Дніпро	17	1%	85
Грейн Трейд	Херсонський КХП, філія Микільське ХПП	Херсонська	р. Дніпро	13	1%	65
Ферко	Вторметекспорт	Херсонська	р. Дніпро	10	1%	50
Грейн-Траншипмент	Перлина Дніпра	Дніпропетровська	р. Дніпро	5	0%	25
Інші власники	Варварівський зерновий комплекс	Миколаївська	р. Південний Буг	33	2%	165
	Каховське ХПП	Херсонська	р. Дніпро	27	2%	135
	АВЕ	Херсонська	р. Дніпро	17	1%	85
	Агро-Транзит-Інвест	Херсонська	р. Дніпро	15	1%	75
	Еліта Дніпра	Херсонська	р. Дніпро	15	1%	75
	Бериславський зерновий термінал	Херсонська	р. Дніпро	13	1%	64
	ФХ Аделаїда	Херсонська	р. Дніпро	10	1%	50
	Зерновий термінал, Будівельна інвестиційна група	Херсонська	р. Дніпро	5	0%	25
Разом інші власники				135	7%	674
РАЗОМ				1 878	100%	7 762

Джерело: інформація Elevatorist, публічні данні компаній, оцінка автора

Інші перевантажувальні термінали

В Україні також налічується декілька інших перевантажувальних терміналів та причалів, сумарною пропускною здатністю близько 2,8 млн. тонн вантажів на рік. Зазначені термінали або перебувають у власності виробничих підприємств, або були побудовані приватними портовими операторами.

До таких терміналів можна віднести причал Полтавського ГЗК, який спеціалізується на перевалці власної продукції (обкотиші, руда) та приватні термінали Акварель та Дніпрянський РП, які перевалюють металопродукцію, навалочні вантажі.

Таблиця 4.4.3

Інші перевантажувальні термінали та причали України, їх спеціалізація та потужність перевалки

Назва порту	Спеціалізація	Розташування	Область	Потужність перевалки	
				млн. т / рік	%
Термінал Полтавського ГЗК	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • залізна руда • навалочні вантажі 	р. Дніпро	Полтавська	2,0	71%
Термінал Акварель	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • навалочні вантажі • тарно-штучні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • металобрухт • контейнери 	р. Дніпро	Дніпропетровська	0,6	21%
Дніпрянський РП	<ul style="list-style-type: none"> • металопродукція • навалочні вантажі • тарно-штучні вантажі • мінерально-будівельні вантажі • аграрні вантажі • металобрухт 	р. Дніпро	Херсонська	0,2	7%
РАЗОМ				2,8	100%

Джерело: інформація ПАТ «Сіф-Сервіс», публічні данні компанії, оцінка автора

Перелік власників українського флоту в розрізі різновиду (класу) станом на 2019 рік, од.

Власник судна	Кількість за типом судна			Всього	
	Для внутрішнього плавання (річкові)	Морські валовою місткістю менше 100 тонн	Морські валовою місткістю понад 100 тонн	од.	%
ПрАТ "УКРАЇНСЬКЕ ДУНАЙСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО"	223		33	256	21,9%
АСК "Укррічфлот"	42		43	85	7,3%
ТОВ Сп "Нібулон"	15		54	69	5,9%
Державне Підприємство "Адміністрація Морських Портів України"	1	18	25	44	3,8%
ПрАТ "КИЇВСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ"	23			23	2,0%
ДП "Херсонський Мтп"	17		5	22	1,9%
ТОВ "Сапсан Трансшип"	3	1	17	21	1,8%
ТОВ "Сервіс Транс Балк"			20	20	1,7%
ДП "Одеський Мтп"		4	15	19	1,6%
ДП "Адміністрація Річкових Портів"	16		2	18	1,5%
АТ "Кременчуцький Річковий Порт"	17			17	1,5%
ДП "Маріупольський Мтп"		3	12	15	1,3%
ДП "Мтп "Чорноморськ"		1	10	11	0,9%
ТОВ "Лоток"			11	11	0,9%
ТОВ "Собі"	11			11	0,9%
ДП "Ізмаїльський Мтп"	9	1		10	0,9%
ТОВ "Ддсг Україна Шиппінг"	10			10	0,9%
ТОВ "П'ятий Гідротехнічний Підводний Загін"	10			10	0,9%
ТОВ "Грейн-Трансшипмент"	2	1	6	9	0,8%
Danubo Special Shipping S.A	8			8	0,7%
ДП "Мтп "Южний"		2	6	8	0,7%
ПАТ "І Езпгр"	8			8	0,7%
ДП "Миколаївський Мтп"		2	5	7	0,6%
ТОВ "Єврофліт"	6		1	7	0,6%
ДП "Бердянський Мтп"		1	5	6	0,5%
ТОВ "Ріверест-Тур"	6			6	0,5%
ТОВ "Судноплавна Компанія "Арго"			6	6	0,5%
Адміністрація Одеського Морського Порту		2	3	5	0%
Дочірнє Підприємство "Універсальна Буксирна Компанія"			5	5	0%
ДП "Запорізький Річковий Порт"					
ПАТ "Ск "Укррічфлот"	5			5	0%
ДП "Мтп Усть-Дунайськ"	1		4	5	0%
Дюкар Олег Леонтійович			5	5	0%
ТОВ "Еніре"			5	5	0%
ТОВ "Миколаївський Глиноземний Завод"		1	4	5	0%
ТОВ "Ойлтранстермінал"			5	5	0%
ТОВ "Світловодський Річковий Термінал"	3		2	5	0%
ТОВ "Судноплавна Компанія "Мак"	5			5	0%
ТОВ "Тєфін"	4		1	5	0%

Власник судна	Кількість за типом судна			Всього	
	Для внутрішнього плавання (річкові)	Морські валовою місткістю менше 100 тонн	Морські валовою місткістю понад 100 тонн	од.	%
ТОВ "Херсонська Стивідорна Компанія"	1		4	5	0%
Adler Denizcilik Ve Gemi Hizmetleri Ticaret Ltd. Sti.			4	4	0%
ВАТ "Дніпродзержинський Річковий Порт"	4			4	0%
ВКФ "Вніком"	4			4	0%
ПП "Анк"	4			4	0%
ПП "Стелс"	4			4	0%
ПП "Трітон"	4			4	0%
ПрАТ "ДЕЛЬТА-СЕРВІС"	1		3	4	0%
ТОВ "Візіо 21"	4			4	0%
ТОВ "Гідромех"	4			4	0%
ТОВ "Омега Стоун"	4			4	0%
ТОВ "Реверс"	4			4	0%
ТОВ "Світова Лінія Лтд"	3	1		4	0%
ТОВ "Транссервіс Групп Лтд"	4			4	0%
ТОВ "Червона Рута"	3		1	4	0%
"Tesoro Marine" Llc			3	3	0%
Dts Chart Ltd			3	3	0%
ДП "Ренійський Мтп"	2		1	3	0%
ДП "Стивідорна Компанія "Ольвія"			3	3	0%
Драч Алла Олександрівна			3	3	0%
ПАТ "Черкаський Річковий Порт"	3			3	0%
ПАТ "Чернігівський Річковий Порт"	3			3	0%
ПП "Ркп Маяк"		1	2	3	0%
Сахник Віктор Олександрович			3	3	0%
ТОВ "Артіль Лтд"	2	1		3	0%
ТОВ "Артма"	3			3	0%
ТОВ "Вік Ойл"	3			3	0%
ТОВ "Георесурси"	3			3	0%
ТОВ "Інтертрансгал"	3			3	0%
ТОВ "Сі Вей Інвесторс Шіппінг"			3	3	0%
ТОВ "Срз"			3	3	0%
ТОВ "Транспортний Судноплавний Менеджмент"			3	3	0%
ТОВ "Чорноморський Судноплавний Менеджмент"			3	3	0%
ВАТ "Мотор Січ"	2			2	0%
ВАТ "Укртрансфуга"		1	1	2	0%
Дніпропетровська Тд Дп Вш "Укрводшлях"	2			2	0%
ДП "Білгород-Дністровський Мтп"	2			2	0%
ДП "Дніпропетровський Річковий Порт" Пат "Ск "Укррічфлот"	1		1	2	0%
ДП ВШ "Укрводшлях"	2			2	0%
Зовнішньоторгівельне Підприємство "Маг"	2			2	0%
Плаксієнко Денис Володимирович		2		2	0%
ПП "Дніпротранс"			2	2	0%

Власник судна	Кількість за типом судна			Всього	
	Для внутрішнього плавання (річкові)	Морські валовою місткістю менше 100 тонн	Морські валовою місткістю понад 100 тонн	од.	%
ПП "Інтернешнл-Шіпінг"			2	2	0%
ПП "Пмп "Азов-3000"		1	1	2	0%
Рибальське Колективне Підприємство "Маяк"			2	2	0%
Рибколгосп "Ревхвиля"		1	1	2	0%
ТОВ "Акварель"			2	2	0%
ТОВ "Ап Марін"			2	2	0%
ТОВ "Бора"			2	2	0%
ТОВ "Варіор"		2		2	0%
ТОВ "Віва Центр Лтд Ко"	2			2	0%
ТОВ "Втм"			2	2	0%
ТОВ "Голубой Днепр"	2			2	0%
ТОВ "Дельта Таг"			2	2	0%
ТОВ "Дельта Шіпінг"			2	2	0%
ТОВ "Донбастрозитсервіс"			2	2	0%
ТОВ "Дунайбункер"	1		1	2	0%
ТОВ "Євросток"	2			2	0%
ТОВ "Іллічівський Морський Рибний Порт"			2	2	0%
ТОВ "Конкорд Крюінг Компані"			2	2	0%
ТОВ "Краншип"			2	2	0%
ТОВ "Лама Південь Плюс"		1	1	2	0%
ТОВ "Мако Марін"			2	2	0%
ТОВ "Міллхаус Марін"			2	2	0%
ТОВ "Окко-Рітейл"	2			2	0%
ТОВ "Пірс"	2			2	0%
ТОВ "Портофлот-Транс"	2			2	0%
ТОВ "Рибальська Компанія "Нептуно"			2	2	0%
ТОВ "Рибальське Підприємство "Бриз"			2	2	0%
ТОВ "Траншип"			2	2	0%
ТОВ "Фінітелект-Плюс"	2			2	0%
ТОВ "Фолс Пгс"	2			2	0%
ТОВ «Пі Енд Оу Марітайм Юкрейн»			2	2	0%
ТОВ Тфк "Алгіра"	2			2	0%
ТОВ Фірма "Ліман"			2	2	0%
Anship Llc			1	1	0%
Blue Wave Shipping Inc			1	1	0%
Felina Development Lp	1			1	0%
First-DDSG Logistics Holding GmbH	1			1	0%
Games By Symphony, S.A.	1			1	0%
Helogistics Asset Leasing Kft	1			1	0%
Lvr Commercial Limited	1			1	0%
Maritime Cargo Line S.A.			1	1	0%
Maritime Logistics Llc			1	1	0%
Ms Maritime Limited			1	1	0%
Okyanus Gemicilik Tic. Ltd. Sti.			1	1	0%
Азоврибоохорона		1		1	0%
АТ "Промарматура"	1			1	0%

Власник судна	Кількість за типом судна			Всього	
	Для внутрішнього плавання (річкові)	Морські валовою місткістю менше 100 тонн	Морські валовою місткістю понад 100 тонн	од.	%
АТ "Укртранснафта"			1	1	0%
Атанасов В.Р.	1			1	0%
Безгодков Олександр Васильович	1			1	0%
Белоусова Ольга Володимирівна			1	1	0%
Бойко Микола Володимирович	1			1	0%
Бойко Тетяна Генадіївна			1	1	0%
Бурієв Валерій Миколайович	1			1	0%
Бурієва Оксана Станіславівна	1			1	0%
ВАТ "Глобус"			1	1	0%
ВАТ "Запоріжський Трансформаторний Завод"	1			1	0%
ВАТ "Херсонський Комбінат Хлібопродуктів"	1			1	0%
Вектра Імпекс С.Л.			1	1	0%
Вищий Навчальний Заклад "Херсонський Державний Морський Інститут"			1	1	0%
Водяний Віктор Іванович		1		1	0%
Воскобійников Олександр Юхимович	1			1	0%
ВП "Хмельницька Аес" Дп Наек "Енергоатом"	1			1	0%
ГВСП «Кілійський Суднобудівельно-Судноремонтний Завод»		1		1	0%
Головко Володимир Михайлович	1			1	0%
Гутовський Володимир Дмитрович	1			1	0%
Державне Конструкторське Бюро "ПІВДЕННЕ"	1			1	0%
ДП "Миколаївський Річковий Порт" ПАТ "Ск "Укррічфлот"	1			1	0%
ДП "Морська Адміністрація Чорноморського Рибного Порту"			1	1	0%
ДП "Рибогосподарський Експедиційний Центр"			1	1	0%
ДП "Чорноморндріпроект"		1		1	0%
ДП Зат "Нікстром"	1			1	0%
Дробецький Олександр Володимирович	1			1	0%
Єршов Юрій Володимирович	1			1	0%
Завгородня Наталія Василівна	1			1	0%
Загоруйко Ірина Володимирівна	1			1	0%
Заніздр Петро Пилипович	1			1	0%
Захарчук Денис Олегович		1		1	0%
Івановський Сергій Альбертович			1	1	0%
Каракуц Іван Васильович		1		1	0%
Карпенко Ірина Анатоліївна			1	1	0%
Кілійська Районна Державна Адміністрація			1	1	0%
Кльокта Олексій Карпович	1			1	0%

Власник судна	Кількість за типом судна			Всього	
	Для внутрішнього плавання (річкові)	Морські валовою місткістю менше 100 тонн	Морські валовою місткістю понад 100 тонн	од.	%
Комунальне Підприємство "Тернопільелектротранс"	1			1	0%
Котляр Лілія Олександрівна	1			1	0%
Кудрявцева Наталія Миколаївна	1			1	0%
Куталовський Віктор Леонідович			1	1	0%
Локай Галина Адамівна	1			1	0%
Луцук Олена Анатоліївна	1			1	0%
Любовний Валентин Віталійович			1	1	0%
Марійка Аркадій Вадимович	1			1	0%
Матвеев Сергій Євгенович	1			1	0%
Мотора О.В.			1	1	0%
Мотора Олег Валерійович			1	1	0%
МПП "Крок"	1			1	0%
Науменко Володимир Анатолійович	1			1	0%
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ Ім. АДМІРАЛА МАКАРОВА			1	1	0%
Неженець Олександр Валентинович	1			1	0%
ООО "Рівер Трейд-Менеджмент"			1	1	0%
ООО "Фос Шиппінг Менеджмент"			1	1	0%
ПАТ "Ізмаїльський Річковий Порт "Дунайсудосервіс"	1			1	0%
ПАТ "Інгулецький Гірничо- Збагачувальний Комбінат"	1			1	0%
ПАТ "Новоселівський Гірничо- Збагачувальний Комбінат"	1			1	0%
ПАТ "Харківське Кар'єроуправління"	1			1	0%
Першина Наталія Вадимівна		1		1	0%
Петракова Олена Валентинівна		1		1	0%
Попелянський Генадій Станіславович		1		1	0%
ПП "Антиас"			1	1	0%
ПП "Будзабезпечення"	1			1	0%
ПП "Валшип"			1	1	0%
ПП "Вестра"			1	1	0%
ПП "Солекс"			1	1	0%
ПП "Юртика"		1		1	0%
ПП "Юте"			1	1	0%
ПП Вкф "Лан"	1			1	0%
ПП Дары Азова "Плюс"		1		1	0%
ПП Пунько Сергій Іванович	1			1	0%
ПрАТ "ДУНАЙСУДНОРЕМОНТ"	1			1	0%
ПрАТ "КРИВИЙ РІГ ЦЕМЕНТ"	1			1	0%
ПрАТ ЗАВОД „КУЗНЯ НА РИБАЛЬСЬКОМУ“	1			1	0%
Руїнов Олег Євгенович		1		1	0%
Сахник Валерій Юрієвич		1		1	0%
Сахник Ігор Валерійович		1		1	0%
Сахник Ольга Геннадіївна		1		1	0%

Власник судна	Кількість за типом судна			Всього	
	Для внутрішнього плавання (річкові)	Морські валовою місткістю менше 100 тонн	Морські валовою місткістю понад 100 тонн	од.	%
Сенченко Олег Миколайович			1	1	0%
Смойловський Ігор Віталійович		1		1	0%
СЧС "Вест"		1		1	0%
Терехова Оксана Михайлівна			1	1	0%
Термінал Газ Систем	1			1	0%
Тімець Олександр Олександрович			1	1	0%
ТОВ "Авг-Трейд"		1		1	0%
ТОВ "Агротрейдинг"			1	1	0%
ТОВ "Азовтехнологістик"			1	1	0%
ТОВ "Аква Тур"			1	1	0%
ТОВ "Андрієво Зоряне"		1		1	0%
ТОВ "Атомбуднагляд"			1	1	0%
ТОВ "Бр Логістикс"		1		1	0%
ТОВ "Бурлак"	1			1	0%
ТОВ "Валтеріум"	1			1	0%
ТОВ "Вернон Шиппінг"			1	1	0%
ТОВ "Виробниче Підприємство "Резон"	1			1	0%
ТОВ "Вікінг Україна"			1	1	0%
ТОВ "Гідробудівельник"	1			1	0%
ТОВ "Гідробудівник"	1			1	0%
ТОВ "Глобал-Грейн"			1	1	0%
ТОВ "Дніпро-Бузький Морський Термінал"	1			1	0%
ТОВ "Дюкарь"			1	1	0%
ТОВ "Ексім-Капітал"	1			1	0%
ТОВ "Емторг"	1			1	0%
ТОВ "Жск-2002"	1			1	0%
ТОВ "Ікф"			1	1	0%
ТОВ "Інтерфіш-Плюс"			1	1	0%
ТОВ "Логістранс"	1			1	0%
ТОВ "Макфорд"	1			1	0%
ТОВ "Марін Порт Сервіс"		1		1	0%
ТОВ "Марконі"			1	1	0%
ТОВ "Мімір"			1	1	0%
ТОВ "Мк "Транссервіс"			1	1	0%
ТОВ "Морсервіс-Юг"	1			1	0%
ТОВ "Морська Технічна Компанія"			1	1	0%
ТОВ "Мостобудівельне Підприємство "Мостострой"			1	1	0%
ТОВ "Навір Сервіс"			1	1	0%
ТОВ "Ньюенерджи"			1	1	0%
ТОВ "Одв-Полюс"			1	1	0%
ТОВ "Пірс Бт"	1			1	0%
ТОВ "Порт Очаків"			1	1	0%
ТОВ "Почерк"			1	1	0%
ТОВ "Прайм Ріелті-Сервіс"	1			1	0%
ТОВ "Профіт Шипс"			1	1	0%
ТОВ "Рейдовий Термінал "Конкорд"			1	1	0%
ТОВ "Рибальська Компанія"			1	1	0%

Власник судна	Кількість за типом судна			Всього	
	Для внутрішнього плавання (річкові)	Морські валовою місткістю менше 100 тонн	Морські валовою місткістю понад 100 тонн	од.	%
"Протеус"					
ТОВ "Риф"			1	1	0%
ТОВ "Рівертранссервіс"	1			1	0%
ТОВ "Ріф Січ"	1			1	0%
ТОВ "Річморлогістік"	1			1	0%
ТОВ "Севен Портс"		1		1	0%
ТОВ "Сігма Шіппінг"	1			1	0%
ТОВ "Ск Акорд"		1		1	0%
ТОВ "Снабсудосервіс"			1	1	0%
ТОВ "Столична Судноплавна Компанія"	1			1	0%
ТОВ "Судноплавна Компанія "Легенда"	1			1	0%
ТОВ "Судосервіс Шіппінг"		1		1	0%
ТОВ "Сузір'я Південна Корона"			1	1	0%
ТОВ "Супьорб Шип Менеджмент"			1	1	0%
ТОВ "Тальвар"		1		1	0%
ТОВ "Тд Рибпром"			1	1	0%
ТОВ "Трансінвестсервіс"			1	1	0%
ТОВ "Трансфлот"	1			1	0%
ТОВ "Трейд-Лм"	1			1	0%
ТОВ "Трі"			1	1	0%
ТОВ "Укрфлот-Сервіс"			1	1	0%
ТОВ "Фенікс Ойл"			1	1	0%
ТОВ "Холод-Сервіс"			1	1	0%
ТОВ "Шіп Трейдінг"			1	1	0%
ТОВ «Ойл Бункер Сервіс»			1	1	0%
ТОВ БП "Гідробуд"	1			1	0%
ТОВ ВКФ "Новий Київ"	1			1	0%
ТОВ НВКП "Альфа Лтд"	1			1	0%
ТОВ СВК "Нафтобаза-Врадіївка"	1			1	0%
ТОВ СГП "Перемога"	1			1	0%
ТОВ ТФК "Алгіра"	1			1	0%
Трофимова Раїса Володимирівна	1			1	0%
Фесенко Ігор Васильович			1	1	0%
ФОП "Ананьєв Олександр Анатолійович"			1	1	0%
ФОП Бурдулюк Олег Михайлович			1	1	0%
ФОП Єфіменко Денис Іванович	1			1	0%
Чернігівська Міська Рада	1			1	0%
Южненська Філія ДП "Адміністрація Морських Портів України"		1		1	0%
Яковенко Олександр Євгенович			1	1	0%
Яхієн Равіль Хайдерович		1		1	0%
Всього	623	75	469	1167	100%

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

Таблиця

Перелік власників морських суден валовою місткістю понад 100 тонн в розрізі типів суден, од.

Судновласник	БАЛКЕР	БАРЖА	БУКСИР	ВАНТАЖНЕ	ГАЗОВОЗ	ГЕНВАНТАЖ	ЗБИРАЧ ЛЛЯЛЬНИХ ВОЛ	ЗЕМСНАРЯД	КАТЕР	КОНТЕЙНЕРОВИЗ	КРИГОЛАМ	НАФТОНАЛИВНА БАРЖА	НАФТОСМІТТЄЗЫ РНЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ	ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	ПЛАВУЧИЙ ДОК	ПРОГУЛЯНКОВЕ	РЕФРИЖЕРАТОР	РЕФРИЖЕРАТОР	РИБОЛОВЕЦЬКЕ	РО-РО	САМОПІДЙОМНА ПЛАТФОРМА	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ТОВ СП "НІБУЛОН"		29	20					1							2	2										54
АСК "УКРРІЧФЛОТ"		18	5			9										2								9		43
ПрАТ "УКРАЇНСЬКЕ ДУНАЙСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО"		14				3																3		12	1	33
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ"			6				2		1		1		4	2		2								3	4	25
ТОВ "СЕРВІС ТРАНС БАЛК"		12	6			1										1										20
ТОВ "САПСАН ТРАНСШІП"		8	6													2								1		17
ДП "ОДЕСЬКИЙ МТП"			10			1								1		1	1								1	15
ДП "МАРІУПОЛЬСЬКИЙ МТП"		1	6											1		4										12
ТОВ "ЛОТОК"		11																								11
ДП "МТП "ЧОРНОМОРСЬК"		2	6													1									1	10
ДП "МТП "ЮЖНИЙ"			4				1									1										6
ТОВ "ГРЕЙН- ТРАНСШІПМЕНТ"		3	1																					2		6
ТОВ "СУДНОПЛАВНА КОМПАНІЯ "АРГО"						4																		2		6
ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО "УНІВЕРСАЛЬНА БУКСИРНА КОМПАНІЯ"			5																							5

Судновласник	БАЛКЕР	БАРЖА	БУКСИР	ВАНТАЖНЕ	ГАЗОВОЗ	ГЕНВАНТАЖ	ЗБИРАЧ ДЛЯЛЬНИХ ВОЛ	ЗЕМСНАРЯД	КАТЕР	КОНТЕЙНЕРОВОЗ	КРИГОЛАМ	НАФТОНАЛИВНА БАРЖА	НАФТОСМІТТЄЗЫ РНЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	ПЛАВУЧИЙ ДОК	ПРОГУЛЯНКОВЕ	РЕФРИЖЕРАТОР	РЕФРИЖЕРАТОР	РИБОЛОВЕЦЬКЕ	РО-РО	САМОПІЙОМНА ПЛАТФОРМА	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ДП "БЕРДЯНСЬКИЙ МТП"		1	3										1												5
ДП "МИКОЛАЇВСЬКИЙ МТП"			3										1										1		5
ДП "ХЕРСОНСЬКИЙ МТП"			1												3								1		5
ДЮКАР ОЛЕГ ЛЕОНТІЙОВИЧ																				5					5
ТОВ "ЕНІРЕ"															1								4		5
ТОВ "ОЙЛТРАНСТЕРМІНАЛ"		4																						1	5
ADLER DENIZCILIK VE GEMI HIZMETLERI TICARET LTD. STI.						4																			4
ДП "МТП УСТЬ- ДУНАЙСЬК"			2												2										4
ТОВ "МИКОЛАЇВСЬКИЙ ГЛИНОЗЕМНИЙ ЗАВОД"			4																						4
ТОВ "ХЕРСОНСЬКА СТІВІДОРНА КОМПАНІЯ"		4																							4
"TESORO MARINE" LLC						3																			3
DTS CHART LTD						3																			3
АДМІНІСТРАЦІЯ ОДЕСЬКОГО МОРСЬКОГО ПОРТУ							3																		3
ДП "СТІВІДОРНА КОМПАНІЯ "ОЛЬВІЯ"			3																						3
ДРАЧ АЛЛА ОЛЕКСАНДРІВНА		3																							3
ПрАТ "ДЕЛЬТА-СЕРВІС"		3																							3
САХНИК ВІКТОР																				3					3

Судновласник	БАЛКЕР	БАРЖА	БУКСИР	ВАНТАЖНЕ	ГАЗОВОЗ	ГЕНВАНТАЖ	ЗБИРАЧ ДЛЯЛЬНИХ ВОЛ	ЗЕМСНАРЯД	КАТЕР	КОНТЕЙНЕРОВОЗ	КРИГОЛАМ	НАФТОНАЛИВНА БАРЖА	НАФТОСМІТТЄЗЫ РНЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	ПЛАВУЧИЙ ДОК	ПРОГУЛЯНКОВЕ	РЕФРИЖЕРАТОР	РЕФРИЖЕРАТОР	РИБОЛОВЕЦЬКЕ	РО-РО	САМОПІДЙОМНА ПЛАТФОРМА	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ОЛЕКСАНДРОВИЧ																									
ТОВ "СІ ВЕЙ ІНВЕСТОРС ШИПІНГ"						2																	1		3
ТОВ "СРЗ"			1												1	1									3
ТОВ "ТРАНСПОРТНИЙ СУДНОПЛАВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ"						2																	1		3
ТОВ "ЧОРНОМОРСЬКИЙ СУДНОПЛАВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ"						3																			3
ДП "АДМІНІСТРАЦІЯ РІЧКОВИХ ПОРТІВ"													2												2
ПП "ДНІПРОТРАНС"																							2		2
ПП "ІНТЕРНЕТІНЛ- ШИПІНГ"		2																							2
ПП "РКП МАЯК"																					2				2
РИБАЛЬСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "МАЯК"																					2				2
ТОВ "АКВАРЕЛЬ"										1													1		2
ТОВ "АП МАРІН"		2																							2
ТОВ "БОРА"																					2				2
ТОВ "ВТМ"			2																						2
ТОВ "ДЕЛЬТА ТАГ"			2																						2
ТОВ "ДЕЛЬТА ШИПІНГ"																							2		2
ТОВ "ДОНБАСТРАНЗИТСЕРВІС"						2																			2
ТОВ "ІЛЛІЧІВСЬКИЙ МОРСЬКИЙ РИБНИЙ			2																						2

Судновласник	БАЛКЕР	БАРЖА	БУКСИР	ВАНТАЖНЕ	ГАЗОВОЗ	ГЕНВАНТАЖ	ЗБИРАЧ ДЛЯЛЬНИХ ВОЛ	ЗЕМСНАРЯД	КАТЕР	КОНТЕЙНЕРОВОЗ	КРИГОЛАМ	НАФТОНАЛИВНА БАРЖА	НАФТОСМІТТЄЗЫ РНЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	ПЛАВУЧИЙ ДОК	ПРОГУЛЯНКОВЕ	РЕФРИЖЕРАТОР	РЕФРИЖЕРАТОР	РИБОЛОВЕЦЬКЕ	РО-РО	САМОПІДЙОМНА ПЛАТФОРМА	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ПОРТ"																									
ТОВ "КОНКОРД КРЮІНГ КОМПАНІ"						2																			2
ТОВ "КРАНШІП"			1												1										2
ТОВ "МАКО МАРІН"						1																		1	2
ТОВ "МІЛЛХАУС МАРІН"						2																			2
ТОВ "РИБАЛЬСЬКА КОМПАНІЯ "НЕПТУНО"																					2				2
ТОВ "РИБАЛЬСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО "БРИЗ"																					2				2
ТОВ "СВІТЛОВІДСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ТЕРМІНАЛ"			2																						2
ТОВ "ТРАНСШІП"		1													1										2
ТОВ «ПІ ЕНД ОУ МАРІТАЙМ ІОКРЕЙН»			2																						2
ТОВ ФІРМА "ЛІМАН"																					2				2
ANSHIP LLC																						1			1
BLUE WAVE SHIPPING INC						1																			1
MARITIME CARGO LINE S.A.			1																						1
MARITIME LOGISTICS LLC																							1		1
MS MARITIME LIMITED		1																							1
OKYANUS GEMİCİLİK Tic. Ltd. Sti.						1																			1
АТ "Укртранснафта"			1																						1
БЄЛОУСОВА ОЛЬГА ВОЛОДИМИРІВНА																					1				1
БОЙКО ТЕТЯНА ГЕНАДІВНА															1										1

Судновласник	БАЛКЕР	БАРЖА	БУКСИР	ВАНТАЖНЕ	ГАЗОВОЗ	ГЕНВАНТАЖ	ЗБИРАЧ ДЛЯЛЬНИХ ВОЛ	ЗЕМСНАРЯД	КАТЕР	КОНТЕЙНЕРОВОЗ	КРИГОЛАМ	НАФТОНАЛИВНА БАРЖА	НАФТОСМІТТЄЗЫ РНЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	ПЛАВУЧИЙ ДОК	ПРОГУЛЯНКОВЕ	РЕФРИЖЕРАТОР	РЕФРИЖЕРАТОР	РИБОЛОВЕЦЬКЕ	РО-РО	САМОПІЙОМНА ПЛАТФОРМА	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ВАТ "ГЛОБУС"																				1					1
ВАТ "УКРТРАНСНАФТА"			1																						1
ВЕКТРА ІМПЕКС С.Л.																							1		1
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ"													1												1
ДП "ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ" ПАТ "СК "УКРРІЧФЛОТ"																						1			1
ДП "МОРСЬКА АДМІНІСТРАЦІЯ ЧОРНОМОРСЬКОГО РИБНОГО ПОРТУ"																							1		1
ДП "РЕНІЙСЬКИЙ МТП"															1										1
ДП "РИБОГОСПОДАРСЬКИЙ ЕКСПЕДИЦІЙНИЙ ЦЕНТР"																									1
ІВАНОВСЬКИЙ СЕРГІЙ АЛЬБЕРТОВИЧ																									1
КАРПЕНКО ІРИНА АНАТОЛІВНА																									1
КЛІЙСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ																		1							1
КУТАЛОВСКИЙ ВІКТОР ЛЕОНІДОВИЧ																									1
ЛЮБОВНИЙ ВАЛЕНТИН																	1								1

Судновласник	БАЛКЕР	БАРЖА	БУКСИР	ВАНТАЖНЕ	ГАЗОВОЗ	ГЕНВАНТАЖ	ЗБИРАЧ ДЛЯЛЬНИХ ВОЛ	ЗЕМСНАРЯД	КАТЕР	КОНТЕЙНЕРОВОЗ	КРИГОЛАМ	НАФТОНАЛИВНА БАРЖА	НАФТОСМІТІСЗЫ РНЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	ПЛАВУЧИЙ ДОК	ПРОГУЛЯНКОВЕ	РЕФРИЖЕРАТОР	РЕФРИЖЕРАТОР	РИБОЛОВЕЦЬКЕ	РО-РО	САМОПІЙОМНА ПЛАТФОРМА	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ВІТАЛІЙОВИЧ МОТОРА О.В.																				1					1
МОТОРА ОЛЕГ ВАЛЕРІЙОВИЧ																				1					1
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ім. АДМІРАЛА МАКАРОВА								1																	1
ООО "РІВЕР ТРЕЙД- МЕНЕДЖМЕНТ"					1																				1
ООО "ФОС ШИППІНГ МЕНЕДЖМЕНТ"						1																			1
ПП "АНТІАС"																				1					1
ПП "ВАЛШІП"						1																			1
ПП "ВЕСТРА"						1																			1
ПП "ПМП "АЗОВ-3000"																				1					1
ПП "СОЛЕКС"													1												1
ПП "ЮТЕ"																				1					1
РИБКОЛГОСП "РЕВХВИЛЯ"																				1					1
СЕНЧЕНКО ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ																				1					1
ТЕРЕХОВА ОКСАНА МИХАЙЛІВНА																				1					1
ТІМЕЦЬ ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ																				1					1
ТОВ "АГРОТРЕЙДІНГ"																				1					1
ТОВ "АЗОВТЕХНОЛОГІСТИК"																			1						1

Судновласник	БАЛКЕР	БАРЖА	БУКСИР	ВАНТАЖНЕ	ГАЗОВОЗ	ГЕНВАНТАЖ	ЗБИРАЧ ДЛЯЛЬНИХ ВОЛ	ЗЕМСНАРЯД	КАТЕР	КОНТЕЙНЕРОВОЗ	КРИГОЛАМ	НАФТОНАЛИВНА БАРЖА	НАФТОСМІТТЄЗЫ РНЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	ПЛАВУЧИЙ ДОК	ПРОГУЛЯНКОВЕ	РЕФРИЖЕРАТОР	РЕФРИЖЕРАТОР	РИБОЛОВЕЦЬКЕ	РО-РО	САМОПІДЙОМНА ПЛАТФОРМА	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ТОВ "АКВА ТУР"																	1								1
ТОВ "АТОМБУДНАГЛЯД"		1																							1
ТОВ "ВЕРНОН ШИППІНГ"															1										1
ТОВ "ВІКІНГ УКРАЇНА"													1												1
ТОВ "ГЛОБАЛ-ГРЕЙН"																						1			1
ТОВ "ДУНАЙБУНКЕР"			1																						1
ТОВ "ДЮКАРЬ"																					1				1
ТОВ "ЄВРОФЛІТ"																						1			1
ТОВ "ІКФ"																					1				1
ТОВ "ІНТЕРФІШ-ПЛЮС"																					1				1
ТОВ "ЛАМА ПІВДЕНЬ ПЛЮС"																					1				1
ТОВ "МАРКОНІ"			1																						1
ТОВ "МІМІР"																							1		1
ТОВ "МК "ТРАНССЕРВІС"																					1				1
ТОВ "МОРСЬКА ТЕХНІЧНА КОМПАНІЯ"			1																						1
ТОВ "МОСТОБУДІВЕЛЬНЕ ПІДРИЄМСТВО "МОСТОСТРОЙ"																						1			1
ТОВ "НАВІР СЕРВІС"			1																						1
ТОВ "НЬЮЕНЕРДЖІ"															1										1
ТОВ "ОДВ-ПОЛЮС"																					1				1
ТОВ "ПОРТ ОЧАКІВ"								1																	1
ТОВ "ПОЧЕРК"																					1				1
ТОВ "ПРОФІТ ШИПС"																						1			1
ТОВ "РЕЙДОВИЙ ТЕРМІНАЛ "КОНКОРД"	1																								1
ТОВ "РИБАЛЬСЬКА"																					1				1

Судновласник	БАЛКЕР	БАРЖА	БУКСИР	ВАНТАЖНЕ	ГАЗОВОЗ	ГЕНВАНТАЖ	ЗБИРАЧ ДЛЯЛЬНИХ ВОЛ	ЗЕМСНАРЯД	КАТЕР	КОНТЕЙНЕРОВОЗ	КРИГОЛАМ	НАФТОНАЛИВНА БАРЖА	НАФТОСМІТТЄЗЫ РНЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	ПЛАВУЧИЙ ДОК	ПРОГУЛЯНКОВЕ	РЕФРИЖЕРАТОР	РЕФРИЖЕРАТОР	РИБОЛОВЕЦЬКЕ	РО-РО	САМОПІДЙОМНА ПЛАТФОРМА	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього	
КОМПАНІЯ "ПРОТЕУС"																										
ТОВ "РИФ"																				1					1	
ТОВ "СНАБСУДОСЕРВІС"				1																					1	
ТОВ "СУЗІР'Я ПІВДЕННА КОРОНА"																				1					1	
ТОВ "СУПЬОРБ ШІП МЕНЕДЖМЕНТ"						1																			1	
ТОВ "ТД РИБПРОМ"																				1					1	
ТОВ "ТЕФІН"																							1		1	
ТОВ "ТРАНСІНВЕСТСЕРВІС"															1										1	
ТОВ "ТРІ"			1																						1	
ТОВ "УКРФЛОТ-СЕРВІС"			1																						1	
ТОВ "ФЕНІКС ОЙЛ"																							1		1	
ТОВ "ХОЛОД-СЕРВІС"																				1					1	
ТОВ "ЧЕРВОНА РУТА"													1												1	
ТОВ "ШІП ТРЕЙДІНГ"																						1			1	
ТОВ «ОЙЛ БУНКЕР СЕРВІС»												1													1	
ФЕСЕНКО ІГОР ВАСИЛЬОВИЧ																				1					1	
ФОП "АНАНЬСВ ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ"																				1					1	
ФОП БУРДУЛЮК ОЛЕГ МИХАЙЛОВИЧ															1										1	
ЯКОВЕНКО ОЛЕКСАНДР СВІГЕНОВИЧ		1																							1	
Всього	1	121	112	1	1	48	6	3	1	1	1	1	4	12	2	31	2	2	1	1	50	4	1	48	14	469

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

Перелік власників морських суден валовою місткістю менше 100 тонн в розрізі типів суден, од.

Судновласник\ тип судна	БУКСИР	БУНКЕРОВ ЩИК	КАТЕР	ЛОЦМАНСЬ КЕ	НАФТОСМІ ТТЄЗБІРНЕ	ПАСАЖИРС ЬКЕ	РИБОЛОВЕЦ ЬКЕ	ТАНКЕР	Всього
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ"	2			8	7	1			18
ДП "ОДЕСЬКИЙ МТП"	2					2			4
ДП "МАРІУПОЛЬСЬКИЙ МТП"	2				1				3
ТОВ "ВАРІОР"							2		2
ПЛАКСІЄНКО ДЕНИС ВОЛОДИМИРОВИЧ						2			2
ДП "МТП "ЮЖНИЙ"	2								2
ДП "МИКОЛАЇВСЬКИЙ МТП"	2								2
АДМІНІСТРАЦІЯ ОДЕСЬКОГО МОРСЬКОГО ПОРТУ					2				2
ТОВ "МИКОЛАЇВСЬКИЙ ГЛИНОЗЕМНИЙ ЗАВОД"					1				1
ТОВ "АВГ-ТРЕЙД"		1							1
ВАТ "УКРТРАНСНАФТА"					1				1
ВОДЯНИЙ ВІКТОР ІВАНОВИЧ							1		1
ДП "ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ МТП"				1					1
ДП "МТП "ЧОРНОМОРСЬК"						1			1
ТОВ "СК АКОРД"	1								1
ГВСП «КІЛІЙСЬКИЙ СУДНОБУДІВЕЛЬНО- СУДНОРЕМОНТНИЙ ЗАВОД»	1								1
СМОЙЛОВСЬКИЙ ІГОР ВІТАЛІЙОВИЧ						1			1
АЗОВРИБООХОРОНА							1		1
ТОВ "АРТІЛЬ ЛТД"						1			1
ДП "ЧОРНОМОРНДІПРОЕКТ"	1								1
ТОВ "ЛАМА ПІВДЕНЬ ПЛЮС"							1		1
ЗАХАРЧУК ДЕНИС ОЛЕГОВИЧ	1								1
ТОВ "СВІТОВА ЛІНІЯ ЛТД"	1								1
КАРАКУЦ ІВАН ВАСИЛЬОВИЧ							1		1
ТОВ "ТАЛЬВАР"							1		1

Судновласник\ тип судна	БУКСИР	БУНКЕРОВ ЩИК	КАТЕР	ЛОЦМАНСЬ КЕ	НАФТОСМІ ТТЄЗБІРНЕ	ПАСАЖИРС ЬКЕ	РИБОЛОВЕЦ ЬКЕ	ТАНКЕР	Всього
ПЕРШИНА НАТАЛІЯ ВАДИМІВНА	1								1
САХНИК ОЛЬГА ГЕННАДІЇВНА						1			1
ПЕТРАКОВА ОЛЕНА ВАЛЕНТИНІВНА			1						1
СЧС "ВЕСТ"							1		1
ДП "БЕРДЯНСЬКИЙ МТП"	1								1
ТОВ "АНДРІЄВО ЗОРЯНЕ"	1								1
ПОПЕЛЯНСЬКИЙ ГЕНАДІЙ СТАНІСЛАВОВИЧ							1		1
ТОВ "БР ЛОГІСТІКС"							1		1
ПП "ПМП "АЗОВ-3000"							1		1
ТОВ "ГРЕЙН-ТРАНСШИПМЕНТ"	1								1
ПП "РКП МАЯК"							1		1
ТОВ "МАРІН ПОРТ СЕРВІС"				1					1
ПП "ЮРТИКА"							1		1
ТОВ "САПСАН ТРАНСШИП"			1						1
ЯХІЄН РАВІЛЬ ХАЙДЕРОВИЧ							1		1
ТОВ "СЕВЕН ПОРТС"								1	1
РИБКОЛГОСП "РЕВХВИЛЯ"							1		1
ТОВ "СУДОСЕРВІС ШИППІНГ"	1								1
РУЇНОВ ОЛЕГ ЄВГЕНОВИЧ			1						1
ЮЖНЕНСЬКА ФІЛІЯ ДП "АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ"				1					1
САХНИК ВАЛЕРІЙ ЮРІЄВИЧ			1						1
САХНИК ІГОР ВАЛЕРІЙОВИЧ			1						1
ПП ДАРЫ АЗОВА "ПЛЮС"							1		1
Всього	20	1	5	11	12	9	16	1	75

Джерело: Регістрова книга суден, 2019

Таблиця

Перелік власників річкових суден (для внутрішнього плавання) в розрізі типів суден, од.

Судновласник	БАРЖА	БУКСИР	ГАЗОВОЗ	ГІДРОПІСКОНАВА НТАЖУВАЧ	ЗБИРАЧ ЛЛЯЛЬНИХ ВОД	ЗЕМСНАРЯД	НАФТОСМІТТЄЗЫР НЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ	ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	РЕФРИЖЕРАТОР	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ПрАТ "УКРАЇНСЬКЕ ДУНАЙСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО"	159	36			1			8	1	1	1	13	3	223
АСК "УКРРІЧФЛОТ"	19	11		1						6		4	1	42
ПрАТ "КИЇВСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ"	4	6		1				7				5		23
АТ "КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ"	9	5		1						1		1		17
ДП "ХЕРСОНСЬКИЙ МТП"	9	3						1		2		2		17
ДП "АДМІНІСТРАЦІЯ РІЧКОВИХ ПОРТІВ"								16						16
ТОВ СП "НІБУЛОН"	10	1						4						15
ТОВ "СОБІ"	5	3										3		11
ТОВ "ДДСГ УКРАЇНА ШИППІНГ"	8	2												10
ТОВ "П'ЯТИЙ ГІДРОТЕХНІЧНИЙ ПІДВОДНИЙ ЗАГІН"	1	3								3		3		10
ДП "ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ МТП"	1	5								1		1	1	9
ПАТ "І ЕЗПР"	1	2								2		3		8
DANUBO SPECIAL SHIPPING S.A	8													8
ТОВ "ЄВРОФЛІТ"	2											4		6
ТОВ "РІВЕРЕСТ-ТУР"								6						6
ДП "ЗАПОРІЗЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ" ПАТ "СК "УКРРІЧФЛОТ"	1	2		1				1						5
ТОВ "СУДНОПЛАВНА КОМПАНІЯ "МАК"	3	2												5
ПП "АНК"	2	1										1		4
ТОВ "ОМЕГА СТОУН"													4	4
ВАТ "ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ"	2	2												4
ВКФ "ВНІКОМ"								4						4
ТОВ "РЕВЕРС"	1	1								1		1		4

Судновласник	БАРЖА	БУКСИР	ГАЗОВОЗ	ГІДРОШКОНАВА НТАЖУВАЧ	ЗБИРАЧ ЛЛЯЛЬНИХ ВОД	ЗЕМСНАРЯД	НАФТОСМІТТЄЗБІР НЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ	ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	РЕФРИЖЕРАТОР	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ТОВ "ТЕФІН"													4	4
ТОВ "ВІЗІО 21"												4		4
ПП "СТЕЛС"	2	2												4
ТОВ "ТРАНССЕРВИС ГРУПП ЛТД"		4												4
ПП "ТРИТОН"	1	1										2		4
ТОВ "ГІДРОМЕХ"		3				1								4
ТОВ "САПСАН ТРАНСШИП"		2								1				3
ПАТ "ЧЕРКАСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ"		1		1								1		3
ТОВ "СВІТОВА ЛІНІЯ ЛТД"		3												3
ТОВ "ВІК ОЙЛ"		1											2	3
ПАТ "ЧЕРНІГІВСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ"		1						1		1				3
ТОВ "ГЕОРЕСУРСИ"	1	2												3
ТОВ "СВІТЛОВОДСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ТЕРМІНАЛ"	3													3
ТОВ "ІНТЕРТРАНСГАЛ"		1											2	3
ТОВ "ЧЕРВОНА РУТА"								3						3
ТОВ "АРТМА"		1								1		1		3
ТОВ "ВІВА ЦЕНТР ЛТД КО"								2						2
ДП "БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ МТП"		2												2
ДП ВШ "УКРВОДШЛЯХ"		1										1		2
ТОВ "ОККО-РІТЕЙЛ"													2	2
ТОВ "ФІНІНТЕЛЕКТ-ПЛЮС"		1										1		2
ДП "РЕНІЙСЬКИЙ МТП"		2												2
ТОВ "СВРОСТОК"	1											1		2
ТОВ "ПІРС"	2													2
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ТД ДП ВШ "УКРВОДШЛЯХ"	1	1												2
ТОВ "ПОРТОФЛОТ-ТРАНС"		1											1	2

Судновласник	БАРЖА	БУКСИР	ГАЗОВОЗ	ГІДРОШКОНАВА НТАЖУВАЧ	ЗБИРАЧ ЛЛЯЛЬНИХ ВОД	ЗЕМСНАРЯД	НАФТОСМІТТЄЗБІР НЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ	ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	РЕФРИЖЕРАТОР	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ВАТ "МОТОР СІЧ"								2						2
ТОВ ТФК "АЛІРА"	1	1												2
ТОВ "ФОЛС ПГС"		1								1				2
ТОВ "ГОЛУБОЙ ДНЕПР"		1				1								2
ТОВ "ГРЕЙН-ТРАНСШІПМЕНТ"	1											1		2
ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "МАГ"												2		2
ТОВ "АРТІЛЬ ЛТД"								2						2
ТОВ "СУДНОПЛАВНА КОМПАНІЯ "ЛЕГЕНДА"								1						1
ТОВ "Пірс БТ"		1												1
ТОВ ТФК "АЛІРА"	1													1
ПАТ "ІНГУЛЕЦЬКИЙ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"						1								1
ТОВ "РІФ СІЧ"													1	1
ПАТ "НОВОСЕЛІВСЬКИЙ ГІРНИЧО- ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"						1								1
ТОВ "ХЕРСОНСЬКА СТИВІДОРНА КОМПАНІЯ"									1					1
ПАТ "ХАРКІВСЬКЕ КАР'ЄРОУПРАВЛІННЯ"						1								1
ТОВ "МАКФОРД"								1						1
Державне конструкторське бюро "ПІВДЕННЕ"								1						1
БЕЗГОДКОВ ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ								1						1
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ"							1							1
ЛОКАЙ ГАЛИНА АДАМІВНА								1						1
ВАТ "ХЕРСОНСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ"								1						1
ТОВ "ТРАНСФЛОТ"	1													1

Судновласник	БАРЖА	БУКСИР	ГАЗОВОЗ	ГІДРОШКОНАВА НТАЖУВАЧ	ЗБИРАЧ ЛЛЯЛЬНИХ ВОД	ЗЕМСНАРЯД	НАФТОСМІТТЄЗБІР НЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ	ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	РЕФРИЖЕРАТОР	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ПП "БУДЗАБЕЗПЕЧЕННЯ"						1								1
ТОВ НВКП "АЛЬФА ЛТД"						1								1
LVR COMMERCIAL LIMITED												1		1
ЄРШОВ ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ		1												1
ВАТ "ЗАПОРІЖСЬКИЙ ТРАНСФОРМАТОРНИЙ ЗАВОД"								1						1
ЗАВГОРОДНЯ НАТАЛІЯ ВАСИЛІВНА						1								1
ПП ВКФ "ЛАН"						1								1
ГУТОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР ДМИТРОВИЧ								1						1
ПП ПУНЬКО СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ						1								1
КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ТЕРНОПІЛЬЕЛЕКТРОТРАНС"								1						1
ПрАТ "ДЕЛЬТА-СЕРВІС"		1												1
КОТЛЯР ЛІЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА								1						1
ПрАТ "ДУНАЙСУДНОРЕМОНТ"		1												1
БОЙКО МИКОЛА ВОЛОДИМИРОВИЧ												1		1
ФОП ЄФІМЕНКО ДЕНИС ІВАНОВИЧ		1												1
МАРІЙКА АРКАДІЙ ВАДИМОВИЧ						1								1
ЧЕРНІГІВСЬКА МІСЬКА РАДА								1						1
МПП "КРОК"								1						1
First-DDSG Logistics Holding GmbH		1												1
ТОВ БП "ГІДРОБУД"									1					1
ПрАТ ЗАВОД „КУЗНЯ НА РИБАЛЬСЬКОМУ“		1												1
ТОВ СГП "ПЕРЕМОГА"		1												1
Термінал Газ Систем			1											1
ТРОФИМОВА РАЇСА ВОЛОДИМИРІВНА		1												1

Судновласник	БАРЖА	БУКСИР	ГАЗОВОЗ	ГІДРОШКОНАВА НТАЖУВАЧ	ЗБИРАЧ ЛЛЯЛЬНИХ ВОД	ЗЕМСНАРЯД	НАФТОСМІТТЄЗБІР НЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ	ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	РЕФРИЖЕРАТОР	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
БУРІСВА ОКСАНА СТАНІСЛАВІВНА										1				1
ТОВ "ЛОГІСТРАНС"												1		1
ДП "ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ" ПАТ "СК "УКРРІЧФЛОТ"		1												1
ТОВ "МОРСЕРВІС-ЮГ"	1													1
ТОВ "БУРЛАК"		1												1
ЗАГОРУЛЬКО ІРИНА ВОЛОДИМИРІВНА								1						1
ТОВ "ВАЛТЕРІУМ"		1												1
ЗАНІЗДРА ПЕТРО ПИЛИПОВИЧ		1												1
ТОВ "ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО "РЕЗОН"								1						1
ТОВ "ПРАЙМ РІЕЛТІ-СЕРВІС"		1												1
ВОСКОБІЙНИКОВ ОЛЕКСАНДР ЮХИМОВИЧ								1						1
Кльокта Олексій Карпович						1								1
FELINA DEVELOPMENT LP													1	1
ТОВ "РІВЕРТРАНССЕРВІС"										1				1
ДП "МИКОЛАЇВСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ" ПАТ "СК "УКРРІЧФЛОТ"		1												1
ТОВ "РІЧМОЛЛОГІСТІК"		1												1
ДП "МТП УСТЬ-ДУНАЙСЬК"										1				1
КУДРЯВЦЕВА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА								1						1
ТОВ "ГІДРОБУДІВЕЛЬНИК"						1								1
ТОВ "СІГМА ШІППІНГ"												1		1
ТОВ "ГІДРОБУДІВНИК"						1								1
ТОВ "СТОЛИЧНА СУДНОПЛАВНА КОМПАНІЯ"								1						1
ВП "ХМЕЛЬНИЦЬКА АЕС" ДП НАЕК "ЕНЕРГОАТОМ"		1												1

Судновласник	БАРЖА	БУКСИР	ГАЗОВОЗ	ГІДРОШКОНАВА НТАЖУВАЧ	ЗБИРАЧ ЛЛЯЛЬНИХ ВОД	ЗЕМСНАРЯД	НАФТОСМІТТЄЗБІР НЕ	ПАСАЖИРСЬКЕ	ПЕРЕВАНТАЖУВА Ч	ПЛАВКРАН	РЕФРИЖЕРАТОР	СУХОВАНТАЖНЕ	ТАНКЕР	Всього
ЛУЦУК ОЛЕНА АНАТОЛІЙВНА								1						1
HELOGISTICS ASSET LEASING KFT		1												1
МАТВЄЄВ СЕРГІЙ ЄВГЕНОВИЧ													1	1
ГОЛОВКО ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ								1						1
ТОВ "ТРЕЙД-ЛІМ"		1												1
АТАНАСОВ В.Р.								1						1
НАУМЕНКО ВОЛОДИМИР АНАТОЛІЙОВИЧ								1						1
ТОВ "ДНІПРО-БУЗЬКИЙ МОРСЬКИЙ ТЕРМІНАЛ"		1												1
НЕЖЕНЕЦЬ ОЛЕКСАНДР ВАЛЕНТИНОВИЧ								1						1
ТОВ "ДУНАЙБУНКЕР"	1													1
ТОВ ВКФ "НОВИЙ КИЇВ"												1		1
ТОВ "Ексім-Капітал"						1								1
ТОВ СВК "НАФТОБАЗА-ВРАДІЇВКА"													1	1
ТОВ "ЕМТОРГ"		1												1
БУРІСВ ВАЛЕРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ	1													1
ДП ЗАТ "НІКСТРОМ"						1								1
АТ "ПРОМАРМАТУРА"								1						1
ДРОБЕЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ												1		1
ПАТ "ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ РІЧКОВИЙ ПОРТ "ДУНАЙСУДОСЕРВІС"		1												1
ТОВ "ЖСК-2002"										1				1
GAMES BY SYMPHONY, S.A.													1	1
ПрАТ "КРИВИЙ РІГ ЦЕМЕНТ"	1													1
Всього	264	140	1	5	1	16	1	80	1	27	1	61	25	623

Джерело:Регістрова книга суден, 2019